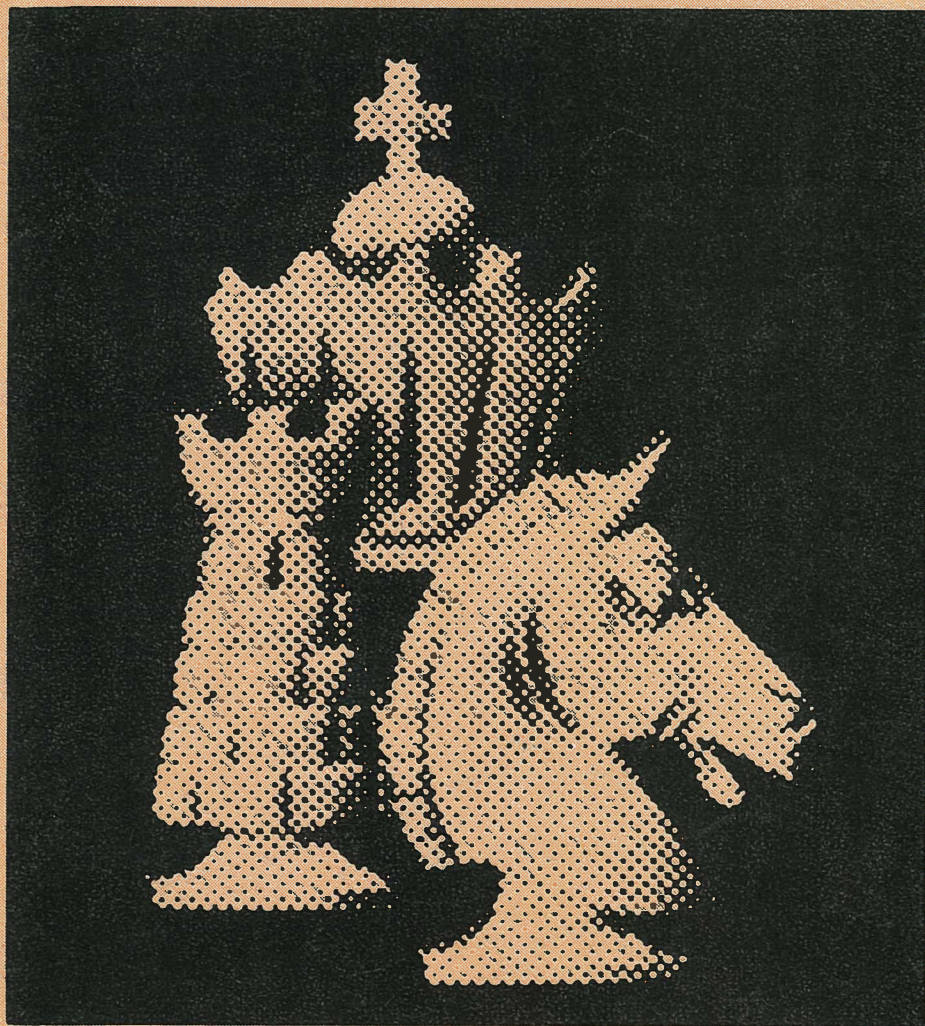

NORD-NORSK SJAKK

Nr. 8

November 1978

Kr. 5.—

Mye å glede seg over!

En sannhet med modifikasjoner vil mange hevde. Til det vil jeg si at til tross for mange kritikkverdige forhold innen norsk sjakk, så må vi for all del ikke glemme at det også er utrolig mye å glede seg over.

Norske sjakkspillere er sannsynligvis de best informerte sjakkspillere i verden med hensyn til virksomheten innen sitt eget land. Det sørger et godt styre for samt et medlemsblad som bringer kolossale mengder med informasjon. Ingen sjakkbegivenhet innen landets grenser unngår oppmerksomhet.

Styret består i dag av meget gode folk. De kan jobben sin og synes å være spesialister innen sine felt. Dette gjør at det ferdige produkt synes noe nær perfekt.

Års- og håndboken har vi tidligere etterlyst og gjør det forsåvidt ennå, men at det blir en skikkelig trykksak kan vi i alle fall forsikre om.

Landslotteri har vi også gjentatte ganger etterlyst, men også den saken er i de beste hender. Opplegget virker så helproft at vi bare må gni oss i hendene. Det kommer nok sent, men det kommer godt.

Herrene Widar Fossum og Tom Johansen har stått for en liten trykksak som må betegnes som gull for nystartede sjakkklubber. Her finnes retningslinjer for nesten alle tenkelige situasjoner. Heretter burde nystarting av sjakkklubber ikke by på synderlige problemer om en smule vilje er til stede. Virkelig en perle for uvidende sjakkentusiaster!!

Norges Sjakkforbunds Ungdom gjør en kjempejobb og har bidratt sterkt til sjakkens utbredelse. Den nyansatte reiseinstruktør har så visst ikke ligget på latsiden og utallige plasser har han allerede rukket å besøke og hjelpe etter beste evne.

Nøkternt vurdert våger vi påstanden om at det gjøres mere på et år nå enn vi før maktet på ti år, eller burde jeg sagt femten?

K. J.

NORD-NORSK SJAKK

Postboks 278 - 9601 Hammerfest

Tlf. (084) 11 948

Postgiro: 3986999

Årsabonnement kr. 50.-

REDAKSJON:

Partired.:

Frans Larsen

Layout:

Knut Fagerhaug

Forr.fører:

Kjell Johannessen

Sjakk- "NJET" til H.fest

Hammerfest Sjakkklubb fikk «Njet» fra vennskapsbyen Kola. Tre spillere som skulle delta i Nordkalotturneringen i Rypefjord er plutselig blitt syke. — Er det «Hopen-virus»? undrer Kjell Johannessen i Hammerfest Sjakkklubb.

Se side 40

Sjakk skatt!

SPAREBANKEN — ET GODT MOTTREKK

KALOTT- TURNERINGEN 1978

Morten Trollaldalen

De 54 deltagerne fant seg vel til rette på internatet i Rypefjord, og betjeningens gode mat og stell gjorde at rammen om turneringen var aldeles utmerket.

Forbundsprestident Arnold J. Eikrem måtte dessverre melde avbud som turneringsleder i aller siste liten, og dette gjorde nok at deltagerne fikk grunn til å komme med berettiget kritikk. Eksempelvis kan nevnes at første runde spiltes med feil farge, den som fikk hvit skulle egentlig hatt sort. Før siste runde tok til hadde vi dessverre satt opp runden før alle hengepartier var ferdigspilt, og dette medførte at noen fikk feil motstander.

En annen ting å trekke fram er rettferdigheten som blir noe tilfeldig når så mange deltagere spiller i en gruppe med bare seks runder. Dette er for så vidt ingen feil og har vært bevisst gjennomført i snart fem år fordi våre spillere dermed fikk sjansen til å møte de beste og kanskje ha flaks nok til å oppnå en plassering som nok ofte har vært i overkant. For vår del har dette vært så stimu-

1. Morten Trollaldalen, Skien	+36	=24	+10	+12	+15	+9	5.5
2. Yrjö Rantanen, Finland	+43	-11	+25	+24	+14	+8	5.0
3. Bo Olsson, ASKO	+44	-42	+5	+13	+25	+15	5.0
4. Christer Niklasson, Sverige	+23	+35	=7	-8	+26	+17	4.5
5. Svein Berg, Stjernen	+26	=16	-3	+41	+28	+18	4.5
6. Erling Kristiansen, OSS	+14	+21	=8	=7	=10	=11	4.0
7. Stein Jensen, Harstad	+29	+18	=4	=6	=11	=10	4.0
8. Heikki Westerinen, Finland	+38	+37	=6	+4	=9	-2	4.0
9. Gunnar Johnsen, Tromsø	+30	+13	+42	=15	=8	-1	4.0
10. Peder Berkeill, Sverige	+39	+34	-1	+27	=6	=7	4.0
11. Jan S. Berglund, Hammerfest	+46	+2	-34	+28	=7	=6	4.0
12. Magnus Monsen, Sandnes	=27	+44	+19	-1	=16	+26	4.0
13. Terje W. Larsen, Tromsø	+50	-9	+20	-3	+34	+24	4.0
14. Børge Svanholm, Hammerfest	-6	+49	+30	+34	-2	+25	4.0
15. Jaakko Juntunen, Finland	+47	+19	+28	=9	-1	-3	3.5
16. Steinar Jenssen, Narvik	+33	=5	=24	=17	=12	=27	3.5
17. Johannes Høie, Tromsø	+22	-28	+43	=16	+27	-4	3.5
18. Jarl Kvikstad, Tromsø	+45	-7	=35	+21	+37	-5	3.5
19. Geir M. Lorentsen, Hammerfest	+54	-15	-12	+39	+31	=20	3.5
20. Ivbjørn Nimki, Tromsø	+31	-25	-13	+47	+36	=19	3.5
21. Roy Evensen, Harstad	+49	-6	=37	-18	+35	+38	3.5
22. Trygve Røtvold, Kirkenes	-17	+50	-27	+40	=38	+41	3.5
23. Bengt Eriksen, Kirkenes	-4	-51	+50	+32	+45	=29	3.5
24. Erling Fløtten, Kirkenes	+52	=1	=16	-2	+42	-13	3.0
25. Nils A. Bakke, Hammerfest	+53	+20	-2	+42	-3	-14	3.0
26. Finn E. Øverlie, Alta	-5	+33	+40	+29	-4	-12	3.0
27. Svein Bårdsen, Hammerfest	=12	+32	+22	-10	-17	=16	3.0
28. Arnold Andreassen, Tromsø	+32	+17	-15	-11	-5	+42	3.0
29. Olav Wold, Vadsø	-7	+45	+39	-26	=41	=23	3.0
30. Alf O. Berglund, Hammerfest	-9	=31	-14	=46	+44	+43	3.0
31. Martin Schølseth, Kirkenes	-20	=30	+44	=36	-19	+45	3.0
32. Tor Anstad, Tromsø	-28	-27	+49	-23	+51	+47	3.0
33. Harald Heggelund, Hammerfest	-16	-26	+53	-43	+52	+46	3.0
34. Tor Nilssen, Vadsø	+48	-10	+11	-14	-13	=37	2.5
35. Svein H. Johnsen, Vadsø	+51	-4	=18	=37	-21	=36	2.5
36. Leif M. Kofoed, Vardø	-1	+52	=47	=31	-20	=35	2.5
37. Tor K. Schølseth, Kirkenes	+40	-8	=21	=35	-18	=34	2.5
38. Kyrre Markussen, Hammerfest	-8	-40	+46	+51	=22	-21	2.5
39. Nils M. Aslaksen, Alta	-10	+48	-29	-19	=40	+49	2.5

40. Torleif Larsen, Kirkenes	-37	+38	-26	-22	=39	+51	2.5
41. Frank Sandnes, Stord	-42	+53	+51	-5	=29	-22	2.5
42. Paul Risvaag, Hammerfest	+41	+3	-9	-25	-24	-28	2.0
43. Kjell Figenschou, Kirkenes	-2	=46	-17	+33	=47	-30	2.0
44. Svein H. Endresen, Mehamn	-3	-12	-31	+50	-30	+52	2.0
45. Trond Wølseth, Alta	-18	-29	+48	+52	-23	-31	2.0
46. Fred Gornitschni, Kirkenes	-11	=43	-38	=30	+53	-33	2.0
47. Ingvald Nilsen, Kirkenes	-15	+54	=36	-20	=43	-32	2.0
48. Alf K. Veien, Hammerfest	-34	-39	-45	=49	=54	+53	2.0
49. Karl-P. Jernberg, Tromsø	-21	-14	-32	=48	+50	-39	1.5
50. Kjell M. Karlstad, Hammerfest	-13	-22	-23	-44	-49	+54	1.0
51. Jørgen Svendsen, Kirkenes	-35	+23	-41	-38	-32	-40	1.0
52. Trond Romsdal, Alta	-24	-36	+54	-45	-33	-44	1.0
53. Tor H. Emanuelsen, Kirkenes	-25	-41	-33	+54	-46	-48	1.0
54. Idar Sørensen, Mehamn	-19	-47	-52	-53	=48	-50	0.5

lerende at vi ikke har villet gjøre noe med det. Vi har imidlertid spilt med åpne kort og forsøkt å kompensere denne skavank med å tilby toppspillerne de aller beste vilkår.

Men nå skal det bli en forandring! Grunnen er at vi ikke lenger behøver stå med lua i handa når premiene skal deles ut. Nivåhevingen har vært enorm i Finnmark, kanskje med Hammerfest Sjakklubb som den førende. Tomt skryt er dette ikke for i kamp mann mot mann finnes det heldigvis ikke rom for urettferdigheter, og det var nettopp på brettet at gutta gjorde bragden.

Hva skal man eksempelvis si når Jan S. Berglund går hen og banker Yrjö Rantanen, finnes antatt nest beste spiller og deltager i årets olympiade i Buenos Aires? Det var imponerende spill som vil vekke oppsikt ut over lande-

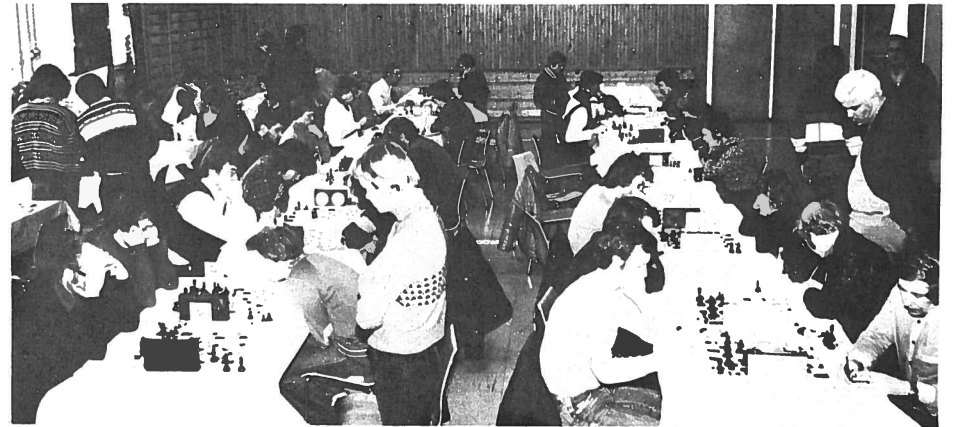
grensene. I stil med denne prestasjonen var unge Tor Kristian Schølseths kamp mot stormester Heikki Westerinen, som bare ved et nødsrik berget i land det hele poenget. Eller Børge Svanholms fighterevne i partiet mot Nils A. Bakke, vinneren av samme turnering i 1976. I tapsstilling fikk han snudd på flisa og vant over Bakke. Paul Risvaag ville ikke være dårligere enn sine klubbkamerater og spilte iskaldt et sluttspill til vinst mot turneringstoeren, Bo Olsson fra Namsos, som forøvrig er forbundets reiseinstruktør.

Foruten disse fremragende prestasjoner ble det vist utallige eksempler på den enorme fremgang. Ja, som Erling Kristiansen (Norgesmester i 1972) sa det i en tale etter premieutdelingen: «Her kommer man oppover med all verdens rutine og blir fralurt seieren av unge

jyplinger med knappe fire års klubbspill bak seg. Dette bør være et varsko til alle spillere om å ta Finnmarksjakken opp til ny vurdering». Er det rart at gutta gliser fornøyd om dagen og mumler om ennå verre skjebne for storspillerne til neste år.

Kjell Johannessen

«Årets Kalottturnering kom etterhvert i et alvorlig konfliktforhold med lotteriløven», uttalte Big chief i Hammerfest Sjakklubb, Kjell Johannessen under premieutdelinga. Og det må vi så ubetinget gi ham rett i, det var stort sett tilfeldigheter som avgjorde rekkefølgen mellom spillerne. Men Johannessen poengterte også meget sterkt at meninga med Kalotten aldri har vært å tilstrebe en sol-

Oversiktsbilde fra Kalottturneringen 1978 viser god deltagelse.

skinnshistorie for norske og utenlandske toppspillere, noe som til og med framgikk av innbydelsen. Vitsen med Kalotten er å matche sjakkspillere i vår landsdel med internasjonale størrelser «og om mulig få plukket et og annen hel- eller halvpoeng fra dem,» som Johannessen uttrykte det. Og jamen gikk det troll i ord, hør bare:

Erling Fløtten-	
Morten Trolldalen	remis
Jan S. Berglund-	
IM Yrjö Rantanen	1-0
Jan S. Berglund-	
Erling Kristiansen	remis
Jan S. Berglund-	
Stein Jensen	remis

I tillegg var det bare manglende sluttspillrutine som hindret Tor Kristian Schølseth i å fravriste stormester Westerinen fra Finland en remis. Så både Johannessen og vi andre må si oss meget fornøyd med denne smulehøsten fra de rikes bord.

Når det gjelder poengscoren generelt er det

imidlertid bare Hammerfest Sjakklubb som har grunn til å juble av de nord-norske klubbene. Spillerne fra østfylket fikk lite til, noe også resultatlista vitner om. Den tidligere nevnte lykehjulsordninga får nok ta en del av skylda for det. 6 runder Monrad for 54 spillere er i drøyeste laget. Det er å håpe at arrangørene neste gang utvider rundetallet, slik at man f. eks. unngår at turneringsvinneren vrir seg unna alle skjær i sjøen i form av tittelholdere. Trolldalen møtte verken Rantanen, Niklasson eller Westerinen, det gjorde heller ikke to'eren Bo Olsson.

Dette til tross: Kalotten har utviklet seg til å bli den viktigste sjakkbegivenhet i vår landsdel ved siden av NNM. Og årets turnering har utvilsomt bidratt til en nivåheving for spillerne, det være seg Jan Sigmund Berglunds internasjonale gjennombrudd eller Mehamn Sjakklubbs første,

famlende steg på sjakkarenaen.

Konklusjonen må bli: Blomster til Hammerfest Sjakklubb.

Svein H. Johnsen

1. RUNDE

Den første av turneringens to seedete runder ga som ventet lutter favorittseire, kanskje med et lite unntak for Hammerfest Sjakklubbs nyervervelse Svein Bårdsen. Denne satset friskt og hadde en overgang vinstspill mot rutinerne Magnus Monsen, Sandnes-spilleren (og styremedlem i NSF), som sporty nok hadde tatt den lange turen opp til Hammerfest.

Vel, det hele endte med remis, men signalet var dermed gitt for Hammerfest-spillernes utmerkede innsats i årets Kalottturnering. Mot den tredobbelte

nord-norske mester Gunnar Johnsen kjempet eksempelvis unge Alf-Ole Berglund en heroisk kamp om det halve poeng, men ble dog sakte, men sikkert skubbet ut i avgrunnen.

Også Kjell M. Karlstad (nok en «yngre junior») leverte godt spill mot den nord-norske mesterspiller Terje W. Larsen. Dog, den nødvendige hårdhet og rutine mangler fremdeles. En kombinasjon av sammenstimling av tilskuere og Terje W. Larsens forrykende tidsnød (!) gjorde nok sitt til at unge Karlstad mistet kontrollen over nervene og måtte ned. Også i de påfølgende 4 rundene ble det tap for Kjell M., men han kan trøste seg med at 1 poeng ikke gir det rette bilde av spillestyrken, og Karlstad kommer sikkert sterkere igjen ved neste korsvei.

Erling Kristiansens kortparti var utvilsomt blant rundens mest spektakulære, selv om Svanholm gikk inn i en anerkjent dårlig teori-spektakulære, selv om Svanholm gikk inn i en anerkjent dårlig teorivariant. Nevnes bør også Svein H. Johnsens vinst mot Jørgen Svendsen (JS ennå spiller som nok er bedre enn 1 poeng!), en vinst som hadde flere morsomme poenger.

Frans Larsen

SICILIANSK

Hvit: Erling Kristiansen,
OSS
Sort: Børge Svanholm,
Hammerfest

Erling Kristiansen.

1. e4, c5. 2. Sf3, d6. 3. d4, cxd4. 4. Sxd4, Sf6. 5. Sc3, g6. 6. f4

Den aggressive Löwenfisch-varianten. Vis a vis motspillere som har terpet de moderne varianter med f3, Lc4, Le3 osv. til bunns, kan denne varianten være en velegnet motgift. Muligheten for at motparten ikke er like godt bevandret i gammelmodige varianter som 6. f4 er iallfall avgjort til stede. Slik også her!

6. -Lg7(?)

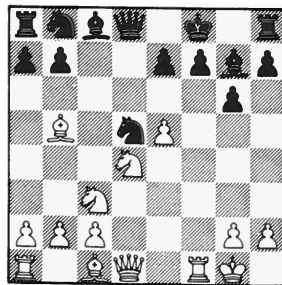
Ingen stor feil, men 6. -Sc6 må anses som bedre, f. eks. 7. Sxc6, bxc6. 8. e5, Sfd7 med tilnærmet likt spill.

7. e5, dxe5. 8. fxe5, Sd5?

Men nå får hvit vann på mølla, hva man kan lese i enhver teorbok. Sort måtte spille 8. -Sfd7. 9. e6, Se5. (9. -fxe6. 10. Sxe6, Lxc3 +.

11. bxc3, Db6. 12. Lc4). 10. Lb5+, Sbc6. 11. exf7+, Kxf7. 12. 0-0+ med bedre spill for hvit. (12. -Lf6. 13. Sxc6, bxc6. 14. Dxd8, Txd8. 15. La4).

9. Lb5+, Kf8. 10. 0-0.

10. -Sc7.

En «nyhet», skjønt det ene kan jo være like godt/dårlig som det andre. Etter 10. -Lxe5. (10. -e6. 11. Df3) har hvit det behagelige valg mellom «teoriens» fortsettelse 11. Lh6+, Kg8.

12. Sxd5, Dxd5. 13. Sf5 eller 11. Sxd5 Dxd5. 12. Sf5, Dc5+. 13. Th1 (ha!), Lc7. 14. T... , Kg8. 15. Dd4, o... Den siste trekkfølge er identisk med partiet Sigurd Svedenborg — Hans Eriksen, bymatch Narvik — Harstad 1971.

11. Lc4, e6. 12. Df3!

Hvits angrepsstilling er i den grad formidabel at Svanholm får ta med seg en springer med sjakk.

12. -Dxd4+ (?)

Sort holder lengere ut med 12. -Dd7/e7, selv om det ikke kan influere på sluttresultatet.

13. Le3, Dd7. 14. Tad1, De8.

Eller 14. -Sd5. 15. Sxd5, exd5. 16. Txd5 fulgt av Td8+.

15. Td8!, oppgitt.

En morsom slutt på et tiltalende miniatyrparti. (15. -Dxd8. 16. Dxf7 matt).

(Komm. av Frans Larsen).

NILS M. ASLAKSEN

PEDER BERKELL

20. -Sxd4?

Bedre 20. -Tae8. Etter sorts bukk gjør hvit kort prosess med følgende løper-sjakk som grunner seg i den sorte dronningens ubeskyt-

tede stilling og bindingen av Sd4.

21. Lxe6+, oppgitt.

(Komm. av Frans Larsen).

FRANSK

Hvit: Steinar Jenssen,
Narvik

Sort: Harald Heggelund,
Hammerfest

1. e4, e6. 2. d4, d5. 3. Sc3, Sf6. 4. Lg5, Le7. 5. e5, Sfd7. 6. h4, c5.

Kanskje det mest vanlige trekk i denne varianten.

7. Sb5.

Mulig og kanskje bedre er 7. Dg4 eller 7. Lxe7.

7. -f6!

Sort spiller det sterkeste,

og jeg fant ut at det var best å komplisere stillingen en smule.

8. Ld3

Jeg fryktet ikke 8. -fxg5 pga. 9. Dh5+, Kf8. 10. hxg5, Lxg5. 11. Sd6 med vunnet spill. Teorien anbefaler her 8. -a6. Det trekket hadde jeg ikke vurdert noe større, men sort begynner å se spøkelser i stillingen og gjør en avgjørende feil.

8. -f5?

Nå vinner hvit offiser med godt spill.

9. Sd6+, Kf8. 10. Dh5, g6.

11. Dh6+, Kg8. 12. Lxe7, Dxe7. 13. Sxc8, Dd8. 14. h5!

Sort kan ikke slå springeren på c8 og burde

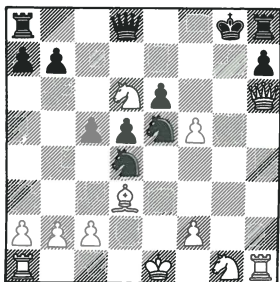

Peder Berkell

kanskje allerede nå gi opp.
14. -Sf8. 15. hxg6, Sxg6. 16. Sd6, Sc6. 17. g4.

Hvit bryter avgjørende opp den sorte stillingen.
17. -Sxd4. 18. gxf5, Sxe5?

Taper direkte, men etter **18. -Sxf5. 19. Sxf5, exf5. 20. Lxf5** er det heller intet håp.

19. f6!

Enkelt og avgjørende.

19. -Sxd3 + ?

Springeren måtte stå på e5 for å dekke feltet f7. **19. -Df8** strander på **20. Lxh7 +**. Det minst dårlige er **19. -Dd7. 20. Lxh7 +, Dxh7. 21. Dg5 +, Dg6. 22. f7 +, Kg7. 23. Dxe5 +, og sort taper. 20. cxd3, Df8.**

Eller **20. -Dd7. 21. f7 +. 21. Dg5 +, oppgitt.**

(Komm. av Steinar Jenssen).

2. RUNDE

Også i denne runden var favorittseirene ventet å gå rett inn, men den gang ei! Mot turneringens 3 beste på slutttabellen pluss den eneste stormester blant deltagerne var stilt opp 4 Finnmarks-spillere, og det var nær blitt 2 vinst og 2

Steinar Jenssen

remis!!

Men riktig så godt gikk det som vi vet ikke. Juniorspilleren Tor K. Schølseth holdt Westerinen lenge stangen i et remisaktig sluttspill (vel, HW overså en vakker kombinatorisk vending tidlig i midtspillet), men et ukonsentrert bondetrek ødela alle forhåpninger om den lille sensasjon.

Bedre gikk det for den andre Kirkenes-representant, Erling Fløtten, som var den eneste som maktet å fravriste turneringsvinneren Morten Trolldalen et halvt poeng. Fløttens siste trekk

stoppet brått Skien-spillerens trykkspill, og som den «objektive» spiller han er, sa Trolldalen seg øyeblikkelig tilfreds med remis.

Atter var det Finnmarks juniorspillere som sto i begivenhetenes midtpunkt. Paul Risvaag (nr. 3 i årets NNM, Junior B) tilføyde turneringstre'eren Bo Olsson denne enestes nederlag i et parti hvor Olsson riktignok gjorde flere feil, men hvor vinneren også leverte inspirert spill i sluttfasen.

Jan S. Berglunds PANG-seier er behørig feiret annet-

steds i bladet. Riktignok var Rantanens spill i midtspil-fasen langt fra overbevisende, men Berglunds ro og fornuftige spill da sensasjonen begynte å gå opp for folk, gjorde iallfall på undertegnede inntrykk. Det er helt opplagt at Berglund om kort tid vil være å finne i det nord-norske toppsjikt.

En liten sensasjon var også nær å skje i oppgjøret Peder Berkell — Tor Nilssen, hvor Vadsø-spilleren en stund sto til vinst, men dessverre gikk det hele i stå mot slutten.

Forøvrig ga finnen Juntunen prøver på sin spillestyrke da han beseiret Geir M. Lorentsen i et godt gjennomført parti, Gunnar Johnsen nedkjempet Terje W. Larsen i et nøyaktig ført posisjonsparti, og også Torleif Larsens fine seier mot presumptivt sterke Kyrre Markussen fortjener omtale.

Narviks Steinar Jenssen spilte sin første remis (mot nr. 4 Svein Berg) av tilsammen 5, men det skal i rettferdighetens navn tilføyes at de fleste remiser var i overkant, så Jenssens gode plassering (3.5 p. og nr. 16 — mot gode motstandere) var ingeniøret urettferdig! Alt i alt en hendelsesrik andrerunde!

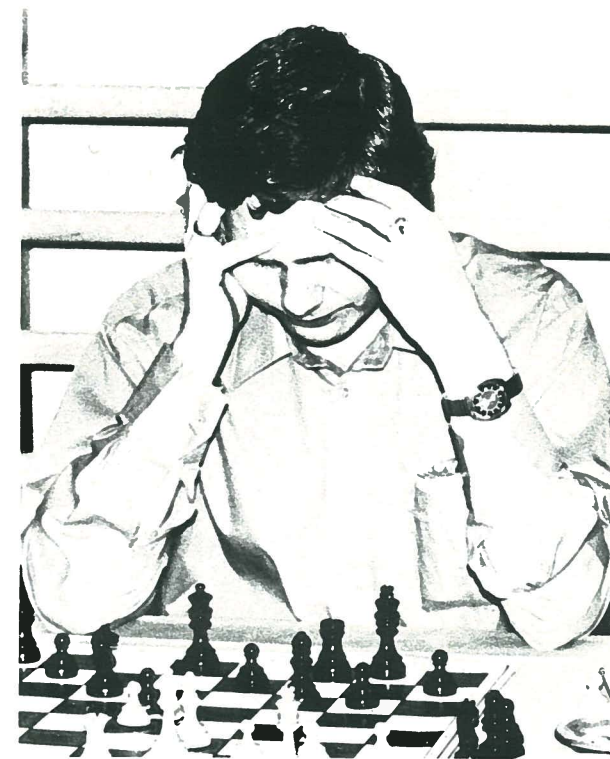
Frans Larsen

WIENER-PARTI

Hvit: Gunnar Johnsen, Tromsø.

Sort: Terje W. Larsen, Tromsø.

1. e4, e5. 2. Sc3, Sf6. 3.

Gunnar Johnsen

Lc4, Lc5!?

Etter min mening er nok 3. -Sxe4 best, men svart må kjenne teorien etter 4. Dh5!, Sd6. 5. Lb3, Sc6. 6. Sb5, g6. 7. Df3, f5. 8. Dd5 osv. 3. -Lb4 virker også bra.

4. d3, 0-0.
 Rokaden kan vente. 4. -c6 med ideen d5 virker best mot hvits system. Direkte 4. -Sc6 forhindrer hvits oppstilling. (5. Df3?, Sd4. 6. Dd1, c6 med godt spill).
 5. Df3(!), Sc6. 6. Sge2, d6. 7. Lg5, Le6. 8. 0-0-0.

Hvit har allerede en liten stillingsfordel, og svart må før eller siden regne med en dobbeltbonde i f-linja.

8. -a6?

For langsomt. 8. -Sd4. 9. Sxd4, Lxd4 måtte forsøkes. Etter 10. Sd5, Lxd5. 11. Lxd5, c6. 12. Lb3, a5(!). 13. c3, Lb6 har svart det lettere enn i partiet. Etter avbytte på f6 har partene da ulike fargete løpere.

9. Sd5!, Lxd5. 10. Lxd5, h6. Ikke 10. -Sd4? 11. Sxd4, Lxd4. 12. c3, Lc5. 13. Lxb7, og hvit bør vinne.
 11. Lxf6, Dxf6. 12. Dxf6, gxf6. 13. Thf1, Sd8. 14. c3.

Hvit har en liten, men klar fordel.
 14. -c6. 15. Lb3, Se6. 16. g3, Tad8. 17. d4, La7. 18. f4, Kg7.

Nå foretar hvit en avvikling som gir han gode gevinstsjanser.

19. fxe5!, fxe5. 20. dxe5, Le3+? 21. Kc2, dxe5. 22. Lxe6, fxe6. 23. Txf8!

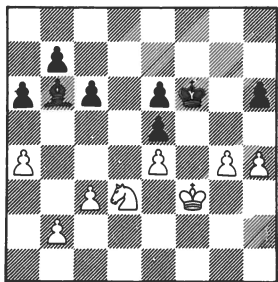
Enkelt og sterkt, begge tårn må byttes av.

23. -Txf8. 24. Td7+. Tf7. 25. Txf7+, Kxf7. 26. Kd3, Lf2. 27. a4, Ke7?

Tempotap, men det er ikke lett å angi noen brukbar plan for svart. Hvit får en fribonde på kongefløyen. Uten 20. -Le3+? (et viktig tempotap, hadde svart remissjanser. Etter f. eks. 20. -dxe5. 21. Txf8, Txf8. 22. Td7+, Tf7. 23. Txf7+, Kxf7. 24. a4!?, Kg6. 25. Kd2, Lf2! fulgt av Kg5 (hvoretter h3-h3 er nødvendig) og h5 har svart oppnådd en slags idealstilling. Den taktiske muligheten Lxg3 fulgt av Kh4 ligger hele tida i lufta, og hvordan skal hvit bryte igjennom på dronningfløyen?

28. Sc1, Lg1. 29. h3, Lf2. 30. g4!, Kf6. 31. Ke2, Lg1. 32. Kf3, Kg5. 33. Sd3, Kf6. 34. h4!, Lb6.

Hvit står nå til gevinst. Den følgende manøver er lærerik.

35. g5+!, hxg5. 36. h5
The point.

36. -Kg7?

Taper direkte, men hvit vinner med følgende manøver: Kg4, b4, a5 fulgt av Sc5. Etter det tvungne Lxc5, bxc5 er svart i trekkvang. Hvit vinner deretter g-bonden og partiet.

37. Kg4, Kh6?

Bedre er 37. -Kf6, men da følger 38. b4! osv.

38. Sxe5, Le3. 39. Sf7+, Kg7. 40. Sxg5, e5. 41. Se6+, oppgitt.

Tilsynelatende taper svart enda en bonde etter 41. -Kf6. 42. Sd8. Imidlertid er da 42. -b5!?, mulig, selv om hvit vinner etter f. eks. 43.

Terje W. Larsen

b3. (43. -c5!? 44. c4!). Et nøyaktig ført parti av hvit!

(Komm. av Morten Troll-dalen).

RETI

Hvit: Tor K. Schølseth, Kirkenes.

Sort: Heikki Westerinen, Finland.

1. c4, Sf6. 2. b3, e5. 3. Lb2, Sc6. 4. g3, d5. 5. cxd5, Dxd5. 6. Sf3, e4. 7. Sc3, Da5. 8. Sg1.

Neppe bedre er 8. Sh4, f. eks. 8. -La3. 9. Dc1, Lxb2. 10. Dxb2, 0-0, og hvit har

problemer med å oppnå et harmonisk samspill med sine kongefløyoffiserer.

8. -Lf5. 9. Lg2.

Sterkt i betraktning kom 9. a3, derfor burde sort spilt La3 allerede i 8. trekk.

9. -La3. 10. Dc1, Lxb2. 11. Dxb2, 0-0. 12. Sh3, Tfe8. 13. 0-0, Tad8. 14. Sf4, Sd4. 15. d3(?)

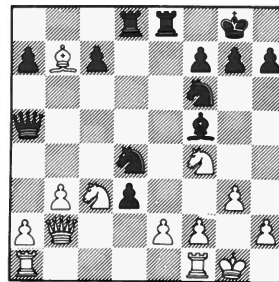
Hvit måtte spille 15. h4, bl. a. for å hindre sorts manøver 15. -g5. 16. Sh3, h6, og springeren står dårlig. Teksttrekket er det første i en serie med feiltrekk fra begge sider.

15. -exd3(?)

Som sagt: 15. -g5 osv.

16. Lxb7?

Dette burde tape offiser, hvorfor det enkle 16. exd3 må være bedre.

16. -dxe2?

Kulminasjonen på det svake spill i denne fase av partiet. Etter 16. -c6! er det vanskelig å se hvordan hvit skal unngå å tape partiet: 17. e3, Sf3+. 18. Kg2, Db6. 19. Kxf3, g5! Nå må hvit miste både Lb7 og Sf4, da kongespringeren mangler fluktfelt. (20. Sg2, Lg4 matt!)

17. Scxe2, Sxe2+. 18. Sxe2, Ld3.

Westerinen hadde oversett at det slett ikke var

Heikki Westerinen

noen offisersgevinst etter 18. -Td2. 19. Dc3! 19. Tfe1, Td6. 20. Dc3, Dxc3.

Eller 20. -Db5/b6. 21. Sf4!

21. Sxc3, Kf8. 22. Txe8+, Kxe8. 23. Td1, Ke7. 24. Lf3, h6. 25. Kg2, La6. 26. Sd5+(?)

Hvit bør beholde tårnet. Bedre bør derfor være 26. Te1+, Te6. 27. Tc1.

26. -Sxd5. 27. Txd5, Txd5. 28. Lxd5, f6. 29. Kf3, Kd6. 30. Lf7, Kc5. 31. Ke4, Lc8.

Den hvite kongen må ikke komme til f5. Sort står nå litt bedre pga. sin bedre kongestilling, men det er

neppe nok til vinst. 32. h4?

Bortsett fra sitt feiltrekk i 16. trekk har unge Schølseth så langt i partiet spilt godt og holdt sin berømte motstander stangen, men med teksttrekket kastes flere timers arbeid rett ut av vinduet. Etter det korrekte 32. a3 hadde Kirkenes-junioren hatt gode sjanser til å oppnå en meriterende remis.

32. -Kb4.

Dermed tvinges begge bønder på dronningfløyen på hvitt, og det er bare ett tidsspørsmål før sorts løper kan komme på skuddhold

Tor Kristian Schølseth

av Bb3.
33. a4, Lg4. 34. f3, Lh3. 35.
Lc4, Ld7. 36. Lf7, Kc3. 37.
Ke3, Lf5. 38. g4, Lc2. 39.
f4, Lxb3. 40. Le8, Lc2. 41.
f5, c5. 42. Kf4, Kd4. 43.
Oppgitt.

(Komm. av Frans Larsen og
Heikki Westerinen).

SPANSK

Hvit: Roy Evensen,
Harstad.

Sort: Erling Kristiansen,
OSS.

1. e4, e5. 2. Sf3, Sc6. 3.
Lb5, a6. 4. Lxc6.

Avslaget på c6 fordi jeg
fryktet Marshall-gambit.

4. -dxc6. 5. 0-0, f6. 6. d4,
exd4.

Her hadde jeg ventet 6. -
Lg4.

7. Dxd4, Dxd4. 8. Sxd4,
Ld7.

Forbereder den lange ro-
kade.

9. Le3

Her er jeg litt i tvil.
Kanskje er 9. Lf4, 0-0-0
bedre.

9. -Te8. 10. a3.

Hindrer Lb4 og spiller på
planen b4, Sb3, Lc5.

10. -Se7. 11. b4, Sg6. 12.
Sb3, b6. 13. Sd2, Se5. 14.
h3, Le6.

Tar feltet c4 under opp-
sikt.

15. f4?

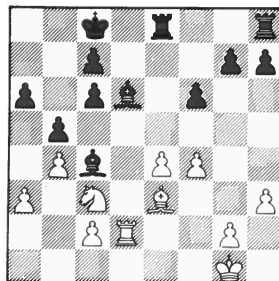
Under analysen etter par-
tiet mente Kristiansen at
dette var en feil.

15. -Sc4. 16. Sxc4, Lxc4. 17.
Tfd1

Tårnet skal til d4.

17. -Ld6. 18. Td2

Sort truer 18. -c5.

18. -g5.

Kristiansen angriper, og
nå kan det bli farlig. Ikke
19. fxg5, Le5.

19. g3, Thg8. 20. Kf2, h5.
21. Kf3, Le6. 22. f5, Lc4.

23. Th1, a5!!

Et meget sterkt trekk. I
min variant hadde jeg nå
sett 24. Lc5, Lxc5. 25. bxc5,
Te5. 26. a4, b4. 27. Se2,
Txc5.

24. Ld4, axb4. 25. axb4,
Lxb4. 26. Lxg6?

Ser ingenting.

26. -Tgf8. 27. Tb1, c5. 28.
Ta1, Kb7. 29. Tb1, Txf6.

30. Oppgitt.

En bra avslutning av
Kristiansen.

(Komm. av Roy Evensen).

SICILIANSK

Hvit: Jan S. Berglund,
Hammerfest

Sort: Yrjö Rantanen,
Finland

1. e4, c5. 2. Sf3, Sc6. 3. d4,
exd4. 4. Sxd4, g6. 5. Sc3, Lg7.

6. Le3, Sf6. 7. Le2, 0-0. 8. Dd2?

Dette er jo dårlig, da sort får
lov til å gjennomføre d5. Bedre
8. Sb3, som forhindrer d5.

8. -d5. 9. Sxc6, bxc6. 10. exd5,
Sxd5. 11. Sxd5, cxd5.

Sort har «tilrevet» seg ini-
tiativet, men det må jo sies at
jeg også har oppnådd noe. Alle
springerne er byttet bort, og
sjansene for taktiske forvikling-
er er mindre. Rantanen er først
og fremst kjent som en taktiker
(noe vi fikk se i partiet mot
Westerinen i siste runde), og jeg
hadde fra første trekk bestemt
meg for å spille på remis. I så
måte er 1. e4 kanskje ikke det
rette trekket!?

12. c3, Lb7. 13. 0-0, Dc7. 14.
Lf3

Ser ikke særlig bra ut, men
hva ellers?

14. -Tfd8. 15. Tfd1, e5. 16.
Lg5, f6. 17. Le3, f5. 18. Lg5,
Td7.

Sort har et nydelig bonde-
sentrum, men det går ikke av
seg selv.

19. Tad1, a5(?)

Langt bedre er 19. -f4! 20.
Lg4, Td6. 21. f3, h5. 22. Lh3,
Lf6. 23. Lxf6, Txf6, og sort har
fin fordel. Rantanen tenkte
faktisk i 30 min. på dette trek-
ket (19. -a5). Jeg var helt sikker
på at 19. -f4! ville komme.

20. g3, Dc5(?)

Dette hjelper faktisk hvit til å
gjennomføre planen sin. Heller
20. -e4(!). 21. Lg2, Le5. 22.
Le3, h5. 23. f4, Lf6, og sort står
best/bedre.

21. Le3, Df8(!)

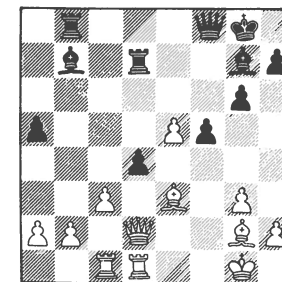
Sorts siste trekk hr gitt
hvit muligheten til å få motspill.

22. Lg2, Tb8. 23. f4!, d4?

Dårlig! Sort måtte spille 23. -
e4, men da kan jeg ikke se noen
vinstplan for sort lengre. Svek-
kelsen på d5 ville kunne bli
ubehagelig for sortspilleren.

Teksttrekket gir hvit den beste
stillingen. Rantanen har nok
oversett hvits neste trekk.

24. fxe5

24. -dxe3.

Sort velger å ofre kvalitet og
satse på et angrep støttet av fri-
bonden sin. Han så nok at 24. -
Lxe5. 25. cxd4 ga sort en meget
dårlig stilling.

25. Dxd7, Lxg2. 26. Kxg2,
Txb2+. 27. Kg1, e2. 28. Dd5+

En viktig mellomsjakk for å
ta diagonalen a8/h1.

En overlykkelig Jan S. mottar «labben» fra en noe nedtrykt Yrjö. Lillebror Alf Ole ser ikke ut til å være misfornøyd med storebrors seier over finnen som pr. i dag er nesten IGM.

28. -Kh8. 29. Te1, f4. 30. gxf4, Dxf4. 31. Dd8+, Lf8. 32. Df6+, Dxf6. 33. exf6, Kg8. 34. Kf2, Txa2. 35. Txe2, Ta3. 36. Kg2(!)

Gir f-linja til tårnet slik at f-bonden bevarer.

36. -Kf7. 37. c4, Lc5.

Bonden må blokkeres.

38. Tf1, Tc3. 39. Td2(!), a4.

Eller 39. -Txc4. 40. Td7+, Ke6. 41. Tc7, og f-bonden går inn eller sort taper tårnet.

40. Td7+, Ke6. 41. Tc7, Tc2+. 42. Kh1

Hvits hemmelige trekk. Nå er sort redningsløst fortapt, og under analysene gikk det endelig opp for meg at jeg var i ferd med å slå en IM, en fin følelse! Partiet ble gjenopptatt og gikk slik.

42. -Lb4. 43. f7, a3. 44. c5!, oppgitt.

(Komm. av Jan-S. Berglund).

«Himmelhoch jauchzend, zum Tode betrübt!»

Neste runde skulle Jan S. måle krefter med Vadsøs lovende juniorspiller Tor Nilssen. «Normalt» vil et slikt oppgjør i de fleste tilfeller ende med Berglund-seier, men denne gang ei: (Berglund spiller sort). 1. e4, e6. 2. d4, d5. 3. exd5, Dxd5. 4. Sf3, Sf6. 5. Le2, Sbd7. 6. 0-0, Ld6. 7. c4, Dc6. 8. Sc3, a6. 9. Lg5, Le7. 10. Te1, Sb6. 11. Se5, oppgitt.

Vi har valgt å vise denne miniatyr i forbindelse med oppgjøret mot Rantanen. På sin måte henger partiene sammen. Klart er det at seieren mot Rantanen «satt i kroppen» gjennom hele 3. runden, og man kan saktens mumle frem noe om manglende stabilitet og arbeidsulykker som ikke skal/bør skje.

Tor Nilsen sørget for å bringe Jan S. ned på jorda igjen etter bare 11 trekk, men også i en slik stund viste Berglund mesterkarakter.

Vel, Berglund hadde tilstrekkelig format til å reise seg igjen, og på de siste tre rundene oppnådde han 1 seier og 2 remis mot sterke spillere som Arnold Andreassen, Stein Jensen og Erling Kristiansen.

Undertegnede kan ikke dy seg for helt på tampen å komme med følgende «sure oppstøt». Lesere som spiller igjennom 6. runde-partiet. Kristiansen — Berglund, vil klart og tydelig få demonstrert at det bare var feilaktig offerspill fra Erling Kristiansens side som tillot Berglund å komme seg unna med et blått remisøye. Dersom partiet hadde fått et «normalt» utfall, ville Berglund havnet på 3.5 poeng, altså samme poengsum som bl. a. Kirkenes-junioren Bengt Eriksen. Dette på ingen måte ment som «hets» mot unge Eriksen, men selv det mest overfladiske blick på

turneringstabellen vil overbevise alle om at Jan S. Berglund og Bengt Eriksen faktisk spilte to vidt forskjellige turneringer!

Seks runder Monrad og 54 deltagere er nettopp ingen gunstig konstellasjon, og selv om arrangørklubben gjør oppmerksom på dette allerede i innbydelsen, er det opplagt at slike (og andre!) urimeligheter ikke bør forekomme. Vel, arrangørene har bebudet forandringer til neste gang, men det er jo et meget stort spørsmål om disse (utvidelse til 7 runder) vil gjøre noe særlig fra eller til. Er egentlig dette sjakklike utbytte så stort, og er det egentlig så morsomt for spillere med ratingtall omkring 1400 o.l. å få møte stormestre, IM'ere og andre med tilnærmedesvis samme spillestyrke?!

Frans Larsen

ENGELSK

Hvit: Geir M. Lorentsen, Hammerfest
Sort: Jaakko Juntunen, Finland.

1. c4, c5. 2. Sf3, Sf6. 3. Sc3, d5.

Et av de mest solide forsvar for sort mot Engelsk, spesielt effektivt mot svakere spillere samt spillere som ikke kjenner teorien og stillingstypen. I denne stillingstypen er det nemlig lett for hvit å spille for forsiktig, og da kommer han passivt ut av åpningen og blir plaget av denne passivitet gjennom resten av partiet! Dette parti er et godt eksempel på det.

4. cxd5, Sxd5. 5. g3, Sc6. 6. Lg2, Sc7.

En annen mulighet var 6. -Sxc3. 7. bxc3, g6. Dårlig var imidlertid 6. -e5? pga. 7. Sxe5!, Sxc3. 8. Sxc6, Sxd1. 9. Sxd8, Sxf2. 10. Kxf2, Kxd8. 11. Tf1, og hvit står klart best.

7. 0-0, g6.

Eller 7. -e5.

8. d3, Lg7. 9. a3?

Et temptap. Bedre var 9. Le3, b6. 10. Da4! Ld7/b7. 11. Dh4, og hvit står tilfredsstillende.

9. -0-0. 10. Le3, b6. 11. Dc2?

Nok et for passivt trekk av hvit, og fra nå av og resten av partiet har hvit store problemer pga. dårlig åpningsspill. Bedre var 11. Da4.

11. -Lb7. 12. Tfd1, Se6!

Nå har sort fullstendig kontroll over «mellomlandings-feltet» d4, og vi får et bevis på hvor krampaktig den hvite stillingen er. Hvit

Jaakko Juntunen

får ikke tid til motspill, og stillingen er meget vanskelig å forsvare.

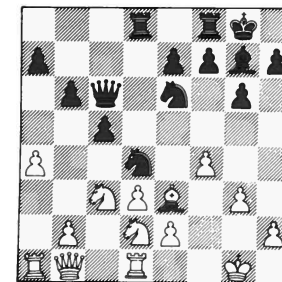
13. Sd2?

Bedre var 13. Tac1, Scd4. 14. Lxd4, cxd4. 15. Se4, Dd7, og sort står fremdeles klart best, men slik som hvit spiller er han dødsdømt.

13. -Scd4. 14. Db1, Lxg2. 15. Kxg2, Dd7. 16. f4?

Blottlegger den hvite kongen, men det er vanskelig å finne gode trekk. Kanskje var 15. b4 eller 15. f3 verdt å prøve.

16. -Dc6+. 17. Kg1, Tad8. 18. a4

18. -g5!!

Et meget sterkt og effektivt trekk. Nå får sort hull på hvits forsvarslinjer og har avgjørende fordel. 19. fxg5, Sf5. 20. Lf2, Sxg5.

21. Sxe4, Sh3+. 22. Kg2, Sxf2. 23. Kxf2, Ld4+(!). 24. Ke1, Se3.

Hvilken gullspringer.

25. Te1, f5!

Flytter blokøren på e4, og sorts dronning kan trenge inn i den hvite stilling med avgjørende virkning.

26. Sf2, Dg2(!). 27. Sf3, Df1+. 28. Kd2, Dxf2. 29. Sxd4, Txd4. 30. Da2+, c4. 31. b4, Txd3 matt!

Endelig kroken på døra for hvit.

(Komm. av Stein Jensen).

ENGELSK

Hvit: Erling Fløtten,
Kirkenes

Sort: Morten Trollaldalen
Tromsø

1. c4, Sf6. 2. Sc3, d5. 3. cxd5, Sxd5. 4. g3, g6. 5. Lg2, Sxc3. 6. bxc3, Lg7. 7. Db3, Sd7. 8. Sf3, 0-0. 9. h4, Sf6. 10. Lb2, Le6. 11. De2, c5. 12. c4, Dd6. 13. Tb1, Da6. 14. d3, Tad8. 15. 0-0, Lc8. 16. Lc3, Se8. 17. Lxg7, Sxg7. 18. Sd2, Se6. 19. Sf3, Td6. 20. Tb3, Da5. 21. Db2, Dc7. 22. Tfb1, b6. 23. Ta3, Db8. 24. Tb3, Lb7. 25. a4, Lxf3. 26. exf3, Sd4. 27. Ta3, a5. 28. Te1, Dc7. 29. f4, Tfd8. 30. Dd2, Dd7. 31. Te3, Sf5. 32. Lh3. Remis.

3. RUNDE

Sammenlignet med den interessante andrerunden var denne langt mindre rik på gode og spennende partier. En slags reaksjon fikk også Jan S. Berglund,

Erling Fløtten

som totalt «sovnet av» mot Tor Nilssen og måtte strekke våpen etter bare 11 trekk.

Blant de «store gutta» fikk vi de første relativt korte remispartiet Stein Jensen — Christer Niklasson og Erling Kristiansen — Heikki Westerinen), men det ble dog kjempet en stund i allefall!

Bo Olsson kom seg fort ovenpå igjen etter forrige rundes overraskende tap og vant en viktig seier i et interessant parti mot Svein Berg. Severdig var også Morten Trollaldalen og Terje W. Larsens korte angreps-

partier mot hhv. Berkell og Nimki.

Frans Larsen

ENGELSK

Hvit: Stein Jensen,
Harstad.

Sort: Christer Niklasson,
Sverige.

3. runde.

1. c4, b6. 2. Sc3, c5. 3. Sf3, Sf6. 4. g3, Lb7. 5. Lg2, e6. 6. 0-0, Le7. 7. d4

7. d3 fører til Reti-systemet med 1. -Sf6.

7. -cxd4. 8. Dxd4.

Dette er en Dameindisk

oppstilling som også kan fremkomme ved annen trekkrekkefølge, f. eks. 1. c4, c5. 2. Sc3, Sf6. 3. Sf3, e6 osv. 8. Sxd4, Lxg2. 9. Kxg2, Dc8 fører kun til en ubekvem variant i Dameindisk for hvit.

8. -d6.

Det nærliggende 8. -Sc6 fører forsert til et gunstig sluttspill for hvit, f. eks. 9. Df4, 0-0. 10. Td1, Db8.

A.

11. Dxb8, Taxb8. 12. Lf4, Tbc8. 13. Se5! (13. Ld6, Lxd6. 14. Txd6, Se7! er helt ufarlig for sort), d6. 14. Sxc6, Lxc6. 15. Lxd6, Lxd6. 16. Txd6, Lxg2. 17. Kxg2, Txc4. 18. Tad1, g6. 19. f3 osv.

B.

11. b3, Dxf4. 12. Lxf4, Tfd8. 13. Sb5!, d5. 14. Sc7, Tac8. 15. cxd5 med hvit fordel.

I betraktning kom 8. -0-0. 9. Tfd1, Dc8. 10. Df4, Sa6! 11. b3 (11. Ld2, d6, og sort står befriende), d5. 12. Lb2, dxc4. 13. Tac1, Dc7! osv. 9. b3, 0-0. 10. La3.

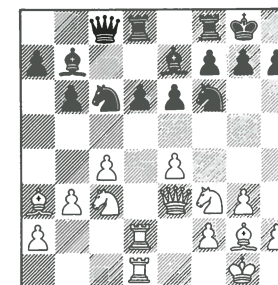
Interessant er Kortschnojs resept: 10. Td1, Dc8. 11. e4, Sc6. 12. Dd2, Td8. 13. De2, Sd7. 14. La3, Db8. 15. -Td2, Sc5. 16. Tad1 med hvit stillingsfordel. (Kortschnoj — Filip, Stockholm 1962).

10. -Se8. 11. Dd3, Dd7. 12. Tfd1, Sc6. 13. e4, Td8. 14. Td2, Dc8. 15. De3, Sf6. 16. Tad1

Hvit står noe bedre. En har nådd et vendepunkt hvor sorts videre spilleplan er avgjørende hvorvidt hvit kan øke sin fordel.

Christer Niklasson

16. -d5.

Et forpliktende trekk som krever nøye gjennomregning av en rekke variantmuligheter. Den svake d-bonden var sorts problembar, og andre tilfredsstillende fortsettelser hadde

vel sort egentlig ikke.

17. Lxe7.

Andre trekk fører trolig til en forbedring av sorts stilling.

17. -Sxe7. 18. exd5, Sf5.

Springeren på e7 «henger».

19. Df4, exd5. 20. Sxd5, Lxd5. 21. cxd5, Sd6.

Og hvit har fremdeles de beste utsikter. Stein Jensen har fått en isolert fribonde som slett ikke behøver å bli svak. Foreløbig er den en torn i øyet for sort.

22. Sd4, Dd7. 23. Sc6, Tde8. 24. Db4

Et «fremmelig» dame-

Stein Jensen

trekk. Men foreløbig dekker damen invasjonfeltet c3 for den sorte springeren.

24. -Sf6. 25. Td4, a5.
En overraskelse??

26. Dxb8, Sc3. 27. Dxa5, Se2+. Remis.

Etter 28. Kf1, Sxd4. 29. Sxd4, Ta8. 30. Dd2 har hvit 3 sunne fribønder for kvaliteten. Man vet hva man har, men ikke hva man får. Remis mot en IM av Niklassons klasse (2345) har Stein Jensen all grunn til å være fornøyd med.

(Komm. av Roar Lindblom).

SICILIANSK

Hvit: Morten Trollaldalen
Skien.

Sort: Peder Berkell,
Sverige.

1. e4, c5. 2. Sf3, e6. 3. d4, cxd4. 4. Sxd4, d6!? 5. c4.

Vanlig er 4. -Sf6. 5. Sc3 og først da d6. Selv har jeg aldri spilt systemet med c2-c4 tidligere.

5. -Sf6. 6. Sc3, Le7. 7. Le2, 0-0. 8. 0-0, a6. 9. b3.

Hvits plan er å gjennomføre e4-e5, derfor bør løperen stå på diagonalen a1/h8. Etter f. eks. 9. Le3, b6(!). 10. f4, Dc7. 11. Lf3, Lb7 står svart etter min mening best pga. trykket i c-linja. (12. De2, Sdb7 fulgt av Tac8).

9. -Sbd7?!

Svart må spille på motstøtet b7-b5. Derfor var 9. -Sc6 strategisk riktig, med ideen Ld7, Tb8, Sxd4 og b5.

10. f4!, Dc7. 11. Lb2.

Ikke 11. Kh1?, b5! med godt spill for svart.

11. -b6. 12. Kh1, Lb7. 13. Lf3, Tad8.

Svarts plan er å gjennomføre d6-d5.

14. De2, Tfe8. 15. Tae1.

Jeg var i tvil om jeg skulle spille Tae1 eller Tfe1 og senere Tad1. Det første er best, da hvit etter e4-e5 kan få spill i f-linja.

15. -La8.

Tvunget, hvit truet 16. e5.

Nå strander 16. e5 på 16. -dxe5. 17. fxe5, Sxe5! 18. Dxe5. (18. Lxa8, Seg4! 19. g3, Txa8), Dxe5. 19. Txe5, Txd4. 20. Lxa8, Txa8. 21. Sd5!? Txd5! 22. cxd5, Sxd5, og svart har to bønder + en sterk springer for tårnet. Den stillingen kan jeg ihvertfall ikke vinne! Etter 40 minutter i tenkeboksen kom.....

Morten Trollaldalen

16. g4!?

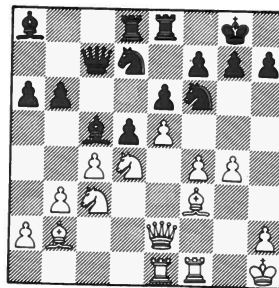
Et tveegget trekk. Christer Niclasson mente 16. Sc2 var best. Svart hadde da spilt 16. -Sf8, f. eks. 17. e5, dxe5. 18. fxe5, S6d7 og senere Sg6. Punktet f7 blir imidlertid veldig svakt, så hvit står sannsynligvis bedre.

16. -d5.

Nå eller aledri!

17. e5, Lc5! 18. Td1!

Ikke 18. Sc2?, d4! 19. Sa4, d3! 20. Dxd3, Sxe5, og svart vinner.

18. -Sxg4!?

Svart ofrer en offiser for et par bønder og satser på angrep. Alternativet 18. -Se4. 19. Sxe4, dxe4. 20. Lxe4 taper en bonde uten noen erstatning.

19. Lxg4, dxc4+. 20. Sf3

20. Lf3 besvares med 20. -Sxe5. 21. dxe5, Txd4. Hvit får fordel her også, men jeg var redd Be5 ville bli svak.

20. -cxb3. 21. axb3, f5(!)

Svart må finne på noe, ellers følger Lh3 og Lg2.

22. exf6ep!, Sxf6.

Ikke 22. -Dxf4?. 23. Lxe6+, Kh8. 24. fxc7+, Kxg7. 25. Sd5+ med dronninggevinst.

23. Lxe6+, Kh8. 24. f5, Df4.

Svart må presse mot hvits

utsatte kongestilling.

25. Lc1, Dh4!?

Muligens var 25. -Dg4 bedre.

26. Txd8, Txd8. 27. Le3!

27. Td1? taper direkte:

27. -Txd1+! 28. Sxd1, Dg4!

eller 28. Dxd1, Sg4. 29.

De2, Lxf3+. 30. Dxf3,

Dxh2 matt. Etter 27. Le3

mister svart en del av

brodden i angrepet. De

følgende trekkene er preget

av tidsnød, spesielt for

svarts vedkommende.

27. -Lxe3. 28. Dxe3, Sg4.

29. De2

Her hadde Berkell opp-

rinnelig planlagt 29. -

Lxf3+. 30. Txf3, Td1+,

men glemte at hvit har en

springer på c3. (31. Sxd1).

29. -Td3(!). 30. Ld5!

Nå står både Dh4, Td3 og

La8 i slag, samtidig som

hvit truer De8 matt.

30. -Te3. 31. Sxh4, Lxd5+.

32. Kg1, oppgitt.

Hvit har et tårn mer etter

32. -Txe2. 33. Sxe2.

(Komm. av Morten Trollaldalen).

CARO-KANN

Hvit: Yrjö Rantanen,
Finland

Sort: Nils A. Bakke,
Hammerfest

1. e4, c6. 2. d4, d5. 3. exd5,
cxd5. 4. c4.

Panov-angrepet som minner svært mye om Dronninggambit.

4. -e6.

Sort erklærer seg for tidlig. Bedre var vel å holde diagonalen h3/c8 åpen med

4. -Sf6.

5. Sf3, Sf6. 6. Sc3, Le7. 7.

cxd5!, exd5.

Sort holder seg trofast til sin Caro-Kannske oppstilling. Bakke kunne her spille 7. -Sxd5! med innledning til en variant av Tarrasch-forsvaret. Interesserte kan lese følgende encyclopediske bivarianter:

A. 8. Lb5+, Ld7. 9.

Lxd7+, Dxd7. 10. Se5,

Sxc3. 11. bxc3, Dd5. 12. 0-0,

Sc6. 13. Te1, Tc8. 14.

Lb2, Sxe5. 15. Txe5, Dc4

med lik stilling. Hm.

B.

8. Lc4, 0-0. 9. 0-0, Sc6! med

uklar stilling. Hm-m.

8. Lb5+, Ld7. 9. Lxd7,

Sbxd7. 10. Db3, Sb6. 11. 0-0,

0-0. 12. Te1?!

Den vanlige trekkrekke-

følgen er 12. Lg5 etterfulgt

av Tfe1. Sort kunne nu ha

spilt 12. -h6! og den pinlige

løperen ville ikke ha fått

feltet g5.

12. -Te8. 13. Lg5

Se så, denne stillingen sier

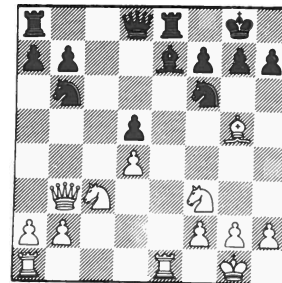
de leksikalske data er litt

bedre for hvit. Følgende

demonstrasjon er vel en

bekreftelse på at det er feil.

Hvit står klart best!

13. -Tc8.

På 13. -Dd6 ville hvit ha

spilt 14. Sb5.

14. Te2, Dd7?!

Nu var 14. -Dd6 bedre

pga. 15. Sb5, Db8. 16.

Yrjö Rantanen

Tae1, Kf8, men sort står fortsatt betenkelig.
15. Tae1, Kf8. 16. Se5, Df5!?

Et tappert opprør.

17. Lh4?!

Bedre var 17. Lxf6, gxf6.

18. Sf3, og den sorte kongestilling ville vært høyst maroder.

17. -Df4?

Svarts siste sjanse var 17. -g5!? etterfulgt av Ld8-c7-b8, men da man trekker annenhver gang, er det ikke sikkert at planen er gjennomførbar.

18. Lxf6, gxf6. 19. Sf3, Df5. 20. Db5!, Tc6. 21. Sh4, Dh5. 22. g3, Tc7. 23.

Dd3, Td8? 24. Sf5, Ld6. 25. Te8+, Txe8. 26. Txe8+, Kxe8. 27. Sg7+, oppgitt.

(Komm. av Jarl Kvikstad).

FRANSK

Hvit: Magnus Monsen, Sandnes.

Sort: Geir M. Lorentsen, Hammerfest

1. e4, e6. 2. d4, d5. 3. Sc3. Lb4. 4. a3, Lxc3+. 5. bxc3, dxe4. 6. Dg4, Sf6. 7. Dg7, Tg8. 8. Dh6, Tg6?!

Sort siste trekk er en unøyaktighet. Trekket er nødvendig hvis hvits løper kommer til g5, hvor-

etter hvits dronning jages til h4. Nå får hvit med seg et av åpningsteoriens utropstegn. 9. Dd2!, Sc6?

Davis Levy sier i sin kommentar til Fischer-Uhlmann, Zagreb — Rovinji 1970, at dette er «en unaturlig springerplassering». Sort overfører riktignok springeren til e7, men tempotapet er betenkelig. Alternativer er 8. -c5, 8. -b6 eller 8. -Sbd7 som ble berømt da Kovacevic slo Fischer i samme turnering i Zagreb.

10. Se2, Se7. 11. Sg3

Normalt ville jeg spilt 11. Sf4 med tempo for angrep på tårnet fulgt av 12. Lb5+ og rokade så snart som mulig. Det er muligens best også her, men jeg ville ha en kontroll på f5, idet et springeravbytte her vil gi hvit et dominerende sentrum etter c4. Fra g3 binder også springeren den sorte Sf6 midlertidig til forsvaret av Be4.

11. -b6. 12. Lb5+, Kf8?!

Sort viser at han spiller på gevinst, men får en svak kongestilling.»

13. a4, Lb7. 14. La3, h5. 15. h3, a6. 16. Le2, h4. 17. Sh5, Sxh5. 18. Lxh5, Tgx2.

Sort regner vel med at hans konge kan gå trygt til e8 på dronningsjakken fra h6, samt at løperen på b7 skal få full effekt i diagonalen til h1. Jeg så litt på 19. Dh6+, Ke8. 20. Dxe6, Ld5. 21. Lxf7+, Kf8. 22. Lxe7+, Dxe7. 23. Dxe7+, Kxe7. 24. Lxd5, men sort har jo andre trekk, som 20. -Tg7, så jeg foretrekker fremdeles partifortsettelsen.

19. 0-0-0, Dd5. 20. Dh6+, Ke8. 21. Thg1!, Txf2.

Sorts vaklende stilling er avslørt, der truet allerede et avgjørende løperoffer på f7. 22. Tdf1, e3. 23. Lxf7+, Kd7.

Sort er åpenbart ferdig hvis han slår løperen.

24. Dxe3, Txf1+. 25. Txf1, Sf5. 26. Dg5, Sd6. 27. Dg7, Lc6?

Relativt best var vel 27. -Kc8. 28. Lxd6! Sort kan slå med bonden eller dronningen, der følger 29. Lxe6+ (løperen kan ikke slås) med fullt avbytte og hvit fordel i sluttspillet. Dobbelsjakken blir nå avgjørende.

28. Lxe6+, Kxe6. 29. Tf6 matt.

Denne varianten med 4. a3 fortjener et seriøst studium av alle som spiller Fransk. Den ble regnet som «superskarp» da Fischer gjenopplivet den, men det er vel bare våre egne stivnede forestillinger som fører til en slik betegnelse. Lærersetningene til Dr. Tarrasch og hans disipler ledet en hel generasjon sjakkspillere ut i en formalistisk hengemyr som nesten kvalte sjakken som kunstart. Vi må være takknemlige for å leve i en tid da denne dimensjonen

Geir Magne Lorentsen

atter beriker spillet.

(Komm. av Magnus Monsen).

4. RUNDE

Toppoppgjøret Niklasson — Westerinen ble en severdigg og spennende kamp, hvor svensken kom ut av åpningsspillet med en nyansede bedre stilling. Et for hastet bondefremstøt (f4) snudde imidlertid bildet. Svekkelsene som oppsto i svenkenes stilling, ble ef-

ektivt utnyttet av finnen, og det var det parti!

Stein Jensen og Erling Kristiansen ble hurtig enige om poengdeling. Dermed er begge kommet inn i en remisstim som skal vare resten av turneringen. Av disse gjør dog Harstad-spilleren minst anstrengelser for å unngå denne skjebne!

Etter en lovende start er den grå hverdag kommet til Arnold Andreassen, som blir beseiret av Jan S. Berglund i et brukbart posisjonsparti. På det mere morsomme plan er Jarl Kvik-

stads «svindelforetagende» mot Roy Evensen, og også Bo Olssons tidsnødseier mot Terje W. Larsen samler et interessert publikum.

Ny i nord-norsk sjakksammenheng er Alta-spilleren Finn E. Øverlie, som i årets Kalottturnering viste seg som en meget habil og «akademisk» preget spiller. Hans 4. runde-seier mot Olav Wold ga grei beskjed om at Øverlie har potensiale til ennu sterkere innsats ved neste korsvei.

Frans Larsen

GAMMELINDISK

Hvit: Christer Niklasson, Sverige.

Sort: Heikki Westerinen, Finland

1. d4, Sf6. 2. c4, d6.

Normalt spiller Heikki 2. -g6 og naturligvis alltid Kungsindisk. Att han nu väljer en annen dragføljd ska ses mot bakgrund av våra två senaste möter, i Bergen och Skien. Jag prövde där en ny idé i varianten: 1. d4, Sf6. 2. c4, g6. 3. Sc3, Lg7. 4. Sf3, 0-0. 5. Lg5, d6. 6. h3!? Draget, som mig veterligt är nytt här, syftar till att behålla löparen efter 6. -h6. 7. Lh4, g5. 8. Lg3, Sh5, samt i vissa varianter hindra bindingen Lg4. Nackdelen är att vit ytterligare vänter med att utveckla kungsflygeln och därför löper risk att bli efter i utvecklingen.

Objektivt sett är kanske hela systemet något tandlöst, och jag använder det bara mot en viss typ motståndare. Då jag vet att

Westerinen är en utomordentlig taktiker og livsfarlig då han har initiativet, försöker jag alltid när vi möts att styra spelet i lugna, positionella banor där den strategiska bedömningen står i förgrunden.

I Bergen i januari skedde 6. -c5. 7. e3, Sc6. 8. d5, Sa5. 9. Le2, a6. 10. Sd2!, Ld7. 11. a4, e6?. 12. Sde4, De7. 13. 0-0, Tfb8. 14. Ta3!, h6. (Annars kan svart inte befria sig). 15. Sxf6+, Lxf6. 16. Lxh6, e5. 17. f4! (här visar sig en av fördelarna med 14. Ta3. Den vita bonden på e3 blir nu garderad), e4. 18. Lg5 med avgjörande vit fördel. (1-0 40 drag).

Ett halvt år senare i Skien försökte Heikki tidigare atackera g5-löparen: 1. d4, Sf6. 2. c4, g6. 3. Sc3, Lg7. 4. Lg5, h6!? 5. Lh4, 0-0. 6. Sf3, c5. 7. e3, b6?! 8. Le2, Lb7. 9. d5, d6. 10. Sd2, Sa6. 11. 0-0, Sc7. 12. e4, e5!? 13. a3, Dd7. 14. b4, Sh7. 15. bxc5, bxc5. 16. Tb1 och en normal kungsindisk ställning har uppkommit där dock svart har en inaktiv b7-löpare. Vit står friare, (remis 31 drag).

Inför vårt möte i Hammerfest hadde jag inte tänkt att spela «Lg5-varianten». Vilken uppställning jag hade planerat får tills vidare bli en hemlighet. 3. Sc3, Sbd7. 4. e4.

Genom den dragföljd svart har valt är nu 4. Lg5 inte lika övertygande: 4. -h6! 5. Lh4 (5. Lf4, e5), g5. 6. Lg3, Sh5. 7. e3, Sxg3. 8. hxg3, Lg7, och svart har en bekväm ställning.

4. -e5. 5. d5.

Kanskje burde hvit heller opprettholdt spenningen i sentrum med f. eks. 5. Sf3 (HW).

5. -Le7.

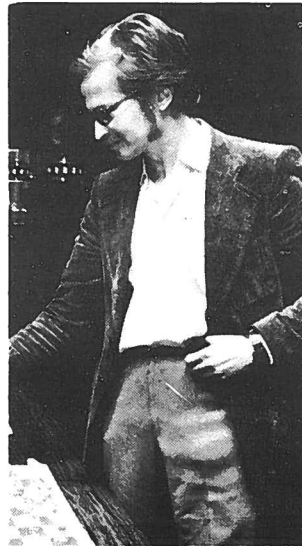
Gamalindiskt. Enligt min mening utjämnar svart lättare genom att med 5. -g6 länka spelet i de vanliga kungsindiska varianterna. I vissa läger kan det då vara en nackdel för vit att med d5 ha upplöst spänningen i centrum. I alla händelser begränsas vits valmöjligheter.

6. g3.

På 6. Ld3 spiller sort enklest 6. -Sc5. 7. Lc2, a5. 8. Sge2, 0-0. 9. 0-0, Sfd7 med idéen Lg5, dvs. avbyte av sorts dårlige løper mot hvits ditto gode. (HW).

6. -Sc5. 7. Lg2, a5. 8. Sge2, c6!

Svarts andra plan består av att genomföra f5, men då

Heikki Westerinen

hade det varit bättre att utveckla löparen till g7. Efter 8. -0-0. 9. 0-0, Se8. 10. Le3, f5?! 11. Lxc5!, dxc5. 12. exf5, Lxf5. 13. Se4, Sd6. (13. -Lxe4. 14. Lxe4, Sd6. 15. Dd3 följd av Sc3, och vit har totalt kontroll av de vita fälten). 14. Sxc5 (14. Sxd6!? följd av Sc3 är också starkt), Sxc4. (14. -b6. 15. Se6!). 15. Sxb7 med hotet d6. Bättre är att spela 10. -g6 och först därefter f5, men då hade det varit mer logiskt att finchettera kungslöparen.

Med partiförsättningen vill svart utnyttja det faktum att den vita löparen har lämnat diagonalen f1/a6, dvs. han har nu lättare att komma till spel på de vita fälter b5 och b3.

9. dxc6

Efter endast 1 minuts betänkande. Det finns inga bra alternativ då svart positionellt hotar 9. -cxd5, t. ex. 9. 0-0?, cxd5. 10. exd5, Lf5 eller 10. cxd5, b6 och La6. Westerinen föreslog också varianten 10. -Ld7. 11. a4, Db6! vilket tydligt illustrerar senaste kommentaren till svarts 8:e drag.

På det svakere 9. 0-0 følger 9. -cxd5. 10. cxd5, Ld7 truende b7-b5. Merk

hvor dårlig hvits løper på g2 står! (HW). 9. -bxc6. 10. 0-0, 0-0. 11. h3.

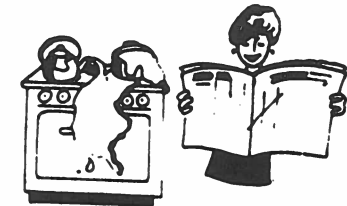
Spelat med en djupare strategisk idé än att bara förhindra Sg4 (efter Le3). Om vit t. ex. spelar 11. b3?!, Se6 följd av c5 visar sig skillnaden mellan fälten d4 och d5 då ett avslag av en svart springar på d4 ger en fribonde, hvilket inte blir följden av ett motsvarande avslag på d5. Även av andra själ bör vit vara försiktig med att spela b3 då det uppstår en brytningspunkt på a4. Efter 11. h3, Se6. 12. f4, c5. 13. fxe5 osv. har skillnaden mellan fälten

d4 respektive d5 suddats ut samtidigt som folinjen öppnats. Något tilspetsats skulle det altså vara möjligt att påstå att det oanseliga h3 siktar til ökat kontroll — av d4!

11. -a4?!

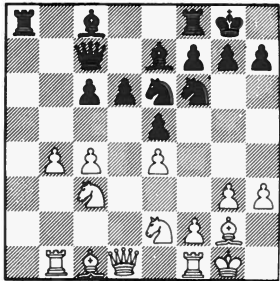
Dette kritiserades med rätta av Heikki efter partiet då det nu blir lättare för vit att bära svartfältsblockaden på damflygeln, dvs. genomföra b4. Bättre hade varit 11. -Te8 och Lf8 eller att utveckla c8-löparen.

Hvit kommer nå lettere til b4. Bedre 11. -Le6. 12. b3, Db6. 13. Le3, Da6. (HW). 12. Tb1, Da5?! 13. b4, axb3. 14. axb3, Se6. 15. b4,

DET KAN VÆRE
VANSKELIG
Å LEGGE DEN
FRA SEG!
DAGBLADET
Tromsø

Dc7.

16. f4?

Efter 9 minutter. Dette nærliggende drag er i själva verket en allvarlig strategisk felbedömning. Jag förstår inte att rätt bedöma den ställning som uppkommer efter svarts 21:a drag. 16. f4 försvagar 2:a raden och ger svart spel längs diagonalen a7/g1. Vidare kan e4-bonden bli ett angreppsmål i alla slutspel. Jag var medveten om åtminstone något av detta, men ansåg under partiet att möjligheten att kunna genomföra f5 vägde tyngre. Vit ska spela det lugna utvecklingsdraget 16. Le3 med goda möjligheter att utöva press mot den svarta ställningen.

Muligens er 16. Le3 bedre. (HW).
16. -La6. 17. f5, Da7+! 18. Kh2, Sd4. 19. b5.

På 19. Le3 följer givetvis 19. -Lxc4, och tornet hänger senare på f1.

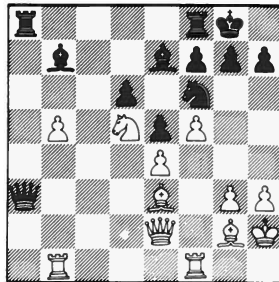
19. -cxb5. 20. cxb5, Sxe2. Sort må slå av på e2 med en gang, ellers følger på 20. -L-. 21. Le3 (HW).
21. Dxe2, Lb7.

Denna ställning hade jag för — ogonen när jag spelade mitt 16:e drag. Jag gjorde feltet att bedömma ställningen för statistiskt

och upptäckte inte i tid de dynamiska möjligheter svart besitter genom spel längs a- och c-linjerna i förbindelse med hvits svagheter längs 2:s raden. Vits stolta fribonde på b-linjen blir i de kommande förvecklingarna närmast en svaghet. Jag tänkte här i 20 minuter utan att finna en acceptabel spelplan.

22. Le3, Da3. 23. Sd5

Eller 23. Tfcl, Tfc8. (HW).

23. -Sxd5!

Odogmatisk! Ofta slår man i liknande sicilianske ställningar med löparen, men här behövs b7-löparen för att hålla b-bonden. Samtidigt är den en angreppspjäs.

24. exd5, Lf6!

Fångar upp hotet f6 samtidigt som möjligheten att offrä bonde med e4 öppnar sig.

Sort spiller på idén e5-e4. Straks 24. -e4? er forhastet pga. 25. f6, gxf6. 26. Dg4+, Kh8. 27. Ld4. (HW).

25. Le4, Ta4!

De tunga svarta pjäserna tränger med tempo in i ställningen. Varje svart drag innehåller ett hot!

26. Df3, Da2+. 27. Lf2.

27. Tf2 strandar på 27. -Dc4, och svart vinner. Nu hoppade jag att svart skulle frestas till det «tematiska» kvalitetsoffret 27. -Txe4, som är långt i från klart.

Ikke 27. Tf2, Dc4. (HW).

27. -Tc8! 28. Tbd1

Westerinen hade här mycket dårlig tid (även jag började koma i tidsnöd), varför jag av psykologiska själ och för att vinna några sekunders betänketid bjöd remi. Torndraget innebär att jag är beredd att ge b-bonden för att kunna befria mig och få lite motspel.

28. -Dc4. 29. Tfel, Dxb5.

30. Tb1, Dd7. 31. Tec1, Txc1. 32. Txc1, h6. 33. h4

De sista dragen avverkas i blixtempo. Ingen av oss spelar särskilt exakt, men svart behåller hele tiden avgörande fördel.

33. -Ld8.

Kanskje var 33. -Tb4 bedre. Begge spillere var her i tidsnöd. (HW).

34. Tb1, Dc8. 35. Db3, Txe4. 36. Dxb7, Dc2(?)

Svart overser øyeblikkelig vinst etter 36. -Dxf5. (HW).

37. Tb2, Dc7. 38. Da8, Kh7.

39. Tb8, Dc2. 40. Kg2, Ta4!

Sterkere enn 40. -Te2. 41. Da7. (HW).

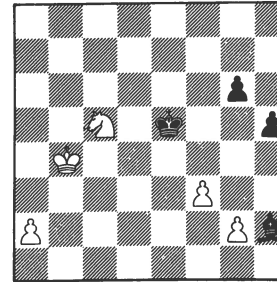
41. Db7

Opp og hvit ga samtidig opp. Det kan følge 41. -Ta2 osv.

(Komm. av Christer Niklasen og Heikki Westerinen).

GUNNAR JOHNSEN

JAAKKO JUNTINEN

41. -Kd4.

Det hemmelige trekk. Så gikk spillerne på rommet med sine hengepartier. For sort er forsvarsplanen klingende klar: løperen må på diagonalen a5/d8 for å stoppe, ev. ofre seg på hvits fribonde, mens kongen skynder seg bort på kongefløyer og eliminerer hvits bønder på denne side. Konge + springer vinner som bekjent ikke!

42. Se4

Hvit måtte passe seg for fellen 42. a4?, Ld6.

42. -Ke3. 43. a4, Lc7. 44. a5.

Hvit går rett inn i «hovedvarianten», men heller ikke 44. Se6, Lc7+. 45. Kb5, Kf2 fører frem for finnen.

44. -Lxa5+. 45. Kxa5, h4.

46. Kb4

Ellers 46. Sg5, Kf2. 46. -h3. 47. gxh3, Kxf3. 48. Sg5+, Kf4. Remis.

(Komm. av Frans Larsen).

GRÜNFELD-INDISK

Hvit: Jan S. Berglund

Hammerfest

Sort: Arnold Andressen

Tromsø

Jan-S. Berglund

5. runde

1. c4, Sf6. 2. Sc3, d5. 3. d4, g6. 4. g3, Lg7. 5. Lg2, c6. 6. Sf3, 0-0. 7. b3, Se4. 8. Lb2, Da5. 9. Dc1, c5. 10. 0-0, cxd4. 11. Sxd5, Sc3. 12. Sxd4, Lxd4. 13. Lxc3, Lxc3. 14. Dxc3, Dxc3. 15. Sxc3, Sc6. 16. Tfd1, Lf5. 17. e4, Lg4. 18. f3, Le6. 19. Td2, Tfd8. 20. Tad1, Kf8. 21. Kf2, Txd2+. 22. Txd2, Td8. 23. Txd8+, Sxd8. 24. Ke3, Sc6. 25. f4, Ke8. 26. e5, f6. 27. exf6, exf6. 28. Lxc6+, bxc6. 29. Kd4, Kd7. 30. Se4, Ke7. 31. Kc5, Ld7. 32. Sd6, g5. 33. b4, gxf4. 34. gxf4, Kd8. 35. b5, Kc7. 36. a4, cxb5. 37. cxb5, Kb8. 38. Se4, oppgitt.

Foran 5. runde lå 4 spillere på delt førsteplass, nemlig finnene Westerinen og Juntunen pluss Morten Trolldalen og Gunnar Johnsen, og nettopp disse skulle nå møtes innbyrdes!

Trolldalen leverte sitt beste parti i turneringen og beseiret Juntunen meget overbevisende. Dermed lå han ensom i teten, idet det andre toppoppgjøret mellom Johnsen og Westerinen endte remis. Åpningsspillet var interes-

sant. Westerinens nyhet (a3 fulgt av f4) tvang Johnsen til et radikalt og «udogmatisk» motstøt i sentrum (d5), som forbigående ga finnen større terrengfordel. Imidlertid manøvrerte Tromsø-spilleren fint bak linjene, fikk befridd sitt spill, avlo et remistilbud, og da remisen endelig var et faktum, sto kanskje GJ noen nyanser bedre.

Det var dog den tredje finne, Yrjö Rantanen, som sto for rundens og (sannsynligvis) turneringens beste parti. Tross brukbart forsvarsspill av Børge Svanholm, som derved bidro til å gjøre partiet såpass severdig, ble han overspilt på kongefløyen, og en serie kombinatoriske offervendinger avsluttet det hele i beste Rantanen-stil!

Og til slutt: I en vanskelig stilling fant Berkell en morsom remisvei mot Kristiansen, mens Bo Olsson fortsatt demonstrerte sin masochistiske spillestil. Denne gang var det Nils A. Bakke som ble beseiret i et forrykende tidsnøddrama.

Frans Larsen

NIMZOWITSCH-BAKKE

Hvit: Bo Olsson,
ASKO.

Sort: Nils A. Bakke,
Hammerfest.

1. Sf3, Sf6. 2. b3, d5. 3. Lb2, Lf5. 4. e3, e6. 5. Le2, Ld6?!

Kontrollerer feltet e5. Ulempen er at løperen står udekket på d6 etter et senere

6. 0-0, Sbd7(!)

Hindrer manøveren Se5 fulgt av f4.

7. c4, c6. 8. d3(!)

Dårlig er 8. d4 som gir sort feltet e4. Etter 8. -0-0. 9. Sc3 trues 10. e4! med offisersgevinst. (Bemerk Ld6).

8. -Db8?!?

Overraskelse nummer én! Her gikk jeg i boks for å finne motivene bak hennes ekselesens formiddagsutflukt. Var meningen kun å hindre at hvit fikk spilt e4? Var idéen å besette sentrum med 9. -e5 og 10. -e4? Skulle deretter den sorte dame ned til h2 for å by den hvite konge opp til «danse

macabre»? Eller var det sorts bønder på dronningfløyen som skulle ha hjelp og støtte til å valse opp på høyre fløy? Etter en drøy halvtime krabbet jeg ut av sandkassen med en noenlunde oversikt over posisjonelle muligheter og de respektive taktiske vendinger.

9. Sbd2!?, g5!?

Bakke spesial og overraskelse nummer to! Sjelden ser man slike originaler. Nå trer idéen med 8. -Db8 klart frem. Kompromissløst kongeangrep! Men man skal være forsiktig med å grave for andre som kjent...

Med sparelånskonto hos oss

**kan vi
garantere
deg lån
opptil
fire ganger
oppspart
beløp-
uten
sikkerhet...**

Velkommen til sparelånsprat i

NORLANDSBANKEN

- landsdelens ledende bank -

Etter det «naturlige» 9. -0-0 har hvit et hårfint overtak i en meget utfordrende og interessant stilling. Nå starter et helsblesende kappløp.

10. e4(!)

Etter den gamle oppskrift: et tidlig fløyangrep møtes best ved en motaksjon i sentrum. Her virket 10. cxd5, cxd5. 11. e4 fristende da den sorte kongestilling i sentrum svekkes ytterligere. Imidlertid gir 10. exd5, g4! svart gode angrepssjanser etter 11. dxe6, Lxe6. 12. Sh4, Lxh2+. 13. Kh1, Lg3! 14. fxc3, Dxc3 fulgt av Dxh4 og 0-0-0.

10. -dxe4. 11. dxe4, Lg6. 12. g3, g4. 13. Sh4, Tg8. 14. Te1!

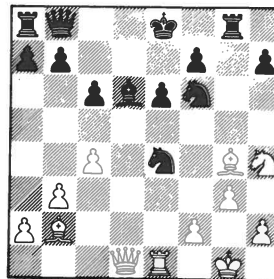
Sikter mot den sorte monark og sikrer dermed hvit overtaket.

14. -Lxe4?

Overser følgende av å åpne i sentrum. Sort måtte bruke tid på 14. -Dc7 og 15. -0-0-0.

15. Sxe4, Sxe4. 16. Lxg4, Sdf6?

En overseelse i en vanskelig posisjon. Relativt best var 16. -Sxg3 etterfulgt av en stille bønn til Caissa, sjakk gudinnen.

17. Lxe6!

Bo Olsson

Avgjørende.

17. -Lxg3?

Bedre 17. -Sxg3.

18. fxc3, Sxc3. 19. Lg4+.

Poenget med 14. Te1.

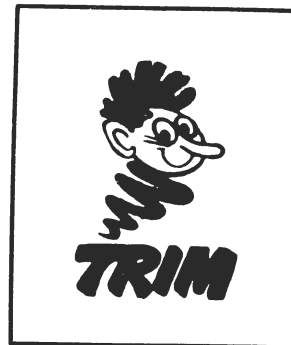
19. -Sge4. 20. Lxf6, Dc7.

Ikke 20. -Df4? 21. Dd7+.

21. Txe4+, Kf8. 22. Le7+, Dxe7. 23. Txe7. Og sort vant.

Red. anm. Det kan muligens ha interesse for Olsson (og andre) at det ikke er første gangen Bakke prøver idéen med Ld6/Db8 og g5. «Systemet» kan kobles til flere åpninger, slik det f. eks. skjedde i «stampartiet» Stein Jensen — Nils A. Bak-

ke, NNM 1977: 1. c4, c6. 2. b3, d5. 3. Lb2, Lf5. 4. Sf3, Sf6. 5. Sh4, Lg6. 6. Sxg6, hxg6. 7. d4, e6. 8. e3, Ld6. 9. Ld3, Sbd7. 10. Sd2, Db8.

Nils A. Bakke

11. f4, g5. 12. g3, gxf4. 13. exf4, g5. 14. fxf5, Lxg3+. 15. Ke2, Sh5. 16. Sf3 med komplisert stilling, dog vant Stein Jensen til syvende og sist. Ang. den videre gang henvises til «Nord-Norsk Sjakk» nr. 5/1977, s. 5. (FL).

(Komm. av Bo Olsson).

HOLLANDSK

Hvit: Børge Svanholm, Hammerfest
Sort: Yrjö Rantanen, Finland

1. d4, f5. 2. g3, Sf6. 3. Lg2,

e6. 4. Sf3, Le7. 5. 0-0, 0-0. 6. c4, d6. 7. Sc3, De8. 8. Dc2, Dh5. 9. e4.

Hittil har åpningstrekkene gått som «normalt», og heller ikke teksttrekket er det noe å si på, selv om teorien nok foretrekker 9. b3 med ideen La3, f. eks. 9. -Sc6. 10. La3, a5. 11. Tad1, Sb4. 12. Db1 osv. 9. -e5. 10. dxe5, dxe5. 11. Sd5.

Sterkere enn 11. Sxe5(?), fxe4. 12. f4, exf3ep. 13. Sxf3, Lc5+. 14. Kh1, Lf5, og sort står best.

11. -Sxd5. 12. exd5

På 12. cxd5 følger 12. -Ld6, og fremstøtet f5-f4 henger i luften.

12. -Sd7. 13. Te1, e4. 14. Sd4, Se5. 15. Lf4, Sd3.

Nå må Svanholm være påpasselig! På det «fikse» 16. Lxc7? følger straffen øyeblikkelig med 16. Lc5. 17. De2 (eller 17. Dc3, Lb4), Df7, og begge offiserene henger.

16. De2, Sxf4.

Sort er selvsagt ikke interessert i varianten 16. -Dxe2. 17. Txe2, Ld6. 18. Lxd6, cxd6. 19. f3.

17. gxf4, Dh6. 18. De3, Lc5!

Rantanen forhaster seg ikke med 18. -Ld6. 19. Se2, g5, hvorpå hvit har paradet 20. Dg3.

19. Ted1?

Et kritisk punkt i partiet. Som så mange ganger før i sjakkhistorien velges det gale tårn! Etter det korrekte 19. Tad1 må sort utsette angrepsplanen et øyeblikk og først gardere sin kongeløper med 19. -b6, da 19. -Tf6? er feil pga. 20. Sxf5!, Lxf5. 21. Dxc5, Tg6. 22. Te3!

19. -Tf6. 20. a3

Hvit har vanskelig for å finne gode trekk, bl. a. er desperadoskombinasjonen

20. Sxf5 svakere pga. 20. -Lxf5. 21. Dxc5, Tg6. 22. Kh1, Txxg2! 23. Kxxg2, Dh3+. 24. Kg1, Lg4 og nå:

A:

25. f3, Lxf3. 26. Td2, Dg4+. 27. Kf1, Dxf4! og vinner.

B:

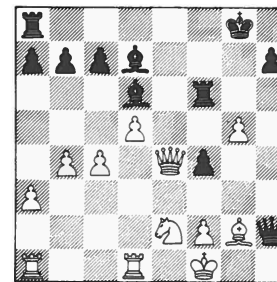
25. d6(!), h6. (Ikke 25. -Lf3. 26. Dg5). 26. f3, Lxf3. 27. Td2, Dg4+. 28. Kf1, cxd6 med gode gevinstsjanser for sort.

Heller ikke 20. f3 ser godt ut: 20. -Ld7. 21. fxe4, fxe4. 22. b4, Ld6. 23. Se2, Txf4! 24. Sxf4, Lxf4. 25. Dxe4, Dxxh2+. 26. Kf1, Tf8 og vinner.

20. -Ld7. 21. b4, Ld6. 22. Se2, g5!

Nå har sort klar vinststilling, men en sådan skal som bekjent vinnes, og dette problem løser Rantanen på eleganteste måte:

23. fxxg5, Dxxh2+. 24. Kf1, f4. 25. Dxe4.

25. -f3!

En nydelig sluttkombinasjon med kvalitetsoffer og annet godt. Ved siden av tekstvarianten kan hvit også forsøke 26. gxf6, Dxxg2+. 27. Ke1, og nå har sort to vinstvarianter på lager: 27. -Dh1+. 28. Kd2, Dh6+. 29. De3, Dxf6 eller 27. -Te8. 28.

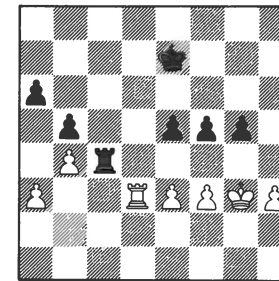
f7+, Kxf7. 29. Dxxh7+, Kf6. 30. Dh6+, Dg6. 26. Lxf3, Txf3! 27. Dxxf3, Tf8. 28. De3, Te8. 29. Df3, Lh3+. 30. Ke1, Lf4!

Den siste vev i matt-nettet! Hvit kan bare parere truselen 31. -Dg1 matt med «dronningoffer» på f4, derfor.....

31. Oppgitt.

(Komm. av Frans Larsen og Yrjö Rantanen).

ERLING KRISTIANSEN

PEDER BERKELL

37. e4!

I en meget vanskelig stilling, bl. a. er bondefremstøtet e5-e4 ubehagelig for hvit i flere varianter, løser Berkell sine problemer med dette fine, temporære bondeoffer.

37. -fxe4.

Ikke 37. -f4+. 38. Kg4.

38. Te3, exf3. 39. Txe5+. Remis.

Stillingen er død remis etter 39. -Kf6. 40. Te3.

(Komm. av Frans Larsen).

SICILIANSK

Hvit: Morten Trollaldalen, Skien.

Sort: Jaakko Juntunen, Finland.

1. e4, c5. 2. Sf3, a6. 3. c4, Sc6. 4. d4, cxd4. 5. Sxd4, Sf6. 6. Sc3, e5. 7. Sf5, d5. 8. cxd5, Lxf5. 9. exf5, Sd4. 10. Ld3, Sxd5. 11. 0-0, Lb4. 12. Le4, Sxc3. 13. bxc3, Lxc3. 14. Tb1, 0-0. 15. Txb7, Tb8. 16. Txb8, Dxb8. 17. Kh1, Dd6. 18. Dd3, Sb5. 19. a4, Dxd3. 20. Lxd3, Sc7. 21. Le3, Ld4. 22. Lxd4, exd4. 23. Tc1, Sd5. 24. Tc4, a5. 25. Txd4, Tc8. 26. g3, Sd4. 27. Lb5; h5. 28. Th4, g6. 29. fxxg6, fxxg6. 30. Td4, Sc2. 31. Td6, Kf7. 32. Ld3, g5. 33. Lg6+, Ke7. 34. Td5, h4. 35. Lf5, Tc4. 36. Txa5, Se1. 37. Te5+, Kf6. 38. Txe1, Kxf5. 39. Ta1, Tc6. 40. a5, Ta6. 41. gxxh4, gxxh4. 42. Kg2, Ke4. 43. Ta4+, Kd3. 44. f4, Kc3. 45. f5, Kb3. 46. Tf4, Txa5. 47. f6, Ta8. 48. f7, Tf8. 49. Kh3, Kc3. 50. Kxxh4, Kd3. 51. Kg5, Ke3. 52. h4, oppgitt.

PIRC

Hvit: Heikki Westerinen, Finland

Sort: Gunnar Johnsen, Tromsø

1. e4, d6. 2. d4, Sf6. 3. Sc3, g6. 4. Lg5, c6. 5. Dd2, b5. 6. a3, Lg7. 7. f4, 0-0. 8. Sf3, Lg4. 9. Le2, d5. 10. Lxf6, Lxf6. 11. e5, Lg7. 12. 0-0, f6. 13. h3, Lxf3. 14. Lxf3, f5. 15. a4, b4. 16. Sa2, a6. 17. Sc1, e6. 18. Sb3, Sd7. 19. Tac1, Db6. 20. c4, bxc3. 21. Txc3, Tfc8. 22. Tfc1, Lf8. 23. Dc2, Tab8. 24. Kh2, Tc7. 25. Ld1, Tbc8. 26. Dd3, Lb4. 27. T3c2, c5. 28. dxc5, Lxc5. 29. Db5, Lg1+. 30. Kh1, Dxb5. 31. axb5, Txc2. 32. Txc2, Txc2. 33. Lxc2, Lb6. 34. g3, Kf7. Remis.

NIMZOWITSCH FORSVAR

Hvit: Arnold Andreassen
Tromsø
Sort: Svein Berg,
Stjernen.

5. runde.

1. e4, Sc6. 2. Sf3, g6. 3. d4, d6. 4. Sc3, Lg7. 5. Le2, e5. 6. dxe5, Sxe5. 7. Sxe5, Lxe5. 8. 0-0, Se7. 9. f4, Lg7. 10. Ld3, d5. 11. exd5, 0-0. 12. Lc4, Sf5. 13. Ld2, h5. 14. Tb1, h4. 15. Se2, b5. 16. Lb3, Lb7. 17. Tf3, c5. 18. c4, bxc4. 19. Lxc4, Lxd5. 20. Lxd5, Dxd5. 21. Lc3, Sd4. 22. Sxd4, cxd4. 23. Le1, Lf6. 24. b3, Te8. 25. Tb2, Tad8. 26. Te2, Txe2. 27. Dxe2, d3. 28. Dd2, Dc5+. 29. Kf1, Dc2. 30. g3, Dc6. 31. Dg2, d2. 32. Lxd2, Txd2. 33. Dxd2, Dxf3+. 34. Oppgitt.

6. runde:

En dramatisk susterunde selv om kampen om førsteplassen ble noe av et antiklimaks! Bare etter få minutters spill var den første seier et faktum. Gunnar Johnsen plasserte en løper på b5, og Trolldalen var ufin nok til å forsyne seg av rettene med en dronning-sjakk på a5! Dermed var Trolldalen ensom i teten og kunne ikke tas igjen, mens GJ havnet ned på 4 poeng-infernoet.

Men det var jo også penger å hente på de neste plasser: Westerinen — Rantanen hadde vekslende oppgjør hvor Rantanen til

Svein Berg

syvende og sist kom fordelaktig ut av forviklingene. I gjensidig stor tidsnød bød Rantanen remis (!), mens Westerinen var ikke interessert i «småpenger» på deling og avslø. Vel, Rantanen klarte tidsnøden — med 2. plass som belønning.

Meget viktig for tetplasseringene var også partiet Jaakko Juntunen-Bo Olsson. Den nyutnevnte reiseinstruktør tok tiden til hjelp og spilte midtspillet energisk og godt. Men også her kom klokken til å spille en stor rolle, og i den mest hårreisende tidsnød under-

tegnede har bivånet viste Olsson fingerymnastikk av klasse, og klarte de magiske 40 trekk. I mellomtiden var Juntunens dronning røket!

En overgang så det ut til at Jarl Kvikstad skulle bli beste nord-norske deltager i turneringen, men også her var tidsnøden en viktig faktor. I en lovende stilling kom det rusk i Kvikstads maskineri, dronningen gikk tapt, og så byttet Kvikstad og Svein Berg plass!

Lenge så det også ut til at de to beste Hammerfest-spillere Jan S. Berglund og Børge Svanholm ikke skulle

komme på 4 poeng og delt plassering med bl. a. Heikki Westerinen (!), men såvel Erling Kristiansen som Nils A. Bakke ofret feil. Resultatet hhv. remis og seier.

En liten sensasjon holdt på å inntreffe i partiet Høie-Niklasson, hvor Tromsø-spilleren lenge sto bedre, men en blanding av manglende rutine og konsentrasjon, overmøt og tidsnød ga likevel favoritt-seier.

Derimot avsluttet en annen Tromsø-spiller, den meget unge Tor Ånstad, turneringen meget fint. Den gamle ringrev Ingvald Nilsen ble beseiret i et langdrygt sluttspill, og Ånstad oppnådde dermed 3 poeng i sin første større turnering. Ikke dårlig av en juniorspiller, som kun har spilt orgnisert klubbjakk i et halvår!

Frans Larsen

SICILIANSK

Hvit: Heikki Westerinen,
Finland.
Sort: Yrjö Rantanen,
Finland.

1. e4, c5. 2. Sf3, Sc6. 3. d4, cxd4. 4. Sxd4, g6. 5. Sb3, Lg7. 6. Le2, d6. 7. 0-0, f5?!

En aggressiv forsætning som syftar till att angripa vits förpost i centrum, e4-bonden, och efter fullbordat utveckling angripa längs f-linjen och så småningom komma till kungsangrepp. Men draget innebär samtidig en ganska allvarlig försvagning av bondestrukturen samt diagonalen a2/g8. Normal-

draget är 7. -Sf6, och man kommer då inn i en variant som Karpov på senare tid haft goda resultat med.

Det är interessant att notera att Rantanen spelar denna fortsättning som hvit: Rantanen — Helmers, Kringsjö 1978. 1. e4, c5. 2. Sf3, g6. 3. d4, cxd4. 4. Sxd4, Sf6. 5. Sc3, d6. 6. Le2, Lg7. 7. 0-0, 0-0. 8. Le3, Sc6. 9. Sb3, Le6. 10. f4, Sa5. 11. f5, Lc4. 12. Ld3, Lxd3. 13. cxd3, d5. 14. Sxa5, Dxa5. 15. e5, d4. 16. Lxd4, Sd7. 17. f6, exf6. 18. exf6, Lxf6. Här gav det intressanta kvalitetsoffret 19. Txf6!?, Sxf6. 20. Df3, Sd7. 21. Dxb7 vit ett starkt initiativ. (1-0 50 drag).

Stein Jensen, som är väl förtrogen med systemet, har mot just Westerinen spelat 7. -a5 med fortsætningen 8. a4, Sf6. 9. Sc3, Le6. 8. Sc3, Sf6.

Svart måste naturligvis behålla sin g7-löpare. Dårligt är därför 8. -Lxc3?. 9. bxc3, fxe4, och den svarta kungsställningen ligger i ruiner.

9. Ld3, 0-0. 10. exf5, gxf5. Efter 10. -Lxf5?. 11. Lxf5, gxf5 är svart allvarligt försvagat på de vita fälten. Han måste i en ställning med denne bondestrukturen till varje pris behålla vitfältslöparen.

11. Lg5, Se5. 12. Sd4!, h6. 13. Lh4.

Dette är bästa fältet för löparen. Sämre är 13. Lf4, Sh5, ev. 13. Le3, Sfg4, ev. 13. Ld2, Sxd3. Att dra ner löparen till c1 är för passivt. 13. -f4. 14. f3.

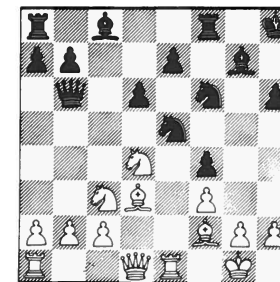
Stoppar upp svarts angreppsplaner, men försva-

gar samtidigt fältet e3. Ett alternativ är 14. Sf5. Dårligt för svart är nu: a) 14. -Sxd3. 15. Dxd3, Lxf5. 16. Dxf5+. b) 14. -f3. 15. gxf3, Sxd3. 16. Dxd3+. Vit gynnas av att g-linjen öppnas. Dubbelbonden på f-linjen har här också en viktig defensiv funktion: c)

14. -f3. 15. gxf3, Sg6. 16. Sxh6+, Lxh6. 17. Lxg6+. Efter 14. Sf5 bör svart spela 14. -Dd7!? vilket tvingar f5-springaren till en förklaring: 15. Sxg7, Kxg7, och ställningen är oklar. 14. -Kh8!?, 15. Te1?

Vit står positionellt bättre och bör undvika de kommande förvecklingarna genom att spela 15. Kh1 och först därefter 16. Te1. Han hr då goda möjligheter att utnyttja de många svagheter i den svarta ställningen. Sannolikt har Westerinen förbisett/underskattat svarts 16:e drag.

15. -Db6. 16. Lf2

16. -Seg4?!

Vit har flera taktiska svagheter längs a7/g1, förutom kungens utsatta läge också löparen på f2 och springaren på d4. Ännu starkare än partifortsætningen är 16. -Sfg4! därför att svart då i vissa ställningar har möjligheten

Sxd3.

A.

17. fxc4, Sxg4. 18. Sa4 (eller 18. Sd5), Sxf2. 19. Sxb6, Sxd1. 20. Sxa8 (20. Sxc8?, Lxd4+. 21. Kf1, Se3+ -+, ev. 20. Texd1?, Lxd4+ och Lxb6+, ev. 20. Se6, Lxe6. 21. Txe6, Lxd4+! -+), Lxd4+. 21. Kf1, Se3+ -+.

B.

17. Sa4, Sxf2. 18. Sxb6, Sxd1. 19. Sxa8 (19. Sxc8, Sxd3-+), Sxd3. 20. Texd1, Lxd4+. 21. Kf1, Lf5. 22. Sc7, Tc8. 23. Sb5, Lxb2. 24. Tab1, Txc2, och svart vinner -+.

16. -Sfg4 hade alltså forcerat lett til en vunnen ställning för Rantanen.

17. Sa4!

17. fxc4 leder til samma variant som efter 16. -Sfg4. 17. -Sxf2. 18. Sxb6, Sxd1. 19. Sxc8.

En annan möjlighet är 19. Sxa8, men svart behåller även här initiativet: 19. -Sd5. (Bra är även 19. -Sxb2. Däremot inte 19. -Sg4. 20. Sb3!). 20. Taxd1 (20. Texd1?, Lxd4+. 21. Kh1, Lxb2. 22. Tab1, Sc3+ +. Om vit i 20:e draget flyttar Sd4 följer 20. -Sxb2, och svart har lätt pjäs+bonde och starkt initiativ), Lxd4+. 21. Kh1, Lxb2 = +.

19. -Sd5! 20. Se6, Tfxc8. 21. Sxg7, Kxg7.

Om 21. -Sxb2 så följer 22. Sf5, och det hänger på e7 och h6.

22. Taxd1

Den taktiska slagväxlingen är nu över, och det är dags att analysera ställningens positionella faktorer.

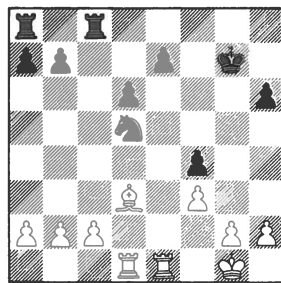
Svart är i fördel av följande själ:

1. Springaren har möjlighet att sätta sig fast på e3 där den kraftigt begränsar vits rörelsesfrihet och angriper svagheten g2. Springaren är överlägsen löparen.

2. Den halvöppna g-linjen vilket gör att vits bondemajoritet på kungsflygeln är närmest värdelös.

3. Bondemajoriteten i centrum vilket på längre sikt möjliggör en fribonde i centrum (schema: d5, e5, e4).

De här angivna fördelarna plus den halvöppna c-linjen ger svart större rörelsesfrihet. Vit är dömd till passivitet. I alla slutspel är det av störste betydelse att veta **vilka pjäser man ska byta av eller behålla**. I föreliggande fall är det bra för svart att behålla minst ett torn vilket möjliggör ett inträngande via g-linjen.

22. -Se3. 23. Td2, d5! 24. Kf2, Kf6. 25. g3.

Vits dilemma. Befriar han sig från svagheten g2 öppnas g-linjen och punkten g2 blir svag. Men det fanns ingenting bättre.

25. -e5. 26. c3, Tc7.

Två drag förefaller exaktare: 26. -h5!? eller 26. -Tg8!? Partifortsättningen även tynar dock inte den svarta fördelen.

27. gxf4, exf4. 28. Tg1, Tg7. 29. Txg7, Kxg7.

I svar ömsesidig tidsnöd bjuder svart här remi. Men hans ställningsmässiga fördelar är odiskutabla! Försöket att aktivera det passiva d2-tornet över g-linjen strandar på 30. Te2, Kf6. 31. Te1, Tg8. 32. Tg1, Txg1. 33. Kxg1. Sd1, och svart vinner bonde. Inför hotet 30. -Kf6 följt av 31. -Tg8 gör nu Westerinen ett desperat försök att komma till motspel.

30. c4, dxc4. 31. Le4, Kf6!. 32. Td6+.

32. Lxb7, Tg8 + +.

32. -Ke5. 33. Txb6, Tg8.

Det svarta tornet tränger nu avgörande in i vits ställning. Om 34. Tg6 så 34. -Td8! eller 34. -Txg6. 35. Lxg6, Sd1+. Den sistnämnda varianten dock mindre klar.

34. Ke1, Tg2. 35. Lxb7, Txb2. 36. Le4, c3. 37. Ta6, Txb2. 38. Txa7, c2. 39. Tc7, Th1+. 40. Kd2, Td1+. 41. Oppgitt.

(Komm. av Christer Niklasson).

FRANSK

Hvit: Jaakko Juntunen, Finland.

Sort: Bo Olsson, ASKO.

1. e4, e6. 2. d4, d5. 3. Sc3, Lb4. 4. e5, Se7!?

Tillater 5. Ld2. Vanligare er 4. -c5. 5. Lg5?!

Et uvanlig trekk. Etter partiet slo jeg opp i en lånt teoribibel, uten å finne trekket i denne eller lignende stillings-typer.

5. -c5. 6. a3, Lxc3+. 7. Sbc8. 8. Sf3?!

I sammenheng med 5. Lg5 hadde jeg ventet et senere f4 og et eventuelt avslag på e7. Nå kommer vi inn i en kjent variant der sort har et mertempo.

8. -Da5. 9. Ld2

Etter 9. Dd2, Ld7. 10. Le2, Sf5! er sort på offensiven.

9. -Ld7. 10. Le2, f6?!

Ambisiøst, men vågalt. Bedre er trolig 10. -c4 og 11. -f6.

11. 0-0, Dc7.

Hvit skulle utnytte den sorte donnas utsatte plassering med 11. c4! etterfulgt av en bondemasakre i sentrum og uklar stilling.

12. Te1, fxe5. 13. Sxe5, Sxe5. 14. dxe5, 0-0-0!?

Et tveegget sverd. Etter 14. -0-0. 15. Lf1 er stillingen ubehagelig rolig og remispreget.

15. Lf4, Tdf8. 16. Dd2, h6. 17. h3?

Svekker kongefløyen og gir sort et angrepspunkt, h3. Bedre var 17. c4!

17. -g5. 18. Lh2, Sg6. 19. c4, d4. 20. c3, dxc3. 21. Dxc3, h5(!)

Hindrer Lg4:h5 som ville hemme sorts angrep betraktelig.

22. Tad1, Lc6. 23. De3?

Feil tidspunkt og galt sted for bondefangst. Bedre er 23. Lf1.

23. -Sh4. 24. Lf1, g4. 25. Lg-. Sf5. 26. Dxc5

Sort er allerede i sterk tidsnød og overser nå det

HVOR

FØDES SJAKK FOLK?

|
KIRKENES
|

HVOR

SJAKK FOLK FØDES

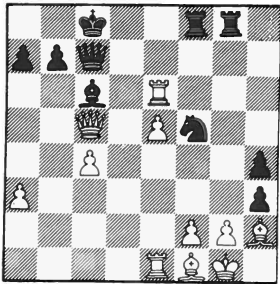

enkle 26. -b6! som er direkte avgjørende.

26. -gxf3. 27. Td6!?

Kompliserer stillingen nok til at sort trår feil. Etter 27. -xd6 står sort til klar vinst.

27. -h4? 28. Lh2, Thg8? 29. Txe6.

29. -hgx2!?

En annen aktuell variant var 29. -Sg3! Variantene er mange og morsomme, og leseren finner dem sikkert. Imidlertid er det alltid feil tårn som står på g8. Etter 28. -Tfg8! satt hvit på kroken. Nå blir det fisking i rørt vann, med kun 10 sekunder på å marke 12 angler!

30. Ld3, Sg3!

Hindrer Le4 med fordel til hvit. Dessuten trues Sf1, Sxh2 og Txf2, og landbrukerne fortsetter i takt-fast marsj.

31. fxxg3(!), hxg3. 32. Lxxg3, Th8?!

Spekulativt! 32. -Tf1+ leder til remis gjennom 33. Lxf1, gxf1D+. 34. Txf1 (34. Kxf1, Lg2+), Txxg3+. 35. Kf2, Tf3+. 36. Ke2, Txf1. 37. Txc6!

33. Th6!

Ikke 33. Lh2?, Tf1+! og hvit blir matt på e1, e2, d1, d2, d4, c1 etter b1 etter ønske.

33. -Thg8!?

Et tilsynelatende uskyldig trekk. Men den beste felle er jo den «der intet åte er i.»

34. Lh2?, Tf1+! 35. Lxf1, gxf1D+. 36. Kxf1, Lg2+. 37. Ke2, Dxc5. 38. Oppgitt.

Det vil si: Først måtte sort komme seg igjennom sine 40 trekk i den mest hårreisende tidnød sjakkredaktøren har vært vitne til! (FL).

(Komm. av Bo Olsson).

FRANSK

Hvit: Erling Kristiansen, OSS

Sort: Jan S. Berglund, Hammerfest

1. e4, e6. 2. d4, d5. 3. Sc3, Lb4. 4. e5, c5. 5. Ld2

En lite spilt variant som Erling Kristiansen dog har trukket frem ved flere anledninger. I det følgende velger sort den trekkfølge som teorien anbefaler som best.

5. -Sc6. 6. Sb5, Lxd2+. 7. Dxd2, Sxd4. 8. Sxd4.

Svakere er 8. Sd6+, Kf8. 9. 0-0-0, Sh6. 10. Ld3, f5 fulgt av Sf7 og sort står best.

8. -cxd4. 9. f4

Interessant. Encyclopedien angir kun 9. Sf3, Se7 ev. Dc7, men Kristiansens fortsettelse synes unektelig å ha mye for seg.

9. -Se7. 10. Sf3, Ld7. 11. Sxd4, Db6?! 12. 0-0-0.

I og med at hvit valgte den lange rokade kommer skyggesidene ved 11. -Db6?! klart frem: dronningen står i veien for bødenes fremmarsj på denne fløy. Et mere bekvemt spill oppnår

derimot sort etter alternativet 12. c3 (forbereder 0-0), Sc6. 13. Le2, Tc8 fulgt av avslag på d4.

12. -Tc8. 13. Le2, a6. 14. Thf1, Dc7. 15. Kb1, Sc6. 16. Sxc6, Dxc6.

Bondeofferet 16. -bxc6?! er interessant, men hvit turde komme først til mølla også her, f. eks. 17. Lxa6, Tb8. 18. Ld3, c5. 19. c4, d4. 20. f5 med gode angreps-sjanser.

17. g4.

I slike stillingstyper er hvits spilleplan gitt: f-bonden skal støtes frem til f5 for å skape linjeåpninger.

17. -g6. 18. Ld3, Dc7. 19. f5

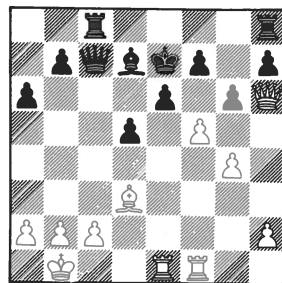
Hvit kunen også forbedret dette bondefremstøtet ytterligere med 19. Tde1, men teksttrekket er allerede godt nok begrunnet.

19. -Dxe5. 20. Tde1, Dc7.

På 20. -Dg7 kommer hvits dronning i angrepsposisjon den andre vei med 21. Db4.

21. Dh6, Ke7.

Det truet dobbelt avslag på g6.

22. c4!

Linjeåpning er alfa og omega i ethvert kongeangrep. På 22. -d4 kan nå følge 23. fxe6, Lxe6. 24. Dg7 og vinner.

22. -dxc4. 23. fxe6, Lxe6.

24. Lf5, c3. 25. Dg5+

En liten test! Det uoppmerksomme 25. -Kd7? fører til hurtig tap ved 26. Lxe6+, fxe6. 27. Tf7+.

25. -Kd6. 26. Lxe6, c3+. 27. Kc1, fxe6. 28. Txe6+?

Synd! Her kunne hvit ha kronet sitt fine angrepsspill med 28. Tf6, og sort er hjelpeløs mot de mange trusler. Tårnofferet var ment å være en flott og feiende avslutning på et velspilt parti, men det hele strander på en feilkalulasjon 4 trekk fremover.

28. -Kxe6. 29. Tf6+, Kd7. 30. Dd5+

Opprinnelig var planlagt 30. Tf7+, Kc6. 31. Txc7+, men sort slår selvsagt tilbake med kongen og ikke med tårnet!!

30. -Ke8. 31. De6+. Remis.

Varianten 31. -Kd8. 32. Tf7, Dxf7. 33. Dxxg7, Te8 gir ingen vinst for hvit!

(Komm. av Frans Larsen og Erling Kristiansen).

BENKØ-GAMBIT

Hvit: Finn E. Øverlie, Alta

Sort: Magnus Monsen, Sandnes

1. d4, Sf6. 2. c4, c5. 3. d5, b5. 4. cxb5, a6. 5. Sc3, axb5.

I Euwens åpningsbøker får sorts 3. trekk omtalen «et modig, men neppe korrekt bondeoffer.» Etterhvert har åpningen kommet til heder og verdighet, noe som først og fremst skyldes den amerikanske stormester Paul Benkøs iherdige innsats. Den har etter hvert fått hans navn (Benkø-gambit),

Magnus Monsen

til forvirring for mange som fremdeles bruker navnet Volga-gambit. Sistnevnte er et selvstendig system, basert på en tidlig åpning av sentrum med e6 — nesten som i en gammeldags Blumenfeld-gambit.

Ideen i Benkø-gambit er angrep langs a- og b-linjen med tårnene på a8 og b8, supplert av løperen i fianchetto på g7 og en bondekjede på e7, d6 og c5. Hvis angrepet på fløyen låser seg fast, kommer åpningen av sentrum med e6, en både vanskelig og interessant spilleføring.

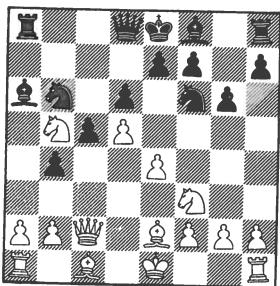
Øverlie var helt ukjent med varianten, noe som gjør hans 5. Sc3 dobbelt interessant, det er nemlig aller siste nytt på teorifronten! Den unge svensken Berkell spurte meg på flyet etter turneringen om jeg hadde hørt om Zaitsevs trekk 5. Sc3, noe som ga meg den fine replikk: «Hørt om det? Jeg spilte nettopp mot det i Hammerfest!» Berkell er teoretisk nokså lærd, ikke minst etter å ha studert russisk (og sjakk!) i ett år i Leningrad. Benkø nevner ikke trekket i sin bok, mens David Levy har fått det med

i sin helt ferske bok om åpningen.

6. e4, b4. 7. Sb5, d6.

Den observante vil straks se at sort ikke kan slå e-bonden p. g. a. 8. De2 med gevinst! — Teorien angir nå 8. Sf3 og 8. Lf4, begge med sikte på framstøtet e5. Det er fristende også å peke på 8. f4?! — men jeg synes Øverlie kommer med et posisjonelt meget godt og langsiktig trekk.

8. Dc2!, g6. 9. Lc4, Sbd7. 10. Sf3, Sb6. 11. Le2?, La6?

Hvits tempotap går tilbake på hans 9. trekk, 11. b3 var nå mer konsekvent. Sort derimot overså helt at hvit kan spille 12. Sfd4! med den nærmest lattervekkende følge at springeren kan hoppe inn på c6! Jeg så det straks jeg hadde flyttet og var nære på å flire høyt og tydelig. Stillingen ville jo blitt så spesiell at det bare er å beklage at min motspiller slett ikke ble oppmerksom på mulighetene. Mitt alternative trekk var 11. - Lg7, men det er et spørsmål om ikke hvit da også kan spille 12. Sfd4! Sort får riktignok to springere for tårnet på a8 hvis han slår Sd4, men hvit erobrer vel b-

Finn E. Øverlie

bonden, så det spørs virkelig om ikke Øverlies 8. Dc2 kan tvinge fram 11. - Ld7, noe som faktisk er en kraftig hemske for sort.

12. b3, Lg7. 13. Lb2, 0-0. 14. 0-0, Dd7. 15. a4, bxa3ep. 16. Sxa3, Lxe2. 17. Dxe2, Tfb8. 18. Sc4, Db5. 19. Sfd2, Sxc4. 20. Txa8, Txa8. 21. Lxf6, Lxf6. 22. Dxc4, Dxc4.

Jeg avsto her hvits tilbud om remis fordi jeg hele tiden var sikker på å vinne minst en bonde etter dette masseavbyttet. Det er vanskelig å angi forbed-

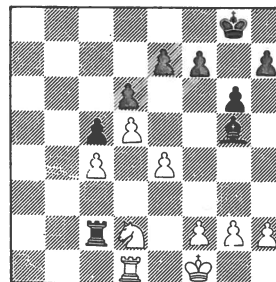
ringer for hvit, men det er nærliggende å lete etter noe bedre enn 21. Lxf6. Sort truer faktisk i mange varianter Sxe4!, og en manøver som inkluderer 21. Tfb1 kan lett strande på en trusel om matt med tårnet på a1! Pussig nok er det mulig at hvit har en sjanse i sluttspillet etter det «unaturlige» 23. Sxc4, sorts

NATURVERN?
DET GJØR DU
KLOKT II!

løper kan iallfall ikke direkte angripe hverken springeren eller b-bonden.

23. bxc4, Ta2. 24. Td1, Tc2. 25. Kf1, Lg5!

Dermed byttet sort løper mot springer og vant c-bonden og partiet, selv om det tok ytterligere 27 trekk før hvit ga opp.

Det er et faktum at selve bondeforrasjonen gir sort en fordel i sluttspillet. Det er trekket f7-f5 som bryter hvits bondekjede og holder diagonalen h8/a1 åpen for den sorte kongen. I partiet kunne hvit med 25. g3 indirekte sperret diagonalen h6/c1, men sort får også godt spill når løperen trenger inn til c3 og b4, f. eks. 25. -Lc3. 26. Sb3, Lb4. 27. Tc1, Te2. 28. f3, Te3 med erobring av f-bonden.

(Komm. av Magnus Monsen).

MODERNE BENONI

Hvit: Børge Svanholm,
Hammerfest
Sort: Nils A. Bakke,
Sørvær

1. d4, Sf6. 2. c4, c5. 3. d5, e6. 6. Sc3, exd5. 5. cxd5, d6. 6. e4, g6. 7. Sf7.

Jeg ville ikke inni vari-

Børge Svanholm

anten 7. f4 osv. da jeg fryktet at Nils hadde saumfart denne grundig, noe jeg ikke hadde gjort!
7. -Lg7. 8. Ld3, 0-0. 9. 0-0, Te8. 10. Te1?

Nødvendig var 10. Sd2. 10. -Sa6. 11. Sd2, Sg4! 12. h3?!

Et lumsk trekk. 12. g3 ville vært mere safe, men ansikt til ansikt med angrippsspilleren Nils A. Bakke ville jeg oppmuntre han til et lite offer. Det kom naturligvis!

12. -Sxf2?!

Konsekvent og sjanserikt. Eksverdensmester Michael Talj skal visstnok ha prøvd samme offer i nesten samme stilling..... Nå braker det løs.

13. Kxf2, Dh4+. 14. Kf1,

Ld4. 15. Df3.

Bedre er nok 15. De2! Varianten 15. -Lxh3. 16. Sf3, Lxg2+. 17. Dxc2 fører bare til at hvit overtar ini-

**SJAKK-
VENNER!**

Våre annonsører
er også verdt
et inngående
studium!

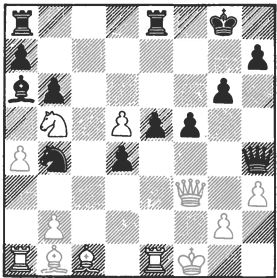
tiativet. Men 15. -f5 ville gitt bedre sjanser for Bakke. 15. -f5!

Ja, hvordan skal dette gå? spurte Bakke forsiktig undertegnede. — Jeg følte at det var noe i det han sa der! Men jeg holdt kjeft og viste fram pokeransiktet.

16. e5, dxe5. 17. Sb3, Sb4.

17. -e4 besvares med 18. De2.

18. Lb1, b6. 19. Sxd4, cxd4. 20. Sb5, La6. 21. a4.

21. -d3?

Dette bondeframstøtet kommer for tidlig. Det kan bare være godt hvis hvit tror på julenissen og spiller 22. Sc7.

På 21. -e4! 22. Df2, Lxb5+. 23. axb5, Df6 har Bakke til og ed vinstsjanser takket være sine 2 sterke framskutte fribønder.

22. Ld2, e4. 23. Df2, Dxf2+. 24. Kxf2, Sxd5?

Fortsatt var 24. -Lxb5 nødvendig.

25. La2, Ted8. 26. Sc7, Lb7. 27. Sxa8, Lxa8. 28. Tac1, Kf8. 29. Lh6+, Ke7. 30. Lxd5, Txd5. 31. Ted1, Td7. 32. Ke3.

Kongen vil også være med. — Forøvrig minner stillingen meg om et parti hvor Leif Øgaard hadde den samme massive bonde-

kjeden. Han lå forresten også tårn under!

32. -Ld5. 33. Tc3, Kf6. 34. h4.

Jeg kunne ikke tillate 34. -g5.

34. -Ke6. 35. b4, Kd6. 36. Lf4+, Ke6. 37. Kd2, h6?!

Det er lov å prøve seg. Uten en åpen linje for tårnet har ikke den gode Nils A. motspill. Min sortfelta løper blokkerer jo hele bondekjeden hans.

38. Lxh6, Ke5. 39. g3, a5. 40. Lf4+, oppgitt.

Min tidsnød er over, og Nils A. innså at etter 40. -Kd4. 41. Le3+, Ke5. 42. bxa5, bxa5. 43. Tbl ville det fryktede «Kortsjnoj-tårnparet» sette en definitiv sluttstrek for partiet.

Likevel tør jeg vel innrømme at da min ærede motpart strakte labben fram, ble jeg en smule lettet. Det var tross alt ingen lettveker som satt på andre siden av bordet.

(Komm. av Børge Svanholm).

Nordkalott-turneringen i Hammerfest:

«Hopen-virus» slår russerne sjakkmatt?

— Jeg er dypt skuffet. I mere enn tre år har det vært arbeidet med saken. Og så skjer noe slikt!

Det er Kjell JOhannessen i Hammerfest Sjakklubb som sier dette til FD. Og grunnen?

Fredag kom det telegram til ordføreren i Hammerfest. Telegrammet var avsendt av ordfører Jensens kollega i vennskapsbyen Kola, og fortalte kort og godt at det ikke ville komme noen russiske sjakkspillere til Nordkalottturneringen i sjakk 20. — 22. oktober.

Grunnen var at de sovjetiske sjakkspillerne, tre i tallet, samtlige var blitt syke.

— For tre måneder siden fikk jeg bekreftelse gjennom den sovjetiske ambassade at det ville bli deltakelse fra Kola, sier en oppbrakt JOhannessen. Det må være en uhyre smittsom sykdom som så plutselig kaster seg over tre sjakkspillere tre uker før en turnering. «Hopen-virus», kanskje?

Ordfører Erling S. Jensen bekrefter at han har mottatt telegrammet, men har ingen ytterligere kommentarer.

ba

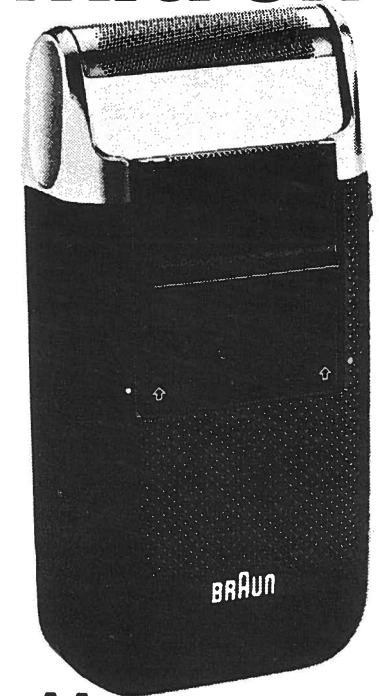

BLOMSTER
TIL
SJAKKLIVET
I
TROMSØ
OG HELE
NORD-NORGE

SJØGATEN 6
Tlf. (083) 84 840 — 82513

Braun micron

Mer enn tett
barbering.

BRAUN
BRØDRENE
Thyholdt
A.S. TROMSØ

SKOLESJAKK

Skolesjakk- mesterskap I Kongsfjord

Som siste sjakkturnering i vårterminen avviklet vi her ved skolen et klassemesterskap i skolesjakk.

Samtlige elever var med, og det sier litt om interessen her på stedet.

Resultatene:

1. klasse:

1. Mia Krogh 3
2. Tove Olsen 2
3. Roy Krogh 1

2. klasse:

1. Sigbjørn Jessen 4.5
2. Gunnfrid Trogersen . . 4.0
2. Merete Andersen . . . 4.0
4. Eva Erlandsen 3.5
5. Pentti Fjeldal 3.0
6. Rita Olsen 3.0

3. klasse:

1. Ann H. Halvorsen 6
2. Jann Kr. Johansen 3

4. klasse:

1. Ronny Erlandsen 3.5
2. Trond Halvorsen 3.0
2. Odd T. Eriksen 3.0
4. May T. Rotnes 0.0

Bildet viser klassevinneren i 7. kl. Steinar Andersen, NIL.

5. klasse:

1. Yngve Andersen 5.5
2. Britt K. Tendvall 3.0
2. Mona Jessen 3.0
4. Rangveig Wangsmo . . 1.0

6. klasse:

1. Geir Halvorsen 4.5
2. Siv G. Lunder 2.0

7. klasse:

1. Steinar Andersen . . . 5.0
2. Trond Jakobsen 2.5

Rita Olsen som følger med motspillerens trekk.

Alle klassevinnerne. Fra v. Ann Helen, Steinar, Geir, Sigbjørn, Yngve, Mia og Ronny.

VIGØR

Vigør er et bedriftsidsrettslag med mange aktiviteter på sitt repertuar. En av disse aktivitetene er sjakk. Det var i

1971 at det hele begynte med at noen hadde lyst til å spille litt «kaffesjakk» en kveld i uken og med god støtte fra Kirkenes Sjakkklubb kom det hele igang. Men også våre håpefulle hadde lyst til å lære å spille sjakk og

i 1972 ble det startet opp med organisert skolesjakk undervisning. Fram til i dag har ca. 140 barn deltatt i undervisningen. I inneværende sesong deltar ca. 50 skolebarn i aldersgruppen 2. — 8. klasse.

HAR DU DENNE?

Alvorlige unge menn også i Sjakklubben Vigør.

NORD-NORSKE MESTERSKAP

VED FRANS LARSEN

1. Gunnar Johnsen, Hammerfest	+9	=6	+2	+3	+5	=7	5.0
2. Bjarne Jacobsen jr., Bodø	+10	-5	-1	+9	+8	+3	4.0
3. Hallvard Tjelmeland, Tromsø	+4	+10	+5	-1	=6	-2	3.5
4. Stein Jensen, Harstad	-3	=8	-7	+10	+9	+6	3.5
5. Edmund Forselv, Narvik	+7	+2	-3	=6	-1	=8	3.0
6. Egil Eikseth, Bodø	+8	=1	=9	=5	=3	-4	3.0
7. Roar Lindblom, Harstad	-5	-9	+4	=8	+10	=1	3.0
8. Morten Groth, Harstad	-6	=4	+10	=7	-2	=5	2.5
9. Leif Bjørnstad, Kirkenes	-1	+7	=6	-2	-4	-10	1.5
10. Palmer Salomonsen, Narvik	-2	-3	-8	-4	-7	+9	1.0

BODØ 1974

Spilledager: 23. - 25. mai.
Spillested: Svømmehallen.
Deltagerantall: 61 spillere.
Turn.leder: Einar Danielsen.
Lagmester: Bodø.

Klasse I:

1. Terje W. Larsen, Tromsø	5.0
2. Sigurd Thune, H.stad	4.5
3. Kjetil Vollan, Bodø	3.5
4. Jan-Bj. Rambø, Harstad	3.5
5. Stein Vedeld, Bodø	3.5
6. Magnus Aanstad, Narvik	3.0
7. Fredrik Lorck, Bodø	3.0

8. Harald Nilsen, Kirkenes	3.0

Klasse II:

1. Gudmund Hoseth, Bodø	5.0
2. Trygve Røtvold, Kirkenes	4.5
3. Karl Abrahamson, Bodø	4.0
4. Bjarne Skagen, Bodø	4.0
5. Kristian Wennberg, Bodø	3.5
6. Haldor Eriksen, Bodø	3.5
7. Helge Edvardsen, Mo	3.0
8. Otto Klausen, stm.nes	3.0

Klasse III:

1. Kjell Johannessen, Hammerfest	5.0

2. Tore Lund, Bodø	4.5
3. Arne Larsen, Kirkenes	4.0
4. Ove Bruun, Stm.nes	3.5
5. Trond Wiesener, Tromsø	3.5
6. Erik Vembre, Bodø	3.0
7. Edvard Hestekker, Valnesfjord	2.5
8. Rolf Eidissen, Bodø	2.0

Klasse junior:

1. Reidar Jenssen, Tromsø	5.5
2. Tor Helness, Bodø	5.5
3. Jarle Edvardsen, Mo	3.5
4. Johnny Robertsen, Mo	3.5

5. Asle Jørgensen, Alta	3.5
6. Raymond Johansen, Bodø	3.0
7. Svein Endresen, Mo	3.0
8. Rolf Johansen, Bodø	3.0

Store forviklinger!

Det sittende forbundsstyre (utgått fra Narvik Sjakklubb) hadde i løpet av sesongen gått trett og lei og temmelig bardust meddelt Nord-Norges Sjakkforbunds Ting at nå var det slutt. De andre nord-norske klubber var ingenlunde mentalt forberedt på å ta over roret, et interimsstyre, oppnevnt av årsmøtet, fikk i oppdrag å arbeide videre med saken. Etter en del om og men ble et styre, utgått av Tromsø Sjakklubb og med Werner Lockertsen som formann, nærmest «bondefanget» til å ta over utpå høstparten engang.

Finnmark-sjakken var atter med for fullt, tross ugunstig arrangements beliggenhet i Bodø. For fullt kom også Hammerfest sjakkentusiast nr. 1, Kjell Johannessen, som debuterte i NNM-sammenheng med brask og bram. Som flere sikkert vil huske var det i tiden omkring NNM-start flystreik i N. Norge, med det resultat at Vest-Finnmarks deltagere fikk store problemer med kommunikasjonene. Førsterunden ble ferdigspilt — med tidstap for disse — og like før timeglasset var iferd med å renne ut også for 2. runde, kom Kjell Johannessen og Stein Berntzen

BERT LARSEN LÆREBOK I SJAKK

OVERSATT AV
JAN PETER VARNER
FORØRD AV ANDRÉ BJERKE

«underholdende skrevet... et vell av overraskende synspunkter og originale tanker... kan trygt anbefales.»

Bernt Nordby.

Hft. kr. 48,—

78/61

DREYERS FORLAG

(Alta) styrtende inn i spillelokalet med kuffertene i den ene handa og Asle Jørgensen i den andre! Siden var KJ ikke til å stoppe og seiret i de gjenværende 5 runder. Klar førsteplass i Klasse III.

Flystreik var derimot ikke noe problem for Kirkenesspillerne. De møtte mannsterk opp i Røtvolds varevogn og kjørte strake veien fra Kirkenes til Bodø!

Mesterklassen var jevnt godt besatt, og en sterktspillende Gunnar Johnsen, som nå hadde satt seg godt til rette på sjakktronen, hadde ingen problemer med å ta sin andre nord-norske mestertittel. Også to'eren, Bjarne Jacobsen jr., viste spill i turneringen som gjorde inntrykk. Bare så synd at dette store sjakk-talent ikke har funnet anledning til oftere turneringsdeltakelse i de nord-norske mesterskap.

I en klasse for seg blant juniorene var Reidar Jenssen (Tromsø) og Bodøs egen Tor Helness (som så altfor hurtig ble oppslukt av bridge'n!). At 5.5 poeng ikke holdt til bedre enn 2. plass turde være unikt i NNM-sammenheng!

DRONNINGGAMBIT

Hvit: Gunnar Johnsen,
Hammerfest
Sort: Hallvard Tjelmeland
Tromsø

1. c4, e6. 2. Sf3, d5. 3. g3, c5. 4. Lg2, Sc6. 5. 0-0, Sf6. 6. d4

Etter en del trekkomkastninger er vi kommet inn i

Gunnar Johnsen

Tarrasch-varianten i Dronninggambit.

6. -Le7

6. -dxc4?! 7. Da4! er fordelaktig for hvit. Det truer 8. Se5, og 7. -cxd4 strander på 8. Sxd4!

7. cxd5, exd5. 8. Sc3, c4?

Dette ville vært spillbart dersom svart kunne fortsette med Lb4 for å svekke hvits trykk mot d5 og e4. Svart har antagelig hatt varianten 1. d4, d5. 2. c4, e6. 3. Sc3, c5. 4. cxd5, exd5. 5. Sf3, Sc6. 6. g3, c4 i tankene. Men der skjer c4 under langt gunstigere omstendigheter i og med at løperen kan spilles til b4 uten tempotap samtidig som kongespringeren kan utvikles til e7 for å ta brodden av trekket Lg5. 8. -c4? burde vært erstattet med 8. 0-0.

9. Se5!, 0-0.

Mer enn tvilsomt er selvsagt 9. -Lb4 pga. tempotapet og bindingen

etter 10. Lg5.

10. Lg5

Hvits fordel er allerede merkbar. Svart har problemer med feltet d5. Å stille løperen på e6 er ikke mye fristende. Svart velger derfor å kombinere dekning av d5 med avbytte av Lg5.

10. -Se8. 11. Lxe7.

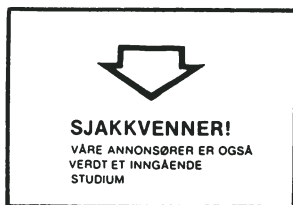
Best. 11. Lf4 var imidlertid også spillbart.

11. -Sxe7. 12. b3.

Hvit går i gang med å rive opp svarts bondestilling og framtvinger 12. -f6 siden 12. -cxb3?. 13. Dxb3 er tapt for svart.

12. -f6. 13. Sf3, Da5. 14. Te1, b5.

hvis poenget med dette trekket hadde vært å

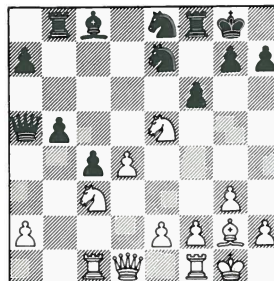
SJAKKVENNER!

VÅRE ANNONSØRER ER OGSÅ
VERDT ET INNGÅENDE
STUDIUM

besvare 15. bxc4 med 15. -bxc4, hadde det vært spillbart, men...

15. bxc4, dxc4?. 16. Se5, Tb8.

Så langt er alt vel. Springeren på e7 hindrer hvit i å vinne kvalitet med Sc6, og tårnet understøtter effektivt den planlagte bondeframmarsjen på dronningfløya. Men hvor lenge var Adam i Paradis?

17. Sd5!

En tar neppe mye feil om en går ut fra at svart hadde oversett dette da han slo med d-bonden. Hvit vinner kvaliteten uansett hva svart foretar seg, f. eks. 17. -Dd8. 18. Sxe7+ og 19. Sc6. 17. -fxe5. 18. Sxe7+, Kh8. 19. Sc6, Dc7. 20. Sxb8, Dxb8. 21. dxe5, 22. Dd5!

Framtvinger dronningbytte eller 20. -Db8, siden 22. -Dxe2 gjendrives med 23. Tce1, Dxa2. 24. Df7! 22. -Dxd5. 23. Lxd5, Sf6. 24. Lc6, Ld7.

Eller 24. -a6. 25. a4, Ld7, og vi kommer inn i parti-fortsettelsen.

25. Lxd7, Sxd7. 26. a4, a6. 27. axb5, axb5. 28. Tb1, Tb8. 29. Tfd1, Tb7. 30. Td4, c3. 31. Td3, b4. 32. Txc3, oppgitt.

(Komm. av Reidar Jenssen).

NY SJAKKBOK!

ÅPNINGSPILLET
I SJAKK

BENT LARSEN

OVERSATT AV
JAN PETER VARNER

En bok som selv en nybegynner kan forstå, men som også en spiller av første klasse kan lære noe av.

Hft. kr. 48,—

78/60

DREYERS FORLAG

SPANSK

Hvit: Morten Groth,
Harstad.

Sort: Bjarne Jacobsen jr.
Bodø.

1. e4, e5. 2. Sf3, Sc6. 3. Lb5, Sf6. 4. 0-0, a6(?)

Her spilles vanligvis 4. -Sxe4. Nå taper svart en bonde.

5. Lxc6, dxc6. 6. Sxe5, Le7.

6. -Sxe4 er nå ikke brukbart pga. 7. Te1 og påfølgende avdekker. Det ser ut som om Bjarne har forsont seg med bondetapet og tenker på å bringe kongen i sikkerhet ved rokade.

7. d3, h5!?

I stedet kommer et angrepstrekk! Korrektheten kan diskuteres, men typisk nok vil Bjarne bevise at «bondeofferet» i 4. trekk var planlagt! Hans pågangsmot forneker seg ikke.

8. Lg5(?), Sg4! 9. Lxe7, Dxe7.

Hvits løperfremstøt og det følgende avbyttet har tjent sorts hensikter best. I stedet burde hvit ha skaffet seg rom på kongefløyen med 8. f4.

10. Sf3?

Dermed får hvit vanskeligheter. 10. Sc4 var bedre, selv om sort også da synes å ha en viss kompensasjon for bonden.

10. -Ld7. 11. c4(?)

Denne frammarsjen i sentrum går for seint og er for ineffektiv. En bedre plan er fortsatt å spille fram f-bonden, etter de nødvendige forberedelser.

11. -0-0-0. 12. Sc3, Sh6!

Nå har Bjarne god tid og finner fram til en effektiv

omgruppering av styrkene! Den hasardiøse åpningen har vært en psykologisk fulltreffer. Typisk Bjarne Jacobsen jr.!

13. d4, Lg4!

En ubehagelig binding!

14. d5(?), f6!

Et nøkkeltrekk. Springeren sikter over f7 til kjempfeltene e5 og g5, og bonden på f6 er med på å kontrollere det viktige felt e5, hvor hvit må prøve å bryte.

15. De2, c5(!)

Fastlegger sentrum og bremser hvits initiativ her. Når Bjarne står godt, har han tid til slike trekk også!

16. Tfe1, Sf7. 17. De3, Lxf3!

Løperen har gjort sin jobb. Nå er det springeren som skal avgjøre!

18. Dxf3, Se5. 19. De2, g5.

«Fram me' knottan!»

20. Sd1, Sg6!

Mot nye jaktmarker, f4 eller h4!

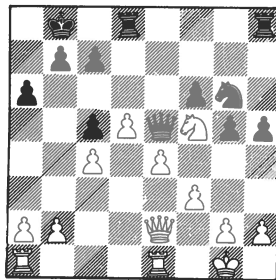
21. f3?

Gir svart et bruddpunkt på g4. 21. Se3 med planen Sf5 er atskillig bedre.

21. -Kb8.

Også dette sikringstrekket har Bjarne tid til! Han vil ikke ha sjakker i diagonalen.

22. Se3, De5. 23. Sf5.

23. -g4!. 24. fxc4, Sf4!

Bjarne Jacobsen jr.

Utnytter at dronningen ikke kan dekke både g4 og b2.

25. Dd2, hxg4. 26. g3?

Svart begynner å få et ubehagelig press mot h2, og med trusel om tårndobling samt eventuelle springertrekk som aktiviserer også dronningen mot h2, er det mye for hvit å ta hensyn til. Men nå blir det for mange huller i stillingen.

26. -Sh3+. 27. Kh1, Sg5!

Dermed er hvits skjebne beseglet. Nå truer både Sf3 og Sxe4, eventuelt fulgt av Sxg3+.

28. Df4, Dxb2. 29. Sh4, Sf3! 30. Sxf3, gxf3. 31. Oppgitt.

Det er ugarderlig matt, enten på g2 eller h2. Dermed har Bjarne bevist at bondeofferet i 4. trekk var korrekt!

(Komm. av Helge Theting).

GRÜNFELD-INDISK

Hvit: Roar Lindblom,
Harstad.

Sort: Edmund Forselv,
Narvik.

1. d4, Sf6. 2. c4, g6. 3. Sc3, d5. 4. cxd5, Sxd5. 5. e4, Sxc3. 6. bxc3, Lg7. 7. Lc4, c5. 8. Le3, 0-0. 9. Se2, Sc6. 10. 0-0, Dc7. 11. Tc1, Td8. 12. f4, Lg4.

Varianten med Dc7 og Td8 er forholdsvis ny. Spillere som Fischer, Smyslov og Spasskij har gitt varianten mange verdifulle analysebidrag, men ennå er ikke alle hemmeligheter avslørt. Den enkelte spiller får selv analysere og komme fram til fortsettelser de vil spille.

13. f5, Se5.

I et tidligere parti mellom de samme to spillere fortsatte sort med 13. -gxf5. 14. exf5, cxd4 med uoversiktlig og sjanserikt spill for begge parter. Hvilken fortsettelse som er sterkst er vanskelig å si. Begge fører til komplisert og sjanseskapende spill.

Red.anm. Ovennevnte parti, spilt i bykampen Harstad-Narvik 1973, er meget interessant og kombinasjonsrikt og fortjener å vises i sin helhet. (Lindblom har også her hvit): 13. -gxf5. 14. exf5, cxd4. 15. Lxf7+?!, Kxf7. 16. Db3+, Kf8. 17. Sf4, De5? (Bedre 17. -Db6. 18. Se6+, Kg8. 19. Da4, Le2). 18. Se6+, Ke8. 19. Lf4, Df6. 20. Lg5, Df7. 21. Dxb7, Tac8. (Ikke 21. -Se5. 22. Sxg7+, Dxc7. 23. f6, Df7. 24. exf7). 22. cxd4,

Edmund Forselv

Sxd4. 23. Txc8, Sxe6. 24. Db5+ (ikke 24. fxe6, Ld4+.

25. Kh1, Dxf1 matt), Kf8. 25. fxe6, oppgitt. (FL). 14. Lf4, Da5.

Ikke 14. -Db6 pga. 15. Tb1.

15. Lxe5, Lxe5. 16. fxc6.

Løperoffer på f7 er tvilsomt i denne stillingen. Teksttrekket ser sterkt ut, men stillingen inneholder mye sprengstoff og må behandles varsomt.

16. -cxd4. 17. gxf7+, Kh8.

18. Db3.

Den kritiske stilling i partiet. Sort kan vinne tilbake bonden med avslag på e2 fulgt av dxc3 osv., men hvit har da de beste sjansene. Løperofferet på h2 gir heller ikke gode muligheter for sort, derfor:

18. -d3. 19. Lxd3, Dc5+. Selvsagt ikke 19. -Txd3. 20. f8D+. 20. Kh1, Dd6. 21. h3?,

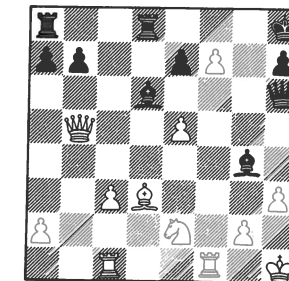
Dh6?

Red.anm. Sort kunne trygt slå på d3, f. eks. 21. -Dxd3. 22. Tcd1, Dxe2. 23. Txd8+, Txd8. 24. f8D+, Txf8. 25. Txf8+, Kg7. 26. Df7+, Kh6, og sort har de beste sjanser, da 27. gxh4? er umulig pga. 27. -De1+. 28. Df1, Dh4+. 29. Kg1, Lh2+. 30. Kh1, Lg3+ og matt i neste. (FL).

22. Db5

Hvit må prøve å blåse nytt liv i angrepet, da han selv er utsatt for sterke matrusler.

22. -Ld6. 23. e5.

23. Lxh3!?

Et løperoffer som innledning på mattangrepet. Hvit kan nå ikke slå Ld6 pga. 24. -Ld7+. Det beste er nok å ta imot løperofferet, men likevel forsøker hvit.

24. Kg1, De3+. 25. Kh1, Lxg2+! 26. Kxg2

Denne gang tok hvit imot, og da må han også ta imot det neste offer.

26. -Tg8+. 27. fxc8D+, Txc8+. 28. Oppgitt.

På 28. Kh2, Dh6 matt!

(Komm. av Edmund Forselv og Frans Larsen).

ALEKHINES
FORSVAR

Hvit: Bjarne Jacobsen jr.
Bodø.

Sort: Palmer Salomonsen,
Narvik.

1. e4, Sf6. 2. e5, Sd5. 3. Sf3

Bjarne Jacobsen har aldri vært noen teoriløve, og partiet får temmelig rask (med god hjelp av sort!) et originalt og «uteoretisk» preg.

3. -e6?!

Unnviker systemtrekket 3. -d6 i Alekhines forsvar.

4. d4, Le7. 5. c4, Sb6. 6. Ld3, d5?

Spørsmålsteget kan stå for hele sorts partiopplegg i 3. -6. trekk. Det er høyst forbløffende at en angreps-spiller som Palmer Salomonsen frivillig (!) har gått inn i en slik trang og klossete oppstilling.

7. c5, S6d7. 8. Dc2!

Enkelt og effektivt. Sort skal ikke få anledning til å løse opp sin stilling med et ev. f7-f6.

Palmer Salomonsen

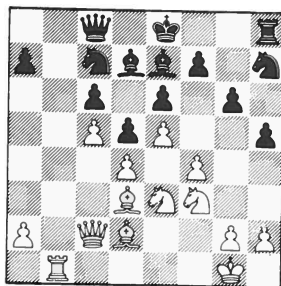
8. -Sf8. 9. 0-0, Ld7. 10. b4, b6. 11. Sc3, bxc5.

I resignasjonens tegn. Sort kunne nok ønske å spille 11. -a5, men etter f. eks. 12. b5, bxc5. 13. dxc5, Lxc5. 14. Sxd5, Lb6. 15. Sxb6, cxb6. 16. La3 er hvits stilling langt å foretrekke.

12. bxc5, c6. 13. Se1, Dc8. 14. f4, g6. 15. Sd1, Sa6. 16. Tb1, Sc7. 17. Se3, h5(?)

Sorts stilling er selvsagt uhyggelig trang og vanskelig, og teksttrekket må ses som en reaksjon mot det linjeåpnende bondefremstøt g4 fulgt av f5. Dog fordrives her Djevelen med Belzebub i og med at sorts kongefløy svekkes alvorlig. 18. Sf3, Tb8. 19. Ld2, Txb1. 20. Txb1, Sh7?

Lengere motstand bød f. eks. 20. -h4 (ev. 20. -Tg8), men sort var kanskje ubevisst interessert i å få forkortet sin pinsler?!

21. Lxg6!

Et sterkt og effektivt typeoffer, bl. a. muligjort av Th8 og Sh7's uheldige plasseringer, som fullstendig ruinerer sorts kongestilling.

21. -fxg6. 22. Dxc6+, Kf8.

Ikke 22. -Kd8. 23. Dg7.

23. Sg5!

Truer matt på f7, truer sorts springer, truer alt.

23. -Lxg5.

Sterkere enn 23. -Sxg5. 24. fxc5, og sorts konge har ikke tilgang til fluktfelt e7.

I det hele tatt gjør sort i det følgende det beste ut av situasjonen, uten at det hjelper stort.

24. fxc5, De8. 25. Tf1+, Ke7. 26. Dg7+, Kd8. 27. g6!

Et av de små poenger i hvits kombinasjon. Sorts springer har ingen felter.

27. -Tg8. 28. Dxc7, Txc6.

Morsom er varianten 28. -Dxc6. 29. Tf8+.

29. Tf7!, Tg5.

Heller ikke tårnet har noen felter av betydning lenger. Hvis 29. -Tg8. 30. Txd7+, Dxd7. 31. Dxc8+. 30. Sxd5, Txc2+. 31. Kxc2, Sxd5. 32. Dg7, oppgitt.

Tross svakt spill av sort i åpningsfasen et fint og helstøpt parti av Bjarne Jacobsen!

(Komm. av Frans Larsen).

DRONNINGGAMBIT

Hvit: Palmer Salomonsen,
Narvik.

Sort: Hallvard Tjelmeland,
Tromsø.

1. d4, d5. 2. c4, e6. 3. Sc3, c5. 4. dxc5

Hvit velger nye og uopptrukne stier. Det mest anvendte er det klassiske Tarrasch-forsvaret: 4. cxd5, exd5. 5. Sf3, Sc6. (Prager-varianten). Kjente alternative fortsettelser er også 4. Sf3 (To springer-varianten) og 4. e3 (Den lukkede varianten). Teksttrekket er Reshevskis idé, men da først etter at e3 er utført, gjerne i forbindelse med a3.

4. -d4.

Et sjanserikt bondeoffer. 5. Se4

I betraktning kom 5. Sa4,

f. eks. 5. -Lxc5. 6. Sxc5, Da5+. 7. Ld2, Dxc5. 8. e3 med gunstige utsikter for hvit.

Etter 5. -Lxc5. 6. Sxc5, Da5+. 7. Ld2, Dxc5. 8. e3, e5. 9. exd4, exd4. 10. Ld3 står hvit litt bedre.

6. Sd6+, Lxd6. 7. cxd6, Dxd6. 8. e3, Sc6. 9. Sf3, e5. 10. exd4, e4.

Opprettholder sorts initiativ.

11. Sg5, Dxd4. 12. Db3!, Dc5.

Sort ønsker å forhindre at den hvite damen får spill i diagonalen b3/f7. På 13. Le3 følger nå 13. -Db4+. Stillingen bærer preg av at ingen hittil har tatt seg tid til normal offisersutvikling.

13. Ld2, Sf6.

13. -Sd4 gir intet grunnet 14. Dc3.

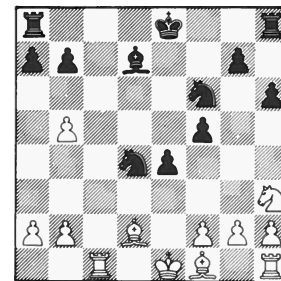
14. Db5.

Trolig i den hensikt å sørge for utviklingsplass for hvits lyse løper på c4.

14. -Dxb5. 15. cxb5, Sd4.

16. Tc1, h6. 17. Sh3, Ld7.

Friere spill for sort gir 17. -0-0. 18. Lc4+, Le6.

18. Tc7.

I betraktning kom 18. Sf4, 0-0. (18. -Sxb5? 19. Sg6, Th7. 20. Se5). 19. Lc4+, Kh7 med bedre spill for hvit enn i partifortsettelsen.

18. -Kd8. 19. Tc5, b6. 20. Tc1, Lxb5. 21. Lxb5, Sxb5. 22. 0-0, Tc8. 23. Tcd1, Ke7. 24. a4, Sc7. 25. Sf4, Kf7. 26. Lc3, Thd8. 27. h3, Scd5. 28. Sxd5, Sxd5. 29. Le5, g6.

Fristende ser 29. -e3 ut, f. eks. 30. fxe3, Sxe3. 31. Txd8, Txd8. 32. Tf3, Sc4. 33. Lc3 og sort står godt. 30. Td4, Td7. 31. Tfd1, Ke6. 32. Lf4, g5. 33. Lc1, Ke5.

Truer 34. -Txc1. 34. Tdd2, Tcd8. 35. b4, Ke6. 36. La3, Sc3. 37. Txd7, Txd7. 38. Txd7, Kxd7.

Sort står til tap. Hvits bønder på dronningfløyen er langt fremkommet og er utsatt for angrep fra en gunstig plassert konge i samarbeide med springeren. Hvit er bundet fast til sorts bondemajoritet på kongefløyen.

39. a5, Kc6. 40. axb6, axb6. 41. Lb2, Sd5. 42. g4, f4. 43. Lg7, Sc7.

Sort ønsker å grdere g5 med springeren.

44. Kf1, Se6. 45. Lc3, Kb5. 46. Ke2, Kc4. 47. Le1, Sd4+. 48. Kd1, Sf3. 49. Oppgitt.

(Komm. av Roar Lindblom).

HOLLANDSK

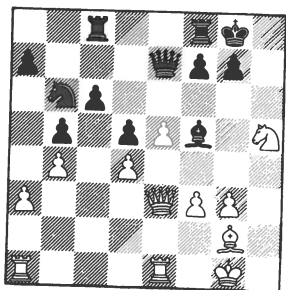
Hvit: Roar Lindblom,
Harstad.

Sort: Stein Jensen,
Harstad

1. c4, f5. 2. d4, Sf6. 3. g3, g6. 4. Lg2, Lg7. 5. Sf3, 0-0. 6. 0-0, d6. 7. Db3, De8. 8. Sc3, e5. 9. c5+, Kh8. 10. Sb5, De7. 11. cxd6, cxd6.

12. Sxd6, Dxd6. 13. dxe5, Da6. 14. exf6, Dxf6. 15. Tb1, De7. 16. Ld2, Sc6. 17. Lc3, Dxe2. 18. Tfe1, Da6. 19. Sg5, h6. 20. Lxg7+, Kxg7+. 21. Dc3+, Tf6. 22. Sh7, Kxh7. 23. Dxf6, Dxa2. 24. Lxc6, oppgitt.

EGIL EIKSETH

STEIN JENSEN

33. Df4, Le6?

Det er litt merkelig at en spiller som Eikseth bryter sammen såpass hurtig, dog er sorts stilling ikke lenger forsvarsdyktig i det lange løp, hvilket skulle bevises:

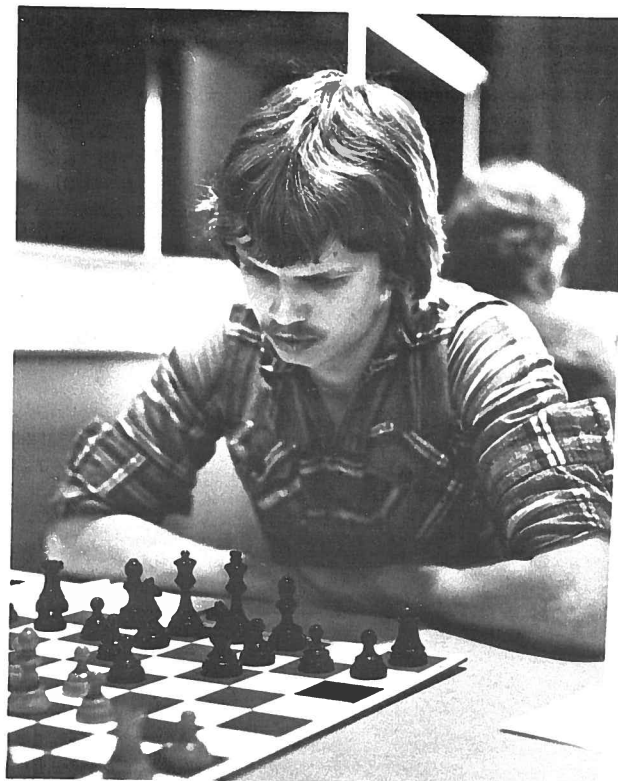
A.
33. -Lg6. 34. Sf6+, gxf6. 35. exf6, Dd8. 36. Te7, Sd7. 37. Txd7, Dxd7. 38. Dh6.

B.
33. -Lh7. 34. Sf6+, Kh8. 35. Kf2, Sd7. 36. Sxh7, Kxh7. 37. Th1+, Kg8. 38. Df5, g6. 39. Dh3.

C.
33. -g6. 34. Sf6+, Kg7. 35. Dg5, Dc7/d8. 36. Kf2 med vinststilling.

D.
33. -Dd7. 34. Sf6+.

E.
33. -De6. 34. g4, fulgt av

Stein Jensen

Sf6+.

34. Sf6+!, gxf6. 35. exf6, Dc7. 36. Dg5+, oppgitt.

(Komm. av Frans Larsen).

ALEKHINES FORSVAR

Hvit: Morten Groth, Harstad.

Sort: Palmer Salomonsen, Narvik

1. e4, Sf6. 2. e5, Sd5. 3. c4, Sb6. 4. c5, Sd5. 5. Sc3, Sxc3. 6. dxc3, e6. 7. Dg4, g6. 8. Lg5, Le7. 9. Sf3, Lxg5. 10. Sxg5, f5. 11. Dg3, De7. 12.-0-0-0, b6. 13. h4,

Morten Groth

h6. 14. Sh3, Tg8. 15. Sf4, Dg7. 16. Df3, Sc6. 17. Sxe6, Dxe5. 18. Lc4, Lb7. 19. The1, Dxe1. 20. Sxc7+, Kd8. 21. Txe1, Sa5. 22. Df4, Sxc4. 23. Sxa8, oppgitt.

Expert-butikken har TV og stereo for konger og dronninger

Her er vi:

BODØ:
A/S Ramek, tlf. 081-24 025

BRØNNØYSUND:
Slotvik Radio/TV-service
tlf. 078-22100-680

HONNINGSVÅG:
Chr. Tuv & Co., tlf. 084-72 224

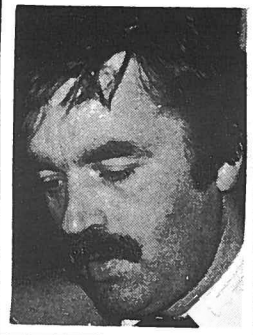
MO I RANA:
Musikkhuset Arne Viken & Co.
tlf. 078-50 719

RAMBERG:
Ramberg Elektro
tlf. 088-93 206

SVOLVÆR:
Svolvær Radio-Service A/S
tlf. 081-70100-561/870

TROMSØ:
A/S Tromsø El-Rad
tlf. 083-85 435

VESTERÅLEN (BØ):
Johnsen & Co., tlf. 012-60

ARNOLD J. EIKREM

Buenos Aires

Vakre Buenos Aires har rike tradisjoner i sjakkhistorien.

Det var her, i 1927, at den gigantiske VM-matchen mellom Jose R. Capablanca og Alexander Aljechin fant sted. Det var her, i 1939, at den store internasjonale lagturneringen, «Nasjonenes Kamp», — senere kalt olympiade — med 25 deltagende land — fant sted ved krigsutbruddet i 1939. Det var her Bobby Fischer utklasset Tigran Petrosjan i 1971, og var klar for VM-match mot Boris Spasskij.

Og det var i Buenos Aires, den 23. sjakk OL ble avsluttet søndag den 12. november 1978.

En OL, som må karakteriseres som historisk.

Ungarn tok gull, Sovjet sølv og USA bronse blant de 66 deltagende landsforbund.

Dette var første gang at Sovjet siden sin olympiske debut i Helsingfors 1952, med tolv gull på stripe frem til Nice 1974, mens russerne som de øvrige østblokk-land

ikke deltok i Haifa 1976 av politiske grunner, har måttet se seg distansert.

Nu, stilte Sovjet uten sin verdensmester Anatolij Karpov, som var utslitt etter strabasene mot Viktor Kortsjnoj i Baguio City, og uten eks. verdensmester Michael Talj, som også var for sliten etter oppgaven som Karpov's sekundant på Filipinene.

Ville Sovjet ha vunnet med disse to gigantene på plass, er det store og åpne spørsmål, som alle stiller seg.

Ville de to slitne menn, Karpov og Talj, ha kunnet bidra til å føre Sovjet til topps?

Mange betviler dette, men for Sovjet er det iallefall en unnskyldning om ikke annet.....

Imidlertid, kan der ventes en grundig oppvask og selvransakning innen russisk sjakk. Det er nok et voldsomt hårdt slag å tape gullet, sølvet er at uomtvistelig nederlag — selv om Sovjet fortsatt kan skilte

med verdensmesteren Antaolij Karpov, verdensmesteren for damer Maja Tsjiburdanidze og juniorverdensmesteren Sergej Dolmatov.

Men bredden er helt fantastisk i russisk sjakk. Det er en sann vrimmel av uhyre sterke stormestre og masser av unge talenter av ubestridelig høsten 1980, for å befeste sin lederposisjon.....

Det er sagt at den 23. sjakk-OL i Buenos Aires går til historien som en arrangørmessig og organisatorisk fiasko av store dimensjoner, og det kan så absolutt ikke bortforklares.

River Plate Stadion var en glimrende hovedarena for sommerens fotball-VM, men for sjakk OL, var de lange og trange kordridorlige spillelokaler, med dårlig luft, og vedvarende bråk fra den nærliggende militære skytebane og flyene som larmet inn til den nærliggende innenriks flyplass, rett og slett skandaløse.

Aktørene hadde vanskelig for å konsentrere seg i alt bråket, og helt håpløst var det den aften da det samtidig med sjakk OL ble spilt en viktig fotballkamp på River Plate Stadion. Da fikk sjakkspillere oppleve baksiden av den argentinske folkefesten som en stor fotballkamp er. Heiarop, trompestøt akkompagnert av trommevirvler, drønnet gjennom korridorene i tribunebygningen...

Under den dramatiske og spennende 14. og avgjørende runde, fant arrangørene ut — etter russisk press sies det — at de seks hovedkamper skulle sperras av, borte i en trang krok, kun aktører og deres lagkapteiner slapp til.

Verdenspressen og det store publikum ante ikke noe om det drama som utspilte seg — utenom 3/tre partier på demonstrasjonsbrett.

Men, alt dette tilhører nu historien.

Nu, er det, kun, resultatlisten, de individuelle score og partier som får tale...

Det skjedde meget på brettet og utenom Buenos Aires fra vår ankomst der — til tirsdag 24. oktober og til avreise søndag 12. november, men tiden er knapp før «Nord Norsk Sjakk», skal i trykken, og spalteplassen tilbake er begrenst, hvorfor jeg skal komme tilbake i neste nummer med en bredere omtale fra begivenhetene.

Nu kun følgende:

Det var England som fra start av tok ledelsen.

Engelsk sjakk har feiret

mange fremganger i den senere tid, og har sine fire unge stormestre, A. J. Miles, M. Stean, R. Keene og J. Nunn.

14. runde ble England innhentet at Sovjet med Ungarn et halvt poeng bak, 12,5 og 12, og etter neste runde var de fortsatt på linje, 14,5 og 14.

Men, etter 6. runde var Sovjet i teten med 17,0, og Danmark var kommet opp på delt 2. plass med Bulgaria på 16,5. Island lå på 10, Sverige på 18, Finland på 21, og Norge på 29. plass med 13,0 poeng.

Sovjet hadde opparbeidet seg et forsprang på 1,5 poeng etter 8. runde, da de beseiret USA med hele 3-1, og sto på 22,5. Vest-Tyskland var kommet opp på 2. plass med 21,0, fulgt av Ungarn og Danmark 20,5 hver.

I 9. runde tapte russerne for Vest-Tyskland, men beholdt fortsatt sin ledelse.

Men etter 10. runde var Sovjet innhentet av USA, da russerne kun oppnådde 2-2 mot Israel.

I 11. runde leverte Sverige sin praktmatch mot Sovjet, den endte tilslutt 2-2, men det så til en overgang ut til at svenskene skulle vinne, ja endog 3-1!

USA slo Vest-Tyskland 2,5-1,5, og Ungarn avfeiet Island 3-1. Stillingen var: 1. USA 28,5. 2. Ungarn og Sovjet 28,0. Sverige var kommet opp på en delt 6. plass med 26,5. Danmark var falt tilbake, mens Island var på en delt 15. plass, Norge var på 31te, med 22,5.

Ungarn gikk etter 12. runde opp i teten takket være sin knusende 2,5-0,5 seier over Sverige. Ungarerne hadde 31,5, USA 31,0, Sovjet 30,5.

I 13. og nest siste runde vant Ungarn over Israel med 2,5-1,5, Sovjet slo Canada 3-1, og USA og Polen spilte uavgjort 2-2.

De endelige resultater med lag, forhånds-ranking og poengsummer ble:

	poeng av 56 mulige:
1. Ungarn	(2) 37,0
2. Sovjet	(1) 36,0
3. USA	(4) 35,0
4. V.Tyskland	(5) 33,0
5. Israel	(7) 32,5
6. Romania	(13) 32,5
7. Danmark	(17) 32,0
8. Polen	(15) 32,0
9. Spania	(16) 32,0
10. Sveits	(11) 32,0
11. Canada	(25) 32,0
12. England	(8) 31,5
13. Bulgaria	(9) 31,5
14. Holland	(6) 31,5
15. Jugoslavia	(3) 31,0
16. Sverige	(14) 31,0
17. Argentina	(18) 31,0
18. Cuba	(10) 30,5
19. Østerrike	(23) 30,5
20. Folkerepublik- ken Kina	(44) 30,5
21. Mexico	(28) 30,5
22. Finland	(24) 30,0
23. Columbia	(28) 30,0
24. Filippinene	(20) 29,5
25. N. Zealand	(37) 29,5
26. Indonesia	(30) 29,5
27. Brasil	(27) 29,5
28. Island	(12) 29,0
29. Chile	(22) 29,0
30. Australia	(21) 29,0
31. Norge	(19) 29,0
32. Paraguay	(36) 28,5
33. Skotland	(34) 28,0
34. Venezuela	(31) 28,0

35. Syria	(61) 28.0
36. Frankrike	(29) 27.5
37. Uruguay	(38) 27.5
46. Færøyene	27.0

Det deltok 66 lag, men Argentina's B-lag spilte utenom konkurranse. Laget oppnådde 28.5 poeng tilsvarende en 32. plass.

Norges kampersultater:

Seire mot:	
Bermuda	3.5-0.5
Sverige	2.5-1.5
Equador	3.0-1.0
Indonesia	3.0-1.0
Paraguay	2.5-1.5
Wales	2.5 0.5

Uavgjort:	
Mexico	2.0-2.0
Argentina «B»	2.0-2.0

Tap mot:	
Jugoslavia	1.5-2.5
Argentina «A»	1.5-2.5
Venezuela	1.5-2.5

Columbia	1.0-3.0
Australia	1.0-3.0
Frankrike	1.0-3.0

Nordmennenes individuelle score:

1. Terje Wibe	2.5 av 11
2. K. J. Helmers	6.5 av 10
3. Leif Øgaard	7.0 av 12
4. Ragnar Hoen	6.5 av 12
5. S. Johannessen	5.0 av 8
6. Th. Heiberg	1.5 av 3

Fridrik Olafsson ny FIDE-president

Den 42-årige islandske stormester Fridrik Olafsson ble valgt til FIDE-president for den neste 4-års periode. Han etterfølger hollenderen Max Euwe (verdensmester 1935-37), som har sittet ved roret siden 1970.

I første valgomgang oppnådde N. Rabell Mendez, Puerto Rico 31, Olafsson 30, Svetozar Gligoric, Jugo-

slavia 29 stemmer. 92 av organisasjonens 106 landsforbund avgav stemme.

Gligoric falt ut ved 2. gangs votering.

Olafsson ble valgt med 57 stemmer, mens Rabell Mendez fikk 34.

I neste nr. av NNS vil FIDES-kongress, bli nærmere omtalt.

Nu kun:

Widar J. Fossum og Tom Johansen, begge Oslo Schakselskap, ble utnevnt til internasjonale dommere, fra før i Norge har vi Storm Hersheth og Arnold J. Eikrem.

Arnold J. Eikrem ble innvalgt i «The permanent rules Commission», som stiller med spillets regler og dets fortolkninger.

Arnold J. Eikrem

— SNAKK MED OSS I

Fellesbanken a.s

Tromsø

Tlf. 86 470 - Tromsø

NORD-NORSK
SJAKK

— **ABONNER!** —

FOR SJAKKSPILLERE -

Nybegynnere som viderekomne

Vi har bøker, brett og brikker for de fleste behov i stort utvalg.

Sjakkfolk trekker til:

Storgata 73 — Telefon 83 540

PARKERINGSPLASS

— og alt du trenger
til hus, hytte, have.

AUSTAD

BYGGSHOP
PÅ TOMASJORD TLF. 30011

Med lokaltbåt til Svolveær

IM Christer Niklassons simultanturné i Nord-Norge

FINNMARK:

Høsten er tradisjonelt det vanligste tidspunkt for simultansjakkbesøk i nordnorske klubber, og 1978 dannet intet unntak i så måte. Denne gang hadde den meget sympatiske svenske IM Christer Niklasson funnet å ta veien nordover.

At utenlandske reisebyråer neppe har full oversikt over de forskjellige reisemuligheter innen nordnorsk samferdsel, var det grunn til å anta i forveien, men Niklassons reiserute fra Stockholm til første stoppested, Vardø, var mildt sagt eventyrlig. Tog til Narvik er jo greitt, men deretter (til alle ting!) gikk turen med lokalbåt til Svolveær og så hurtigrutefart til Vardø. Oktober måned og Hurtigruten hører som bekjent til høstens vakreste eventyr på Finnmarkskysten! (Det hører med at arrangørene selvsagt bestred alle reiseomkostninger).

Samlet reisetid 5 døgn i delvis dårlig vær. Ikke rart at Nikasson følte seg temmelig groggy da han møtte opp til den første simultanforestilling mot 20 seierssugne

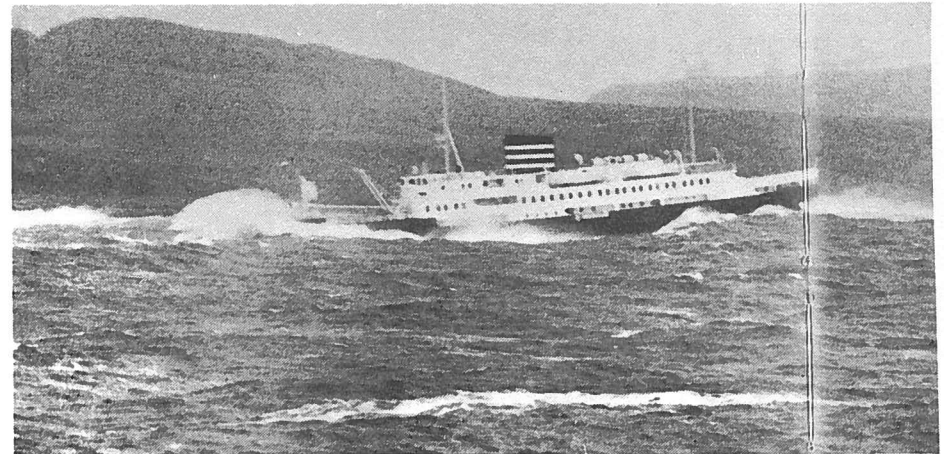
Vardø	(20)	+17	=3	-0
Vadsø	(19)	+18	=1	-0
Hammerfest	(18)	+17	=1	-0
Tromsø	(25)	+21	=2	-2
Grane	(17)	+15	=2	-0
Sum	(99)	+88	=9	-2

Vardøvæinger. Vel, det ble ingen tap, men 3 remis måtte avgis mot Are Rønning, Per Ove Bårdsen og Terje Dahl. Sistnevnte er

bare 12 år, og han får vi sikkert høre mere fra siden! Deretter gikk turen til Vadsø og Hammerfest, (og i tillegg Kalottturneringen).

Mon tro hva den internasjonale mester, Christer Nicklasson, tenkte og følte da Vardø steg opp av horisonten iført stormdrakten.

Wenn jemand eine Reise tut, dann kann er wass erleben! Det er vanskelig å få øye på «søta bror her». Står han ved roret tro, eller er det tid for å mate krabbene? Vardøgutta møtte opp på kaia og lovpriste det svenske reisebyrå for valg av reiserute.

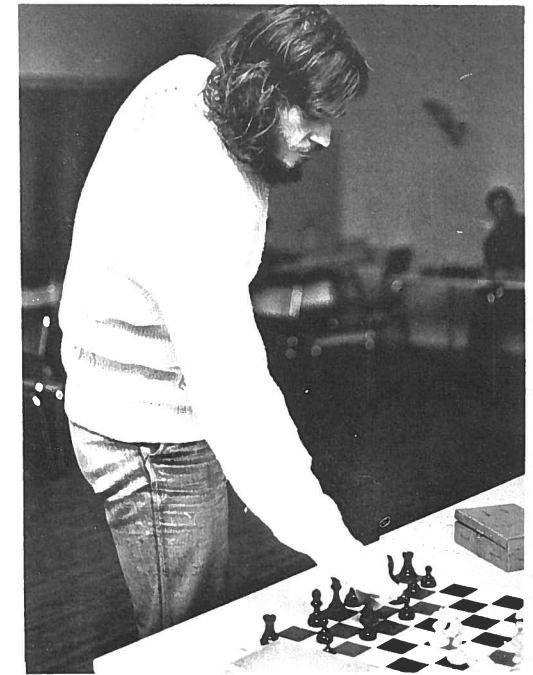
Begge klubber maktet kun å fravriste den svenske IM en remis hver, ved hhv. Svein Harald Johnsen og Svein Bårdsen. Hederlig omtale blant Vadsøs spillere til Tor Nilssen, Torgeir Johnsen og Arnt Einar Pleym, som Nikasson betegnet som vanskeligst å slå.

Frans Larsen

TROMSØ

Det var god oppslutning om Tromsø Sjakklubbssimultanoppvisning som ble avviklet på Samfunnskafeen. Den svenske internasjonale mesteren Christer Niklasson var hovedaktøren, og 25 spillere var møtt fram som Niklasson spilte samtidig mot.

Det sier seg selv at vedkommende som spiller simultan må være meget snarlenkt og ha meget god konsentrasjonsevne. Niklas-

Tydelig ustø på foten er IM'eren iferd med å avgis sin første remis i Vardø.

Vadsøgutta i dyp konsentrasjon. Christer var tydelig vis på bedringens vei, men 1 remis måtte dog avgis.

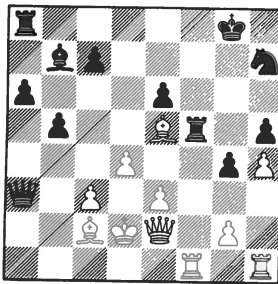
son viste at han hadde begge disse egenskapene, men så har han også delt førsteplassen i det nasjonale mesterskap i sjakk i Sverige, og oppnådd flere gode resultater i internasjonale turneringer. For tiden er han profesjonell sjakkspiller. Vi stilte han spørsmålet om det ikke var vanskelig å tjene til livets opphold ved bare å spille sjakk. Han var av den oppfatning at det ikke ble noen feit årslønn av å spille sjakk. Han hadde ellers lært seg å leve et nøysomt liv, og tilværelsen var han fornøyd med. Vi lurte ellers på om det ikke ble kjedelig å bare spille sjakk. Til det svarte han at han aldri fikk nok av sjakk, og han var ellers meget glad for å få lov å ha sjakk som heltidsyrke.

Flere av spillerne fra Tromsø Sjakklubb viste meget bra spill, og Niklasson ble påført sine første tap

på simultanturneen i Nord-Norge. I Tromsø ble det tap mot Robert Bergersen og Wilh. Urdal. Ellers måtte han avgis remiser mot Jan Shotland og Gudmund Larsen, og Niklasson mente at han hadde fått hardest motstand i Tromsø på sin simultanturne. Dette til tross for at ingen av mester-spillerne i klubben deltok i simultanen.

Ivbjørn Nimki

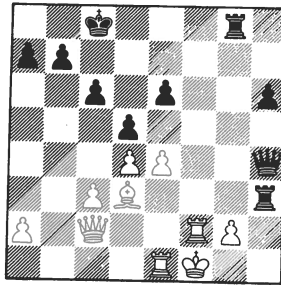
ROBERT BERGERSEN

CHRISTER NIKLASSON

24. -Txe5! 25. dxe5, Td8 + .
26. Ke1
Eller 26. Ld3, Le4.
26. -Dxc3 + . 27. Kf2, Td2.
28. Oppgitt.

JAN SHOTLAND

CHRISTER NIKLASSON

1. -Th1 + . 2. Ke2, Txg2?!

Spirituelt, men utilstrekkelig! Med den ofrede offiser i minus, var sort dog nødt til å foreta seg noe!

3. Tef1?

Ikke 3. Txx1?, Txf2 + . 4. Ke1, Th2 + , men derimot 3. Txg2!, Dxe1 + . 4. Kf3. I denne stilling blir hvit faktisk ikke matt, noe leseren selv kan overbevise seg om med nøye og besvær. Tilbake står muligheten å spille på materiell likevekt med 4. -Th3 + . 5. Kf4, De3 + . 6. Ke5, Dxd3, men da blir sort matt etter 7. Kd6, b6. 8. Tg8 + , Kb7. 9. Tg7 + , Kb8. 10. Da4.

3. -Txf2?

Sort kjenner ikke sin besøkelsetid. Han burde forsøkt 3. -Thh2! 4. Ke1, dxe4. 5. Lxe4, Txf2 osv., og dronningsluttpillet med 2 merbønder er bestemt ikke ugunstig for sort.

4. Txf2, Dg4 + . 5. Ke3, Dg5 + . Remis.

Remis ved evig sjakk. En

En betenkt Christer under sitt møte med Tromsø Sjakklubb. To tap måtte mesteren døyve.

morsom partiavslutning, tross alt!

(Komm. av Frans Larsen).

GRANE

Sist torsdag (26. oktober 1978) kunne formannen i Grane Sjakklubb ønske den svenske mesterspilleren Christer Niklasson velkommen til simultanoppvisning i regi av Grane Sjakklubb. Dessverre var det ingen fra Mosjøen Sjakklubb som hadde sett seg tid til å ta turen til Trofors, slik at det bare var Grane Sjakklubbs egne folk som stilte opp. Likevel ble oppmøtet ganske bra idet 17 spillere stilte opp, deriblant 3 yngre juniorer.

Til å begynne med utviklet det hele seg normalt, men etterhvert som matchen skred frem måtte Niklasson ta seg litt bedre tid ved hvert enkelt bord. Likevel utviklet det seg til mesterens fordel på de fleste brett. Han måtte imidlertid til slutt avgis 2 remiser, hhv. ved Åsmund Eivindsen og Ivar Brede Lie. Hele forestillingen endte dermed med 15 seire og 2 remiser.

Øystein Valberg

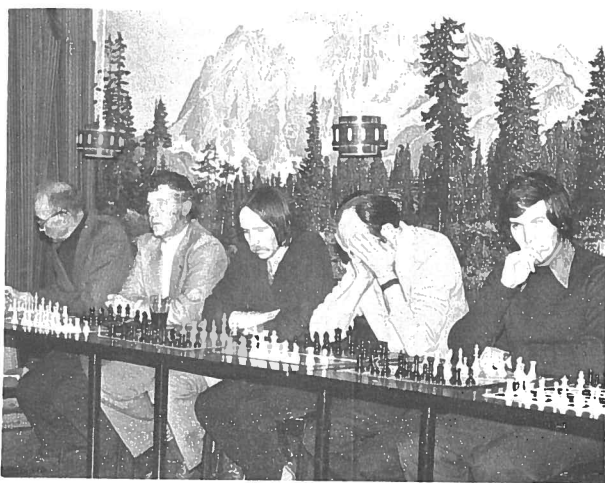
Torsdag 26/10 hadde Grane Sjakklubb hyggelig visitt av Christer Niklasson, som i forbindelse med sin deltagelse i Kalotturneringen også beæret enkelte nord-norske sjakkklubber med simultangivning etter initiativ av «onkel» Kjell i Hammerfest.

Granespillerne Tor Wærum, Jørgen Tenningås, Jørn Olav Paulsen, Åsmund Eivindsen, Øyvind Abel og Ole Jakob Høyland, ser ut til å glede seg til å ta fatt på oppgaven med å slå Nicklasson, men den gang ei.

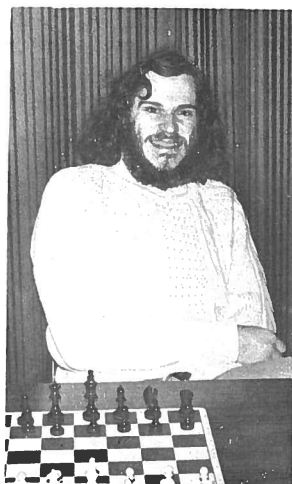
Simultangiveren i fortrolig samtale med formannen i Grane Sjakklubb, Øystein Valberg.

Erling Haustreis, Bjørnar Haustreis, Harald Lie, Ivar Brede Lie og Stig Solvang gav god motstand, men forhåpentlig fikk Christer også tid til å nyte den herlige naturen vi ser i bakgrunnen.

Tross hastverksopplegg av arrangementet deltok allikevel 17 Grane-spillere i den simultanske styrkeprøve med Niklasson. 15 tap og kun 2 remis, men likevel mye sjakkglede og erfaring rikere, ble Grane-spillerens status av simultanen denne gang!

Ivar Brede Lie

Den populære svensken smiler her fornøyd etter en strabasjøs, men suksessrik turné i Nord-Norge.

GULL

FOTO

KIKKERTER

Kom innom og se vårt store utvalg!

TORE LEIN

9000 Tromsø — Telefon 85618

ENEFORHANDLER I TROMSØ FOR

Stromsnes
 TEKNISKE A'S

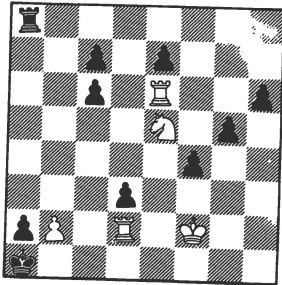

PROBLEMSJAKK

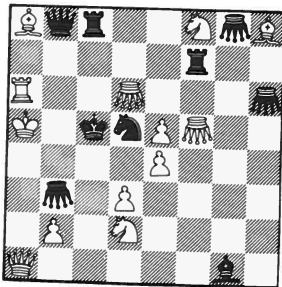
v./Nils A. Bakke

39. Frits Hoffman
9207 Schach-Echo 1977
1. premie.

Matt i 2 trekk. CIRCE.
(CIRCE: Dersom en brikke blir slått, føres den tilbake til utgangsfeltet, om dette er ledig).

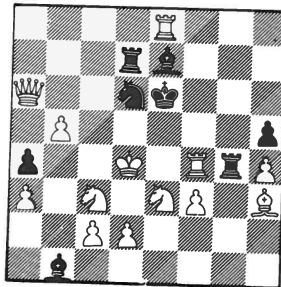
40. Thomas R. Dawson
The Problemist 1927.

Matt i 2 trekk.
(De omvendte dronningene er gresshopper. De hopper diagonalt og ortogalt ved å plassere seg på nærmeste

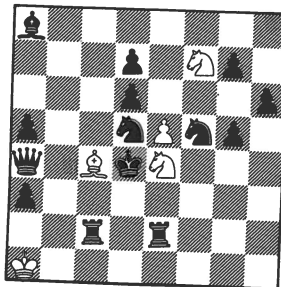
felt bakom overhoppet brikke).

41. Irwin L. Stein
S 599 R. The
Problemist 1978.

Reflexmatt i 2. trekk.
(Hvit tvinger svart til å sette hvit matt. Begge parter er forpliktet til å matte i ett trekk, hvis de kan).

42. Kauko Virtanen
1. plass WCCT 1972.

Hjelpematt i 3 trekk.
8 løsninger.

(Svart hjelper hvit til å matte svart konge på 8 forskjellige måter. Svart begynner).

Ved å ta for seg en bestemt problemide — et tema — og vise hvordan de forskjellige problemkomponenter har framstilt idéen, får man et godt inntrykk av hvor mange muligheter problemkunsten har, og med hvor stor virtuositet disse mulighetene kan utnyttes av komponistene.

Springerhjul — åtte trekk av en springer — er ikke så lett å framstille, det krever sin mann. Skal en oppgave med dette temaet bli interessant, krever det at det i tillegg til springertrekkene finnes noe mer, som ikke er laget før.

De fire oppgavene i denne spalten har alle et interessant tillegg som gjør at de hever seg over den (forøvrig ikke så store!) grå masse av oppgaver med åtte trekk av en springer.

Nr. 39 utnytter CIRCE-effekten. Hvis Se5 trekker, med truselen 2. Te1 matt, forsvarer svart seg ganske enkelt ved å true hesten med tårnet. Når så hvit sjakker med tårnet på e1, slår svart den hvite hesten. Ifølge CIRCE-reglene plasseres den på utgangsfeltet

COLT SIGMA-perfeksjonist med eleganse

Suksessbilen som skaper uro i den øvre mellom-omtale. Om du tror det eller ei, bør du være klasse. Dette fordi den er luksuriøs, har gode kjøreegenskaper, tekniske finesser og utstyr som stort sett har vært forbeholdt biler i langt høyere prisklasser. Sjelden har noen bil blitt så skamrost av fagfolk i senese tester og presse-

Kvalitet og komfort fra Mitsubishi,
- Japans eldste bilfabrikk.

COLT | Kvalitet og komfort
fra Japans
eldste bilfabrikk
Importer: Colt Motor AS

Forhandlere:

BODØ:

UNI-BIL A/S
8010 BODIN
Tlf. (081) 23580

NARVIK:

FAGERNES BIL
8500 NARVIK
Tlf. (082) 44020

HARSTAD:

MOTORCO A.S
9400 HARSTAD
Tlf. (082) 64627

TROMSØ:

JAKOBECK
MASKIN
9000 TROMSØ
Tlf. (083) 83548

TELEFON (081) 43 358
BANKGIRO 8951.05.00084
POSTGIRO 8 99 33

Isak Christensen

GRUNNLAGT 1904
INNEHAVER: THORGER CHRISTENSEN

* BØKER * PAPIR * KONTORUTSTYR * MUSIKK *
FAUSKE

(her b1) og forhindrer dermed at svart blir matt i to trekk! Det samme skjer hvis hvit gjør 1. T_{xh6} (B_{h6} -h7). Da spiller svart 1. -T_{a5}! og på 2. T_{h1}+ følger 2. -T_xe5! og springeren havner på g1, hvilket forhindrer matten! Løseren må altså prøve andre muligheter.

Nr. 40 er en flott sak — åtte svarte linjesperringer i samband med de åtte svarte springertrekkene! Gangarten til de omvendte dronningene, gresshoppene, demonstreres enklest når jeg forteller at den hvite gresshoppa på f5 kan slå S_{d5}, og at gresshoppa b3 kan gå til b1, e3 og e6.

Enhetlig innhold har også nr. 41. S_{d6} utfører på 8 forskjellige måter RØSSEL SPRUNGE: Springeren åpner for tårnlinjen (avdekkersjakk) og frigjør feltene c4 og e4 for hvit K. Når hvit K har gått, setter den samme springeren hvit K matt.

I nasjonenes landskamp 1972 vant nr. 42 1. premie — noe en ikke forundres over hvis en spiller gjennom oppgavens varianter — S_{d5} blokkerer fluktfelt for svart K åtte ganger!!!

LØSNINGER:

39. Forsøk:

1. S_{d3}: (B_{d7})? T_{a3}! 2. T_{e1}+ T_{d3}: (S_{b1})!
 1. S_{c4}? T_{a4}! 2. T_{e1}+ T_{c4}: (S_{b1})!
 1. S_{c6}:? T_{a6}! 2. T_{e1}+ T_{c6}: (S_{b1})!
 1. S_{d7}? T_{d8}! 2. T_{e1}+ T_{d7}: (S_{b1})!
 1. S_{f7}? T_{f8}! 2. T_{e1}+ T_{f7}: (S_{b1})!
 1. S_{g6}? T_{g8}! 2. T_{e1}+ T_{g6}: (S_{b1})!
 1. S_{g4}? h5! 2. T_{e1}+ h_{g4}: (S_{b1})!
 1. S_{f3}? g4! 2. T_{e1}+ g_{f3}: (S_{b1})!
 1. T_{h6}: (B_{h7})? T_{a5}! 2. T_{h1}+ T_{e5}: (S_{g1})!

Løsning.

1. T_{c6}:! 2. T_{c1} matt.

40.

1. e6+ S_{c7}. 2. T_{c6} matt.
 S_{e7}. 2. S_{d7} matt.
 S_{f6}. 2. L_{d5} matt.
 S_{f4}. 2. D_{c1} matt.
 S_{e3}. 2. d4 matt.
 S_{c3}. 2. D_{g1}: matt.
 S_{b4}. 2. S_{b3}: matt.
 S_{b6}. 2. D_{a3} matt.

41.

1. D_{c8}, med trekkvang.
 S_{c4} +. 2. K_{e4}, S_{d2}: matt.
 S_{b5}:+. 2. K_{c4}, S_{a3}: matt.
 S_{b7} +. 2. K_{c4}, S_{a5} matt.
 S_{c8}:+. 2. K_{c4}, S_{b6} matt.
 S_{e8}:+. 2. K_{e4}, S_{f6} matt.
 S_{f7} +. 2. K_{c4}, S_{e5} matt.
 S_{f5} +. 2. K_{e4}, S_{g3} matt.
 S_{e4} +. 2. K_{c4}, S_{d2}: matt.
 (L_{a2}. 2. S_{e4}! S_{b5} matt.)
 (L_{c2}. 2. S_{c4}! S_{f5} matt.)

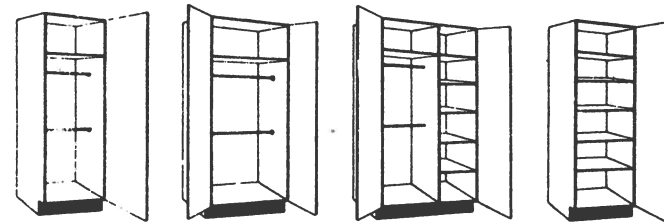
42. Svart trekker først.

1. S_{f4}, S_{h6}: 2. K_{e5}: S_{g3}. 3. S_{d4}, S_{g4} matt.
 1. S_{f6}, S_{h8}. 2. K_{e5}: S_{g3}. 3. S_{d4}, S_{g6} matt.
 1. S_de7 S_{h8}. 2. K_{e5}: S_{f2}. 3. K_{f6}, S_{g4} matt.
 1. S_{c7}, S_{c3}. 2. K_{c5}, S_{a4}: 3. K_{c6}, S_{d8} matt.
 1. S_{b6}, S_eg5: 2. K_{c5}, S_{e6}+ 3. K_{c6}, S_fd8 matt.
 1. S_{b4}, S_{d2}. 2. K_{c3}, S_{d6}: 3. S_{d4}, S_{b1} matt.
 1. S_{c3}, S_{f2}. 2. K_{c5}, S_{d6}: 3. K_{b4}, S_{d3} matt.
 1. S_de3 L_{d5}. 2. K_{d3}, e_{d6}: 3. S_{d4}, S_{e5} matt.

WING B&A

Dette er ditt mesterskap mal selv - spar penger

- Bestem fargen selv ● Sett sammen selv
- Gjør jobben selv ● Spar penger

Garderobeskap
m. 1 hylle og
2 stenger.

Garderobeskap
m. 1 hylle og
2 stenger.

Kombiskap
m. mellomside,
6 hyller, 2 stenger
og 1 mellomside.

Hylleskap
m. 5 hyller.

Høyde: 210 cm
Dybde: 58 cm
Bredde: 50 cm

Høyde: 210 cm
Dybde: 58 cm
Bredde: 100 cm

Høyde: 210 cm
Dybde: 58 cm
Bredde: 100 cm

Høyde: 210 cm
Dybde: 58 cm
Bredde: 50 cm

kr. 285,- kr. 435,- kr. 650,- kr. 365,-

Skapene leveres ubehandlet utvendig og innvendig.

AVHENTEPRIS INKLUSIV MOMS

Nicolay Buch Tromsø a/s

Telefon (083) 86 668
Storgata 101-Tromsø

POSTSJAKK

Blandet drops i postsjakk-spalten denne gang, hvor partiene spenner over et tidsrom på nærmere 20 år.

Første mann ut er den gamle Mosjøen-spiller (nå Sverige) Roald Berthelsen som var/er kjent som en frisk og kombinasjonsglad gambitspiller. Berthelsen er en postsjakkentusiast med utrolig mange jern i ilden. Han redigerer som bekjent det utmerkede «Nordisk Postsjakkblad» (hvori inkorporert f.o.m. 1978 «Postsjakk»), er en flittig benyttet organisasjonsmann i den internasjonale postsjakk-bevegelse og spiller selvsagt et ikke lite antall postsjakk-partier ved siden av. Nedenstående parti, kommentert omkring 1968 for en planlagt klubbavis for Tromsø Sjakkklubb (som det ikke ble noe av!), gir en god prøve på hans spesiell stil, såvel som spiller som kommentator!

Deretter til spaltens aktualitet, fra NM 1978, hvor de gamle antagonister Olsen og Moursund (jvfr. «Nord-Norsk Sjakk» nr. 6/1978, s. 52) atter braker ihop. Interessant åpningsbehandling bl. a.

Vi avslutter med en diagramstilling, hentet fra en Europaturnering 1969/70, klasse 3, som demonstrerer overbevi-

sende at også spillere fra de lavere klasser kan levere korrekte og dyptgående offerkombinasjoner. Den tapende part er visstnok ikke i slekt med filosofen.

Frans Larsen

KONGEINDISK

Hvit: Henry Pettersen, Mosjøen
Sort: Roald Berthelsen, Mosjøen.

Lag-NM 1960.

Kvinnens list overgår mannens forstand, men likevel kan vi ikke skjule det faktum at hun inspirerer oss til mesterverker. En drøm mannfolk imellom har er å utsmykke den bedre halvdel med alle slags kostbarheter. Det være seg smykker, kosmetika og pene klær til nokså stive priser. Vi betaler for hennes ytre forskjønnelse, derfor at vi vil hun skal bli lagt merke til. Dette er snioproletariatets form for oppkonstruert velstand.

I sjakk finnes dronningen som vi så omhyggelig skjermer for, loser fram over brettet så forsiktig vi bare kan. Vi vet hun er sårbar, derfor utsetter vi ikke henne for unødige angrep. Vi vet at et dronningoffer alltid blir lagt merke til og så snart

brettet viser grønt lys, lar vi henne slå til. At hun er lunefull og ofte skifter sinn vil jeg la etterfølgende parti belyse, som jeg har entet fra egen praksis. Ikke for at den klassiske litteraturen er underernært på området, men heller fordi det på et instruktivt vis viser de «lette offiserers» styrke i en stilling hvor «dama tvinges ensom ut på strøket.»
1. c4, Sf6. 2. d4, g6. 3. Sc3, Lg7. 4. e4, d6. 5. f3.

Henry Pettersen er en god kjenner av det kongeindiske forsvar og velger den skarpe Sämisch-varianten som han har høstet mange fine seire med. Det er ingen hemmelighet at denne åpning har vært en medvirkende årsak til hans to NM i postsjakk. Det er vel derfor det samme som å gå i løvens hule når man velger forsvaret som

STOPP

Hva gjør du for å skaffe nye medlemmer i din sjakkklubb

?

svart. Men jeg hadde en liten overraskelse å servere ham, et dronningoffer som Bronstein er pappa til.

5. -e5. 6. d5, Sh5. 7. Le3, 0-0. 8. Dd2, Dh4+. 9. g3, Sxg3.

Innledningen til et av de artigste dronningoffer jeg har spilt.

10. Df2, Sxf1?! 11. Dxh4, Sxe3.

Truer Sg2+ og Sc2+. Den av Petersen valgte fortsettelse ser mer tillitvekkende enn Spasskijs 12. Kf2 i partiet mot Bronstein, Amsterdam 1956.

12. Df2, Lh6. 13. Sd1, Sxc4. 14. b3, Sa3!

Stampartiets springer satte seg fast på b6. Dette trekk er bedre, for den hvite stilling må ikke få et øyeblikks ro til å konsolidere seg.
15. Sc3.

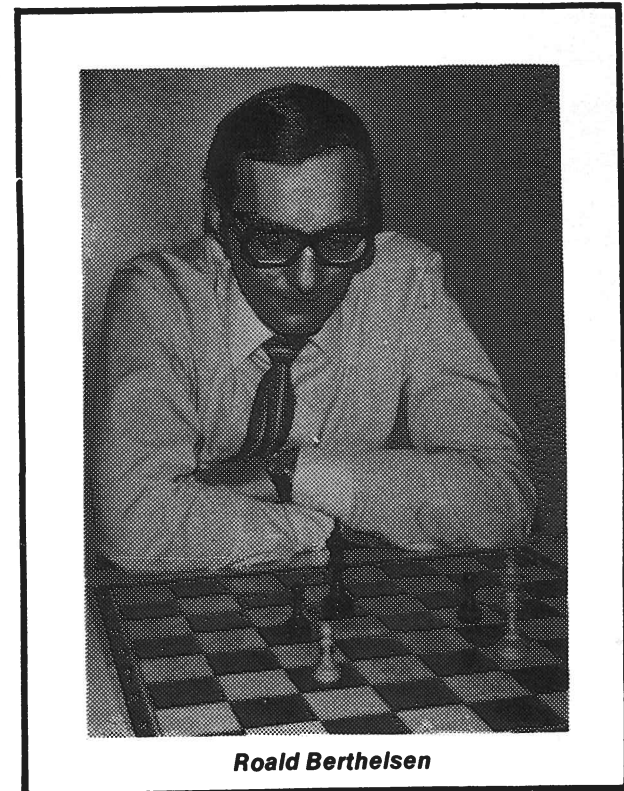
Den svarte stilling ser ikke så eksepsjonell god ut, men den tar seg opp før hvit vet ordet av det.

15. -Sa6. 16. Db2, Sb4. 17. Kf1, Sac2. 18. a3, Se3+. 19. Ke2, Sbc2. 20. Sd1, Sd4+.

Ufordragelige dyr. De bare bytter plass.

21. Kf2, Sec2. 22. Ta2, f5.

Bonde nr. 4 tar et klyv fram og truer åpning av f-

Roald Berthelsen

linja.

23. Dc3, Sxa3. 24. Txa3, Sb5. 25. Db4, Sxa3. 26. Dxa3, fxe4. 27. Kg3, exf3. 28. Sxf3

Svart har fått tårn+4 bønder for dronningen. All den stund hvits dronning befinner seg på defensiven og vanskelighetene med harmonisk offiseresspill er til stede, må svarts stilling være å foretrekke.

28. -e4. 29. Sd4, Lf4+. 30. Kg2, Lg4. 31. Tf1, e3. 32. Da2, Tae8. 33. h3?

Det avgjørende feiltrekk. Etter 33. Se2 jamner hvit ut stillingen.

33. -e2. 34. hxg4, exf1D+.

35. Kxf1, Le3+. 36. Sf5, gxf5. 37. Sxe3, Txe3.

Også 37. -fxg4+. 38. Ke2, Tf3 rekker til vinst. Det som står igjen er bare teknikk, hvorfor forklaring ikke behøves.

38. Dxa7, fxc4+. 39. Kg2, Txb3. 40. Da4, Tb2+. 41. Kg3, h5. 42. De4, Tf3+. 43. Kh4, Th2+. 44. Kg5, Thf2. 45. De8+, Kg7. 46. Kxh5, g3. 47. De7+, Tf7. 48. Oppgitt.

«Kvinnen er skapt til å bli elsket, ikke forstått».

(Oscar Wilde).
(Komm. av Roald Berthelsen).

NIMZO-INDISK**Hvit: Magnus T. Olsen, Sømna.****Sort: Hermod Moursund, Valnesfjord.**

NM 1978, klasse 2.

1. d4, Sf6. 2. c4, e6. 3. Sc3, Lb4. 4. Lg5, h6. 5. Lh4, c5. 6. e3

En gammel og noe tvilsom variant av Leningrad-varianten. Den moderne Leningrad (6. d5) er bedre.

6. -cxd4. 7. exd4, Da5(!)

Fra nå: Hvit får aldri fred!

8. Dc2, Se4. 9. Sge2, Lxc3+. 10. bxc3(?)

Meningen med 9. trekk fra hvit? Springerer stenger jo også for løperen.

10. -Sd6. 11. c5, Sf5. 12. Lg3, Sc6.

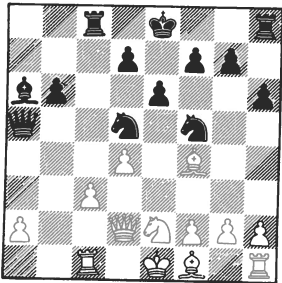
Sikter inn d-bonden (bonden bak er jo låst).

13. Dd3, b6. 14. Lc7, La6. 15. Dd2, Tc8. 16. cxb6, axb6. 17. Lf4, Sce7.

C-bonden angripes nå også av tårnet.

18. Tc1, Sd5(!)

Bonden må oppgis!

19. g3, Lxe2.

Fianchetteringen ødelegges, samtidig som beskyttelsen av c-bonden fjernes — et systematisk nedbry-

Hermod Moursund

tingsprogram som har pågått siden sorts 7. trekk.

20. Lxe2, Txc3. 21. 0-0, 0-0.

Sort har god tid!

22. Kg2, Sxf4 + (!). 23. Dxf4

Hvis 23. gxf4, så 23. -Tg3+, og dronningen går.

23. -Txc1. 24. Txc1, Dxa2.

25. Ld3, Dd5+.

Bakholdsangrep på en-som soldat på flukt.

26. Le4, Dxd4. 27. g4(?),

Jan Shotland

g5(!)

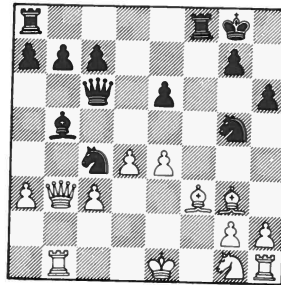
Noe må falle, i tillegg til de 3 bønders overvekt fra før.

28. Oppgitt.

(Komm. av Hermod Moursund).

JAN SHOTLAND

Tromsø

OSKAR NIETSCHE

DDR

Europaturnering 1969/70, kl. 3.

21. -Sxf3. 22. gxf3, Txf3!

Med dette elegante offer vinner sort herredømmet over feltet e4. Spørsmålet blir: Oppveier dette herredømme tapet av Tf3 eller Lb5? La oss se:

A.

23. Sxf3, Dxe4+. 24. Kf2, Tf8. 25. Dd1, Se3. 26. Dd2 (26. Txb5, Sxd1+. 27. Txd1, Dxf3+. 28. Ke1, De3 matt), Dxf3+. 27. Kgl, Df1+. 28. Txf1, Txf1 matt.

B.

23. Dxb5, Dxe4+. 24. Se2 (24. Kd1, Dd3+. 25. K-, Dd2 matt), Sxa3. 25. Dxb7, Dxb1 og vinner kvalitet.

23. d5, De5.

Feltet e3 gjør samme nytten. Av lett forståelige

grunner foretrekker hvit med sitt neste trekk å dekke opp 2. raden.

24. Da2, Sxa3! 25. Sxf3.

Det ene er like håpløst som det andre:

A.

25. Td1, Dxc3+. 26. Td2

(26. Dd2, Sc2 matt), Tf1 matt.

B.

25. Tc1, De3+. 26. Se2, Lxe2. 27. Dxe2, Dxc1+.

C.

25. Txb5, Dxc3+. 26. Dd2, Sc2+. 27. Ke2 (27. Kd1,

Td3), Sd4+. 28. Ke1 (28. Dxd4, Dxd4. 29. Sxf3, Dc4+), Tf1+. 29. Kxf1, Dxd2 og vinner.

25. -De3+. 26. Kd1, Dxf3+. 27. Oppgitt.

I heldigste fall kommer hvit tårn under.

(Komm. av Frans Larsen).

A's Bilmateriell

Grønnegt. 27/29 — TROMSØ

Telefon 92 725 — 87 309

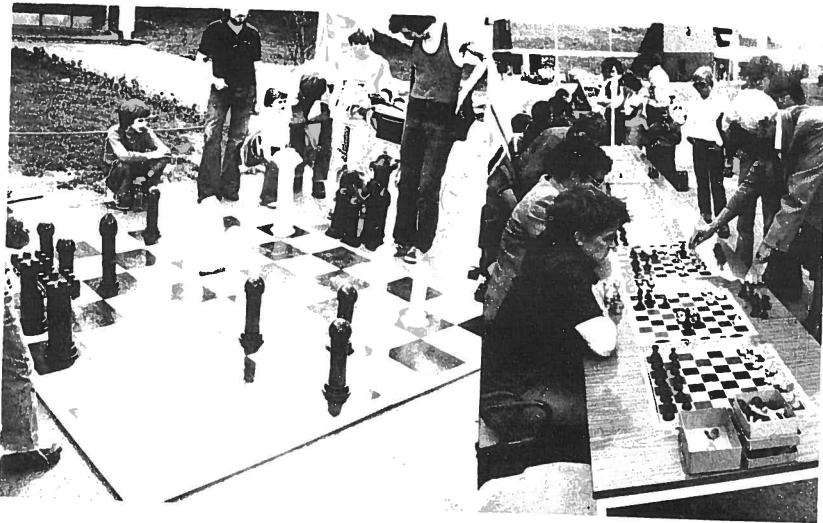
DET

SPRINGER I ØYNENE
AT SJAKKLIVET

BLOMSTRER!...

TROMSØ
TELEFON 82 623

Hammerfest Sjakklubb alltid foran

Selv de mest nøkterne kritikere må være enige i at overskriften inneholder et snev av sannhet.

Siste innfall fra klubben var å markere seg under Hammerfest-dagene. På lik linje med alle andre organisasjoner i byen fikk klubben et enestående tilbud om å eksponere seg. Et aldeles utrolig sommervær gjorde at alle stands kunne være i friluft, og dette var spesielt publikumsvennlig. Således kunne sjakkens fanebærere registrere inntil 200 personer ivrig opptatt med å studere de forskjellige former for sjakkspill som ble demonstrert. Skikkelig trykte plakater ved hver sjakkdisiplin gjorde at tilskuerne ikke skulle være i tvil om hva eksempelvis simultansjakk, turneringssjakk, lynsjakk, blindsjakk og gatesjakk er for noe.

KJELL JOHANNESSEN

GRUNDIG gir deg valgmuligheter innen lyd og bilde!

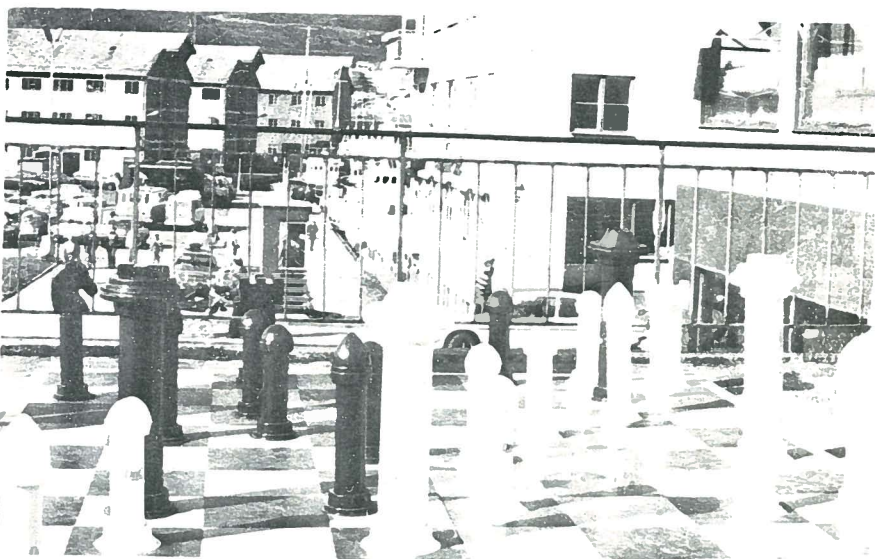
Velger du GRUNDIG er du sikret det ypperste av moderne teknikk. Det gjelder TV – hvor produktbredden spenner fra 14" reise-TV til store 26" Super Color TV. Det gjelder radio, kassettpillere, kassettradioer og stereo/HiFi – hvor GRUNDIG har den riktige modellen for ditt behov.

R RINALDO

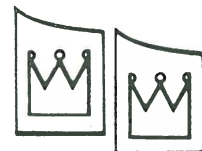
RADIO & TV-SERVICE
Tlf. 61457 Harstad

Gatesjakk finnes bare i Hammerfest

Gatesjakk, ja, det var også noe nytt i Norge? I nyere tid har vi ikke kunnet registrere denne form for sjakk i landet, men nå finnes det med sikkerhet i Hammerfest. Klubben inngikk avtale med DnC som kjøpte brikkene mot å få sin reklame på dem. Kulturrådet i byen har stilt seg velvillig til å huse brett brett og brikker i konofojeen i sure vinterkelder. Klubben har dermed fått enorm P.R., og det er muligens et eksempel til etterfølgelse for andre klubber med en noe anonym tilværelse. Husk at god PR gir øket støtte og goodwill.

KJELL JOHANNESEN

Consul

KONFEKSIONSFABRIKK A/S
Haugåsstubb 8 - (045) 86 031
Postboks 89 - 4001 Stavanger

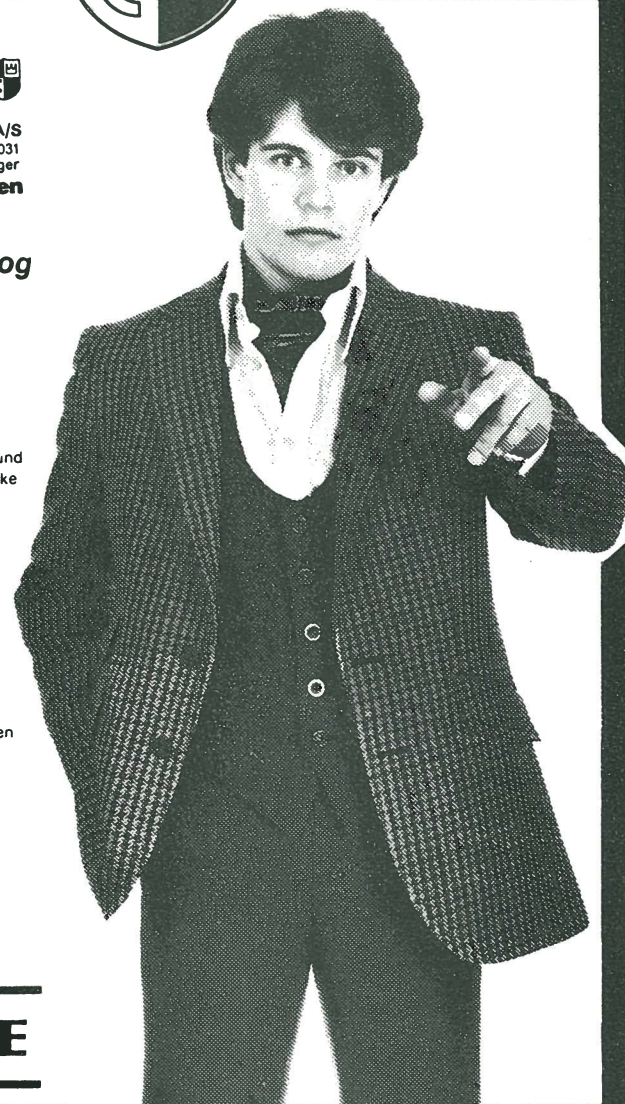
Den moderne skredderen

Se «sjakkjakken» og
andre festlige
antrekk hos:

Howlid & Co A/S, Andenes
Otto Koch, Bodø
Sambo, Bodø
Edm. Jonassen Eftf., Brønnøysund
EPAS Einar Pedersen A/S, Fauske
Bolle & Co, Finnsnes
Oswald Kjær, Finnsnes
E. Angel Olsen, Hammerfest
Sverre Pedersen A/S, Harstad
T. Danielsen, Honningsvåg
B. Hamres Eftf. Kirkenes
Ludv. Håkonsen, Leknes
Rana Samvirkeag, Mo i Rana
B. T. Lund, Mosjøen
Torfinn Bolle, Narvik
Finns Magasin, Rognan
Sands Konfeksjon, Sandnessjøen
H. M. Jacobsen, Sortland
Lofoten Konfeksjon, Svolvær
Gerh. Holthe, Tromsø
Brdr. Johannessen, Tromsø
A. Dørum Persen, Vadso
Utstyr Bertheussen, Varde

TERYLENE

**NORD-NORSK
SJAKK**

GSPORT

*Et hestebode
foran—*

HER FINNER DU OSS:

ANDSELV:

G-SPORT ANDSELV
Tlf. 089-30 000 — 2437

BODØ:

ARVID. BØCKMANN, Tlf. 081-20676
SUNDBY & GUNDERSEN, Tlf. 081-22 352

BØ I VESTERÅLEN:

JERNVAREN A/S, tlf. 012-210

BÅTSFJORD:

MATERIALHÅNDELEN, Tlf. 085-89 191

FINNSNES:

SENTRUM SPORT A/S, tlf. 089-40 187

HARSTAD:

SPORT A/S, tlf. 082-62 451

MELBU:

OTTO DRAGLAND A/S, tlf. 012-80

MYRE:

EDV. ERIKSEN EFTF., tlf. 012-123

NARVIK:

H. LANGSETH A/S, tlf. 082-42 381

ROGNAN:

ROGNAN SPORT, tlf. 081-48 300-132

SORTLAND:

SIGURD PEDERSEN, Tlf. 012-60

SULITJELMA:

SPORT ELECTRONIC, tlf. 081-46 390

TROMSØ:

ANDRESENS VAABENFORR., tlf. 083-82 403
BRØDRENE SÆTHER A/S, tlf. 083-83 042

VADSØ:

LEIF BJERCK A/S, tlf. 085-51 335

ALT I SPORT SOMMER OG VINTER